

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE

"VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. SARAJEVO

PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU I DISTRIBUCIJU VODE, ODVOĐENJE I PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

**IZVJEŠTAJ
O POSLOVANJU ZA 2022. GODINU**

SARAJEVO, MART 2023. GODINE

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

SADRŽAJ

1	UVOD	5
1.1	Makroekonomika kretanja u BiH.....	5
1.2	Pozitivni trendovi u poslovanju u 2022. godini.....	5
1.3	Ostali bitni događaji za Preduzeće u 2022. godini.....	6
1.4	Finansijsko poslovanje Preduzeća u 2022. godini.....	7
2	O PREDUZEĆU	9
2.1	Administrativni, institucionalni i pravni okvir poslovanja	9
2.2	Unutrašnja organizacija preduzeća	10
2.3	Sistem javnog vodosnabdijevanja	12
2.4	Sistem odvodnje otpadnih voda	17
2.5	Postrojenje za prečišćavanja otpadnih voda	18
3	FINANSIJSKO POSLOVANJE.....	19
3.1	Analiza bilansa uspjeha	19
3.2	Poslovni rezultat	36
3.3	Analiza bilansa stanja.....	37
3.4	Analiza izvještaja o gotovinskim tokovima	43
3.5	Pokazatelji poslovanja	44
4	AKTIVNOSTI POGONA „VODOVOD“	46
4.1	Služba za proizvodnju i distribuciju vode	46
4.2	Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata	50
4.3	Služba za elektro održavanje	55
4.4	Služba za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode	56
4.5	Služba za vodomjere	57
4.6	Služba za mašinsko održavanje	59
5	AKTIVNOSTI POGONA „KANALIZACIJA“	60
5.1	Služba održavanja kanalizacione mreže i objekata	60
5.2	Služba za održavanje mehanizacije i vozila	61
5.3	Postrojenje za prečišćavanje otpadne vode (PPOV) – Butila	62
6	AKTIVNOSTI SEKTORA ZA TEHNIČKE POSLOVE I RAZVOJ	63
6.1	Odjeljenje za tehničke poslove i projektovanje	63
7	ODNOSI SA POTROŠAČIMA.....	66
7.1	Očitavanje potrošnje	66
7.2	Naplata potraživanja	67
7.3	Isporučene (registrovane) količine vode	67
7.4	Fakturisanje	68
7.5	Stopa tekuće naplata	70
7.6	Reklamoje potrošača	71
7.7	Cijena usluga	72
7.8	Potraživanja od kupaca do 2022. godine	73
7.9	Sumnijiva i sporna potraživanja	74
8	LJUDSKI RESURSI	75
8.1	Broj radnika	75
8.2	Fluktuacija radnika	76
8.3	Kvalifikaciona struktura radnika	77
8.4	Lična primanja radnika	77
8.5	Spolna i starosna struktura radnika	78
8.6	Korištenje radnog vremena (iskazano u finansijskim pokazateljima)	79
9	ULAGANJA I RAZVOJ SISTEMA	80
9.1	Subvencije Budžeta Kantona Sarajevo	80
9.2	Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo	80
9.3	Sredstva iz budžeta Općina	81
9.4	Kapitalna ulaganja i razvoj sistema putem zajmova	84
10	OPIS GLAVNIH RIZIKA U POSLOVANJU PREDUZEĆA.....	85
11	MJERE PREDUZETE NA ZAŠТИTI OKOLIŠA	86
11.1	Smanjenje tereta zagađenja od urbanih/sanitarnih otpadnih voda	86
11.2	Očuvanje vodnih resursa	86
11.3	Zaštita izvorišta	86

Error! Bookmark not defined.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

SADRŽAJ TABELA:

Tabela 1. Izvorišta u centralnom javnom sistemu vodosnabdijevanja kojim upravlja KJKP ViK Sarajevo.....	13	
Tabela 2. Izvorišta sa kojih KJKP ViK Sarajevo kupuje vodu (kojim upravljaju drugi operatori sistema).....	13	
Tabela 3. Pregled ukupnih prihoda preduzeća u 2018/19/20/21/22.godine	20	
Tabela 4. Pregled poslovnih prihoda u 2018/19/20/21/22.godine	20	
Tabela 5. Pregled prihoda od prodaje vode i usluga odvodnje po kategorijama potrošača (u mil. KM)	21	
Tabela 6. Analitički pregled planiranih i ostvarenih prihoda u 2018/19/20/21/22.godini.....	23	
Tabela 7. Pregled ukupnih rashoda preduzeća u 2018/19/20/21/22.godine	25	
Tabela 8. Materijalni troškovi	26	
Tabela 9. Troškovi plata i ostalih primanja radnika	27	
Tabela 10. Troškovi proizvodnih usluga	28	
Tabela 11. Amortizacija i troškovi rezervisanja.....	28	
Tabela 12. Nematerijalni troškovi.....	29	
Tabela 13. Pokrivenost poslovnih rashoda sa poslovnim prihodima	29	
Tabela 14. Analitički pregled planiranih i ostvarenih rashoda u 2018/19/20/21/22.godini.....	30	
Tabela 15. Poslovni rezultat u 2018/19/20/21/22. godini.....	36	
Tabela 16. Bilans stanja na dan.....	37	
Tabela 17. Stalna sredstva na dan	38	
Tabela 18. Otpisanost stalnih sredstava na dan 31.12.2022.godine	38	
Tabela 19. Tekuća sredstva na dan.....	40	
Tabela 20. Kapital i dugoročna rezervisanja na dan.....	41	
Tabela 21. Pregled obaveza, rezervisanja i razgraničenja.....	41	
Tabela 22. Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja (KM)	42	
Tabela 23. Dugoročne obaveze (KM)	42	
Tabela 24. Pasivna vremenska razgraničenja (KM)	43	
Tabela 25. Izvještaj o gotovinskim tokovima	43	
Tabela 26. Zahvatanje vode	46	
Tabela 27. Vodni bilans januar-decembar 2022	48	
Tabela 28. Trend kretanja gubitaka vode u periodu 2018.-2022. godina	48	
Tabela 29. Vrijednosti indikatora za period januar- decembar 2021/2020	49	
Tabela 30. Održavanje vodovodne mreže	50	
Tabela 31. Cjevovodi izgrađeni ili rekonstruisani u 2022. godini	53	
Tabela 32. Aktivnosti službe za elektro održavanja	55	
Tabela 33. Aktivnosti Službe za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode	57	
Tabela 34. Ispitivanje i kalibraciju vodomjera	58	
Tabela 35. Zamjena i opravka vodomjera	58	
Tabela 36. Aktivnosti Službe za mašinsko održavanje	59	
Tabela 37. Snimanje kanalizacione mreže kamerom	60	
Tabela 38. Čišćenje kanalizacione mreže i hitne intervencije	60	
Tabela 39. Održavanje kanalskih objekata	60	
Tabela 40. Opravka i rekonstrukcija kanalske mreže	60	
Tabela 41. Aktivnosti na pružanju eksternih usluga	60	
Tabela 42. Radionica za remont specijalnih vozila	61	
Tabela 43. Tehnička priprema	61	
Tabela 44. Aktivnosti na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda BUTILA-1	62	
Tabela 45. Aktivnosti na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda BUTILA-2	62	
Tabela 46. Tehnički poslovi i projektovanje	63	
Tabela 47. Odjeljenje za nadzor i katastar-1	64	
Tabela 48. Odjeljenje za nadzor i katastar-2	65	
Tabela 49. Pregled isporučenih (registrovanih) količina vode u 2018/19./20/21/22.godine	67	
Tabela 50. Isporučene (registrovane) količine vode, po kategorijama potrošača u 2018/19./20/21/22.godine	67	
Tabela 51. Fakturisane (prodstate) količine vode u 2018/19./20/21/22.godine	68	
Tabela 52. Fakturisane (prodstate) količine vode, po kategorijama potrošača u 2018/19./20/21/22.godine	68	
Tabela 53. Nefakturisane količine vode u 2018/19./20/21/22.godine	69	
Tabela 54. Fakturisana potraživanje od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2018/19/20/21/22.godini	69	
Tabela 55. Naplaćena potraživanje od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2018/19/20/21/22.godini	69	
Tabela 56. Stopa tekuće naplate po kategorijama u 2022/2023. godini	70	
Tabela 57. Naplata "starih računa" i izdatih računa u 2022. godini	70	
Tabela 58. Ostvareni rezultati Službe za kontrolu u 2021/2022. godini	71	
Tabela 59. Reklamacije potrošača u 2022. godini.....	72	
Tabela 60. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda – DOMAĆINSTVA.....	72	
Tabela 61. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m ³ -INSTITUCIJE.....	73	
Tabela 62. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m ³ - OSTALI KORISNICI	73	
Tabela 63. Nenaplaćena potraživanja po računima izdatim u 2022.godini	74	
Tabela 64. Realizacija sudskih sporova po tužbama za neplaćanje vode i odvodnje	75	
Tabela 65. Prosječan broj radnika na bazi primljene plate	75	
Tabela 66. Fluktuacija radnika u 2022. godini po mjesecima	76	
	Tabela 67. Fluktuacija radnika u 2022. godini.....	76

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Tabela 68. Kvalifikaciona struktura radnika u 2018/19/20/21/22.godine	77
Tabela 69. Prosječna neto plata u KJKP „ViK“ u petogodišnjem periodu 2018-2022. godina (u KM)	78
Tabela 70. Starosna i spolna struktura radnika decembar 2022. godine	78
Tabela 71. Trend starosne dobi radnika u petogodišnjem periodu	78
Tabela 72. Korишtenje radnog vremena (iskazano u finansijskim pokazateljima)	79
Tabela 73. Efikasnost ljudskog potencijala	79
Tabela 74. Subvencije javnim preduzećima iz Budžeta Kantona Sarajevo	80
Tabela 75. Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo	80
Tabela 76. Sporazumi sa općinama u 2022.godini	81

SADRŽAJ SLIKA:

Slika 1.Organizaciona šema	11
Slika 2.Trend kretanja prihoda u periodu 2018.-2022. godina	21
Slika 3. Prihodi od prodaje vode i odvodnje po kategorijama potrošača u 2022. godini (mil. KM)	21
Slika 4.Trend kretanja poslovnih prihoda i rashoda u periodu 2018. -2022. godina u mil. KM	30
Slika 5. Ukupno zahvaćene količine vode u periodu 2018.-2022. godina u mil. m ³	47
Slika 6.Trend kretanja ukupnih gubitka vode u periodu 2018.-2022. godina	49
Slika 7. Tehnički gubici - curenje na ventilu	49
Slika 8. Broj popravljenih kvarova godišnje (Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata)	51
Slika 9. Opravke kvarova na glavnim vodovodnim cjevima u ulici Ibrahima Ljubovića. (07.11.2022.g.,)	51
Slika 10.Dužine rekonstruisane mreže u periodu 2018.-2022. godina	53
Slika 11. Broj novih i rekonstruisanih priključaka u periodu 2018.-2022. godina	53
Slika 12. Laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode	56
Slika 13 Pumpni agregat	59
Slika 14. Izgradnja separatne kanalizacione mreže u ulici Borak (10.11.2022)	61
Slika 15. Kretanje broja potrošača u periodu 2018.- 2022. godina	68
Slika 16. Fakturisana i naplaćena potraživanja od vode i odvodnje u periodu 2018-2022.god.	70
Slika 17. Trend kretanja potraživanja od kupaca od 2013. do 2022.godine	74
Slika 18. Trend kretanja broja radnika u periodu 2018.-2022.godine	76
Slika 19. Kvalifikaciona struktura radnika 2022. godine	77
Slika 20. Spolna struktura radnika	78

SADRŽAJ OKVIRA:

Ovkir 1	37
Ovkir 2	66
Ovkir 3	71
Ovkir 4	72
Ovkir 5	79

1 UVOD

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu ima za cilj prezentirati KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Sarajevo (u dalnjem tekstu Preduzeće), kroz obavljanje njegove osnovne funkcije, a to je kvalitetno vodosnabdijevanje, odvodnju i prečišćavanje otpadnih voda, te prikazati ostvarene rezultate u poslovnom i finansijskom smislu. Namijenjeno je predstavljanju vlasnicima i poslovnim suradnicima, te radnicima Preduzeća.

1.1 Makroekonomска kretanja u BiH

Kao što znamo inflacija je porast općeg nivoa cijena zbog viška potražnje nad ponudom. Uzroci aktualne inflacije su višestruki, a najvećim dijelom dolaze izvana. U prvom redu riječ je o skoku cijena energenata (nafta, plin, struja) na svjetskom tržištu. Cijena nafte porasla je za 21% od početka rusko-ukrajinskog rata. Cijene struje u Evropi porasle su za 10 puta u odnosu na dugogodišnji prosjek. To povećava troškove života i poslovanja. Dakle, suočavamo se sa ogromnom energetskom i robnom krizom.

Veće cijene energije i hrane dovode inflaciju do nivoa koji nisu zabilježeni dugi niz godina, čime se smanjuje kupovna moć i povjerenje poslovne zajednice.

U junu 2022. godine inflacija u Federaciji BiH bila je 16,8%. U januaru 2023. godine iznosila je 14,7 posto na godišnjem nivou. Inflacija u Federaciji Bosni i Hercegovine nastavlja usporavati. Međutim, ne očekuje se da će se inflacija vratiti na višegodišnji prosjek, zabilježen prije 2022. godine, u srednjem roku.

Federalni zavod za statistiku objavio je da su cijene u januaru 2023. godine u odnosu na isti mjesec lani porasle za 14,7 posto. Na godišnjem nivou najviše su rasle cijene hrane (23,2 posto), potom cijene električne energije, plina i drugih energenata (23 posto).

Naglašavamo da se ekonomija ne nalazi u klasičnom poslovnom ciklusu, te da su procijenjene vrijednosti realnog BDP-a, njegovih komponenti, i ostalih makroekonomskih varijabli, izložene izuzetno visokom stepenu neizvjesnosti.

1.2 Pozitivni trendovi u poslovanju u 2022. godini

- Povećanje ukupnih prihoda za 4.824.990KM (9%), i u okviru njih poslovnih prihoda za 3.022.524KM nije rezultat povećanja cijena usluga, nego direktnog angažmana uposlenika i Uprave preduzeća, i to na polju efikasnije organizacije naplate vode, inteziviranja kontrole potrošača i evidentiranja skrivenih potrošača, te intenzivnijeg angažmana na realizaciji infrastrukturnih projekata.
- Trenutna cijena usluga vodosnabdjevanja i odvodnje donesena je 2013. godine i trebala je da sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanje komunalnog sistema, troškove nabavki novih sredstava kao i amortizaciju postojećih. Međutim, stvarna situacija je sasvim drugačija i trenutna cijena pokriva samo 75% troškova (poslovnih rashoda) poslovanja.
- Povećanje poslovnih prihoda omogućilo je da se ublaže posljedice povećanja inflatornih efekata od strane dobavljača i to rasta struje, rasta cijena goriva, repromaterijala itd.
- Bez obzira na opšte makroekonomsko stanje privrednih društava, kao i smanjenja standarda stanovništva, stopa tekuće naplate povećana je za 2% u odnosu na 2021. godinu.
- Preduzeće je u 2022. godini ostvarilo rekordnu naplatu na osnovu računa za vodu i odvodnju u historiji preduzeća – 48.415.487 KM.
- Stalnom kontrolom i racionalizacijom poslovanja, te pravilnom ocjenom prioriteta izdataka, preduzeće je uspjelo iz vlastitih sredstava izdvojiti za investiciona ulaganja 1.271.765 KM što predstavlja povećanje u odnosu na 2021. godinu u iznosu od 758.639 KM.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

- Aktivirane su investicije u 2022. u vrijednosti od 11.012.239,09 KM, a koje se odnose na rekonstrukciju pumpnih stanica: Centar - Alipašin most i Bačeva iz „Projekata vodovod Sarajevo“ (prva tranše EBRD – kredita).
- Tokom ljeta 2022. godine bile su izrazito visoke temperature i velike suše. Pa i pored toga, redukcija vode u KS nije bilo, te je kvalitet vode bio u skladu sa propisanim normama i standardima. Bez većih zastoja funkcionirao je i sistem odvodnje otpadnih voda.
- KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. je uveo novu uslugu - dostava računa za vodu i odvodnju putem elektronske pošte (E-račun). Efekat ovoga ima za posljedicu bolju naplatu potraživanja i komunikaciju sa kupcima.
- Između predstavnika KJKP"ViK"-a i predstavnika Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo dogovorene su aktivnosti na realizaciji planiranja faza vodovoda i kanalizacije na području KS, te unapređenje komunikacije.
- Sa vodoprivrednim preduzećem Slivovi rijeke Save na osnovu rada postrojenja Butile dogovoren je oslobođanje po osnovu plaćanja vodnih naknada. Urađen Elaborat po osnovu kojeg se manje uplaćuju vodne naknade. Na godišnjem nivou to predstavlja uštedu u iznosu od cca. 226.000 KM.
- Preduzeće je donijelo novi Pravilnik o sistematizaciji poslova i radnih mesta koja se primjenjuje od 1. juna 2022. godine.
- U 2022. godini pokrenute su aktivnosti kako bi se finansijski izvještaji uskladili sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i standardima izvještavanja i ostalom zakonskom regulativom, te su doneseni Pravilnici:
 - Pravilnik o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mesta,
 - Pravilnik o planiranju,
 - Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama,
 - Pravilnik o finansijskom poslovanju,
 - Usvojen je Cjenovnik usluga KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo
- Intenzivirana je saradnja sa predstavnicima Općina na realizaciji investicionih projekata.
- Pokrenute su aktivnosti nabavke novog software stalnih sredstava, printeru i skenera koji će omogućiti bolju evidenciju istih.

1.3 Ostali bitni događaji za Preduzeće u 2022. godini

- Samostalni sindikat radnika komunalne privrede u FBIH Kantonalni odbor Sarajevo 30.12.2021. godine održao sjednicu, na kojoj su razmatrani prijedlozi pregovaračkog tima Vlade Kantona Sarajevo a vezani za način i iznos povećanja plaća radnicima u KJKP i to da se radnicima koji imaju neto plaću do 1.000,00 KM uveća plaća za 100,00KM a radnici koji imaju plaću preko 1.000,00,00KM da se plaća uveća za 80,00KM.
- Dana 04.07.2022.godine, primljeno je 24 člana porodica šehida i poginulih boraca, te članove iz teško upošljive kategorije koji su u evidenciji Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo i u Programu sufinansiranja zapošljavanja navedene populacije u ovoj službi.
- U augustu 2022. godine, na sjednici Vlade Kantona Sarajevo donesena je Odluka o usvajanju Nacrta privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće Sarajevsko polje. Nacrt je upućen u skupštinsku proceduru na usvajanje i javnu raspravu, nakon čega slijedi priprema Prijedloga ove privremene odluke.
- Osnovni problem u poslovanju i funkcionisanju Preduzeća i u 2022. godini je bio što se Zakon o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo nije poštovao u potpunosti, a posebno u dijelu koji se odnosi na nedovoljna ulaganja u vodovodnu infrastrukturu i neekonomsku cijenu vode i odvodnje.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Preduzeće se u obraćalo resornom ministarstvu (februar 2022.) kako bi se cijene povećale, ali do toga nije došlo.

1.4 Finansijsko poslovanje Preduzeća u 2022. godini

1.4.1 Poslovni rezultat

KONTO	OPIS	2018	2019	2020	2021	2022	PLAN 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
	Poslovni prihodi	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608	49.412.015
60	Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje	39.646.739	40.041.517	38.391.596	39.329.711	41.525.248	40.755.100
61	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	3.837.804	3.573.713	4.827.413	3.736.134	4.563.121	4.463.500
62	Prihodi od upotrebe vlastitih usluga za investicije	17.862	0	0	0	0	0
65	Ostali poslovni prihodi	3.906.224	6.880.729	4.171.699	5.617.688	6.728.239	4.193.415
	Poslovni rashodi	61.791.623	60.593.494	59.404.545	58.485.265	70.317.768	69.202.219
51	Materijalni troškovi	12.280.135	11.876.292	11.614.348	10.627.995	12.231.093	12.260.500
52	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	25.512.970	25.224.993	24.279.463	23.399.138	26.401.019	26.445.500
53	Troškovi proizvodnih usluga	2.349.069	1.115.555	1.491.219	1.753.594	1.794.704	1.630.500
540 do 542	Amortizacija	18.854.457	18.895.440	18.723.165	18.535.798	24.613.640	23.890.019
543 do 549	Troškovi rezervisanja	316.440	253.039	0	92.695	6.537	6.500
55	Nematerijalni troškovi	2.478.551	3.228.174	3.296.350	4.076.045	5.270.774	4.969.200
	Dobit/Gubitak od poslovnih aktivnosti	-14.382.995	-10.097.535	-12.013.837	-9.801.731	-17.501.160	-19.790.204
66	Finansijski prihodi	755.381	796.811	664.500	788.191	469.406	467.500
56	Finansijski rashodi	68.823	509.079	357.684	423.145	2.343	222.000
	Dobit/Gubitak od finansijskih aktivnosti	686.558	287.732	306.817	365.047	467.063	245.500
	Gubitak redovne aktivnosti	-13.696.437	-9.809.803	-11.707.021	-9.436.685	-17.034.097	-19.544.704
67	Ostali prihodi i dobici	4.268.903	3.668.584	2.966.196	4.123.149	4.272.522	5.426.000
57	Ostali rashodi i gubici	4.635.066	4.712.497	5.455.983	7.873.047	4.552.094	5.242.000
	Dobit/Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda	-366.164	-1.043.912	-2.489.787	-3.749.897	-279.571	184.000
68 i 69	Prihodi iz ranijih perioda	0	0	0	0	861.328	98.000
590, 591	Rashodi iz ranijih perioda	581.615	361.465	53.860	198.496	366	0
	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	-14.644.215	-11.215.180	-14.250.668	-13.385.078	-16.452.706	-19.262.704

1.4.2 Obrazloženje poslovnog rezultata

Preduzeće je u 2022. poslovnoj godini iskazalo gubitak u iznosu od 16.452.706 KM. Povećanje gubitka u poslovanju Preduzeća za 23%, odnosno 3.067.628 KM u odnosu na 2021. godinu je prije svega rezultat povećanja poslovnih rashoda u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu za 11.832.503 KM ili 20%.

Prihodi poslovanja

- Povećanje ukupnih prihoda za 4.824.990KM (9%), i u okviru njih poslovnih prihoda za 3.022.524KM nije rezultat povećanja cijena usluga, nego direktnog angažmana uposlenika i Uprave preduzeća, i to na polju efikasnije organizacije naplate vode, inteziviranja kontrole potrošača i evidentiranja skrivenih potrošača, te intenzivnijeg angažmana na realizaciji infrastrukturnih projekata
- Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje, su iskazani u iznosu od 41.525.248 KM. Povećanje tih prihoda u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu je iznosilo 2.195.537 KM (6%).

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

- Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu od 4.563.121 KM i veći su u odnosu na ostvareno u 2021. godini za 826.987KM ili (22%)

Rahodi poslovanja

Ukupni rashodi preduzeća ostvareni u 2022. godini iznosili su 74.872.570 KM i veći su u odnosu na rashode ostvarene prošle godine za 12% ili 7.892.618 KM.

Opis	Iznos KM	Obrazloženje povećanja (+)/smnjenja (-) rashoda u odnosu na prethodnu godinu
Materjalni troškovi	1.603.098	Povećanje je posljedica povećanja električne energije i rasta cijene goriva
Troškovi plata	3.001.881	Povećanje je posljedica potpisivanja novog kolektivnog ugovora između Vlade Kantona i Sindikata na šta Uprava nije mogla uticati. Novim kolektivnim ugovorom je povećana plata za 141 KM/radniku u odnosu na 2021. godinu.
Troškovi proizvodnih usluga	41.110	Povećanje je posljedeica povećanja cijena usluga (posljedica inflatornih kretanja)
Troškovi amortizacije	5.991.635	Povećanje je posljedica obračunate amortizacije na aktivirane investicije u 2021. i 2022. godini (Butile i "Projekat vodovod Sarajevo")
Nematerjalni troškovi	1.224.802	Povećanje istih je prvenstveno posljedica obračuna i plaćanja PDV na PVN koji predstavlja trošak Preduzeća, te isti nije uključen u cijenu. Povećanje ostalih nematerijalnih troškova je posljedica povećanog broja poslanih računa putem pošte, povećanje troškova proizvodnih usluga.
Ostali rashodi	-3.969.908	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja u 2022.godini su manji za 3.158.525 KM iz razloga što kategorija potrošača - pravna lica period zastare potraživanja je tri godine. Uprava je ocjenila da ukoliko se ista utužuju svake godine doći će do povećanja sudskih troškova te je Uprava Preduzeća odlučila da izvrši dodatne napore kako bi se izvršila vansudska naplata istih.
Ukupno:	7.892.618	

2 O PREDUZEĆU

2.1 Administrativni, institucionalni i pravni okvir poslovanja

Kanton Sarajevo je jedan od najmanjih kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) sa površinom od 1277,3 km², a grada Sarajeva 141,5 km². Općina sa najvećom površinom je Trnovo (338,4 km²), a sa najmanjom Novo Sarajevo (9,9 km²). Preduzeće u vlasništvu KS te današnji vodovodni sistem opskrbuje vodom za piće nešto ispod 400.000 stanovnika, poslovnih i javnih klijenata grada Sarajeva. KS je podijeljen na 9 općina, od kojih Preduzeće pruža usluge za njih šest, tj. sistem vodosnabdijevanja za područje KS se većim dijelom prostire na području općina Stari Grad, Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo, Iličići, Vogošća, te manjim dijelom na području općina Hadžići i Trnovo (zona vodosnabdijevanja objekata na Igmanu i Bjelašnici). Službene projekcije stanovništva procjenjuju da će KS do 2023. godine imati prosječni godišnji prirast stanovništva od 0,5%, i da će se shodno tome i broj stanovnika koje opslužuje Preduzeće povećati.¹

Kantonalno javno komunalno preduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo je privredno društvo čija je osnovna djelatnost pružanje komunalnih usluga na području Kantona Sarajevo, a prije svega usluga snabdijevanja pitkom vodom, odvođenja i preiščuvanja otpadnih voda. Djelatnost Preduzeća utvrđena je Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo, kojim je definisan način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Kantona Sarajevo, kao i statutom Preduzeća.

Preduzeće je u sadašnjem obliku organizovano Odlukom o usklađivanju statusa Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo sa Zakonom o javnim preduzećima Federacije Bosne i Hercegovine usvojenom 2005. godine na Skupštini Kantona Sarajevo (Službeni list Kantona Sarajevo, br. 30/05).

Organ Društva su:

1. Skupština (imenovan 10.02.2021. godine):
 - Elmir Bajrić, punomoćnik Vlade KS
2. Nadzorni odbor (imenovan od strane Skupštine 16.09.2021. godine):
 - Zlatko Mijatović, dipl.pravnik, predsjednik
 - Ahmed Mulaibrahimović, dipl.ing., član
 - Nedim Pervan, doktor tehničkih nauka, član
3. Uprava preduzeća:
 - Rusmir Salić, MA Ekonomije, direktor preduzeća
 - Amela Kadić, dipl.ing.građ., izvršni direktor za vodovodni sistem
 - Adnan Šerak, dipl.ing. saob., izvršni direktor za kanalizacioni sistem
 - Nermin Kapidžija; MA Ekonomije, izvršni direktor za investicije i razvoj
 - Amar Nović, dipl.prav., izvršni direktor za ekonomske i pravne poslove
4. Odbor za reviziju
 - Ismet Ramović, dipl.oec., predsjednik,
 - Jusuf Zahragić, dipl.pravnik, član
 - Senija Buljušmić, dipl.oec., član.

Preduzeće upravlja imovinom koja je u cijelosti u vlasništvu Kantona Sarajevo (Član 4 Odluke).

¹ FOPIP; Okolinska i socijalna procjena – KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o.; Izvještaj-Nacrt; Jasna Huremović; 15.05.2021.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta bliže su određeni Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Osnovni zakoni koji uređuju odnose između Kantona Sarajevo kao vlasnika Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo i samog preduzeća su:

- Zakonski okviri koji uređuju poslovanje preduzeća:
- Zakon o javnim preduzećima
- Zakon o komunalnim djelatnostima
- Zakon o privrednim društvima
- Zakon o računovodstvu
- Zakon o radu

Glavna djelatnost Preduzeća je snabdijevanje pitkom vodom (uključuje zahvatanje, prečišćavanje vode do stepena zdravstvene ispravnosti i distribuciju putem sistema javnog vodosnabdijevanja), te odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda (uključuje skupljanje otpadnih voda, odvodnju, prečišćavanje i ispuštanje u prijemnik putem sistema javne odvodnje) i održavanje kišnih sливника na području Kantona Sarajeva.

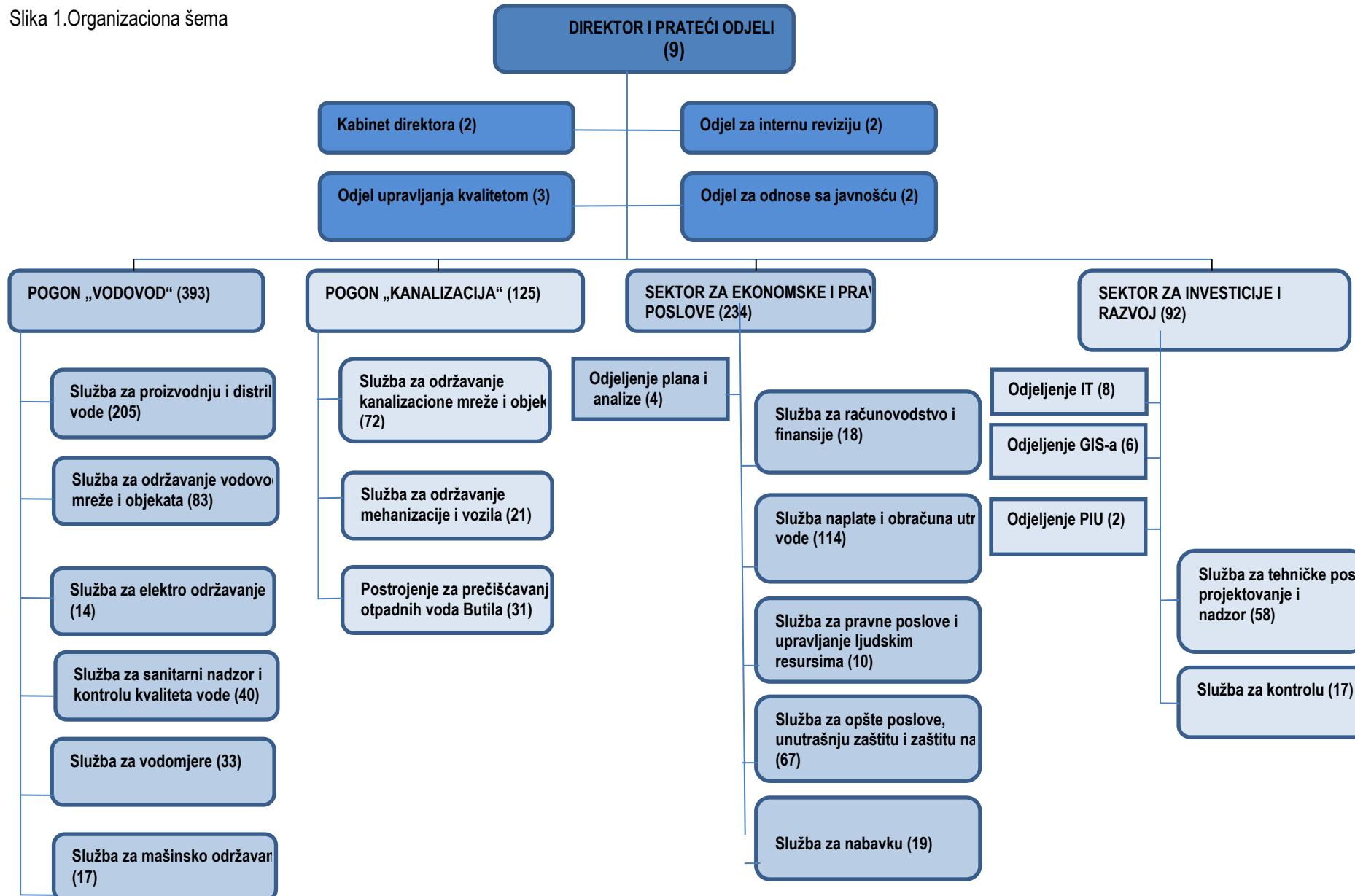
2.2 Unutrašnja organizacija preduzeća

Tehnološki proces, organizaciono se odvija u dva pogona: pogon „Vodovod“ zadužen za vodovodni sistem i pogon „Kanalizacija“ zadužen za prikupljanje, odvodnju i prečišćavanje otpadnih voda. Zajedničke službe i poslovi su jedinstveni za cijelo Preduzeće i organizovani su Odjelima pri Kabinetu Direktora, u sektoru za „ekonomsko-pravnih poslova“ i „sektoru za investicije i razvoj“. U okviru pogona i sektora funkcionišu službe i odjeljenja kao niži organizacioni oblici. Svaki sektor/pogon ima izvršenog direktora dok službe unutar sektora imaju imenovane rukovodiće službi. Izvršni direktori odgovaraju direktoru Preduzeća i direktno kontrolišu rukovodiće službi.(Slika 1.)

Organizacija Vodovoda i kanalizacije d.o.o. postavljena je tako da funkcionalno odgovara svim zahtjevima koji se pred nju stave. Postojeća organizacija kontinuirano se prilagođava zakonskim propisima i poslovanju Preduzeća.

Pravilnik o radu je dokument Preduzeća koje donosi Uprava Preduzeća nakon konsultacija sa Sindikatom i uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora Preduzeća.

Slika 1.Organizaciona šema

2.3 Sistem javnog vodosnabdijevanja

Prvi vid vodovoda u Sarajevu počinje s izgradnjom saraja (dvorca) i banje Isa-bega Ishakovića 1461. godine, do koje je voda dovedena cjevovodom. Na isti način voda je dovedena i do brojnih česmi, po kojima je grad postao poznat. Posljednjih godina turske vladavine, u Sarajevu je bilo 156 javnih česama i 68 raznih vodovoda, dužine 55 kilometara. Ti prvi vodovodi, građeni od glinenih i drvenih cijevi, bili su gravitacioni. To znači da je voda na česme dolazila prirodnim padom, tekući kroz cijevi sa viših kota ka nižima.

Austrougarske vlasti su, po dolasku u Bosnu i Hercegovinu, 1889. godine izgradile vodovod Mošćanica, uvodeći vodu u privatne kuće, pa se taj događaj smatra početkom razvoja modernog vodovoda u Sarajevu. Austrougarska je vodu dovela i sa Vrela Prače i Bistrice, 30-ak kilometara udaljenih od grada, a u postojeću mrežu uključila je nove izvore: 1895. godine izvor Crnil sa količinom vode od 10 litara u sekundi, koji je s Mošćanicom snabdijevao najveći dio grada; iste godine izvor Begovac s 3 litra vode u sekundi, koji je opsluživao mahale s lijeve strane Miljacke; od 1894. do 1903. izvor Kovačići sa 30 litara vode u sekundi, koji je opsluživao klaonicu, vojni logor, željezničku stanicu, željezničke radionice i Pofalice; te izvor Berkusa, koji je snabdijevao gornji kraj Bistričke stанице. Na kraju austrougarske vladavine, vodovodna mreža grada iznosila je oko 97 km.

U periodu od 1960. do 1980. godine, sa širenjem grada raste i vodovodni sistem. Grade se vodni objekti na izvoristi Sarajevsko polje, rezervoar i pumpna stanica Bačevac, zatim rezervoar i pumpna stanica Alipašino Polje, rezervoar i pumpna stanica Centar, koji i danas predstavljaju osnovu sistema vodosnabdijevanja. Od 1996. do 1998. godine obnavlja se i rekonstruiše dio vodovodne mreže devastiran ratnim dejstvima.

Vodovodni sistem se većim dijelom prostire na području općina Stari Grad, Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo, Iličići, Vogošća, te manjim dijelom na području općina Hadžići i Trnovo (zona vodosnabdijevanja objekata na Igmanu i Bjelašnici). S obzirom na kompleksnost sistema, te konfiguraciju terena, formirano je 57 zona vodosnabdijevanja i 136 podzona.

Općine u Kantonu Sarajevo (koje opslužuje „Vodovod i kanalizacija d.o.o Sarajevo)

Izvorista

Glavni izvori vode su podzemne akumulacije na lokaciji Sarajevskog polja (Bačevac, Sokolovići, Stup) odakle se zahvata oko 72,7% (najveća količina vode se doprema iz bunarskog zahvata Bačevac – Moj Milo, sa ukupno 15 bunara) iz planinskih izvorišta 9,0% (najveća količina vode se zahvata sa Vrela Mošćanice, od 25 – 100 l/s, u zavisnosti od izdašnosti vrela) i odgovarajućim tretmanom otvorenih tokova vode 14,7% (sistem uzima vodu iz tri otvorena bazena, jedan lociran u rijeci Vogošći, drugi u rijeci Mošćanici a treći u rijeci Bosni), te kupovinom vode 3,6% (Peračko vrelo i Jahorina). Raspoložive količine u prosjeku iznose 3.500 l/s

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Područje uže zaštitne zone izvorišta obuhvata ukupno 271 ha, dok područje prve zaštitne zone izvorišta obuhvata ukupno 477 ha, a područje druge zaštitne zone izvorišta obuhvata ukupno 319 ha².

Tabela 1. Izvorišta u centralnom javnom sistemu vodosnabdijevanja kojim upravlja KJKP ViK Sarajevo³

Izvorište	Raspoloživi kapacitet /Max. izdašnost (l/s)	Vrsta izvorišta	Zahvatni zahvatana objekti	Općina na kojoj se izvorište
Moščanica	25-100	vrelo-izvor	kaptanja/gravitacija	Stari Grad
Crnil	9			Novo Sarajevo
Kovačići	40-80			Stari Grad
Sedrenik	2			Centar
Vrelo vode	8-15			Iličići
Urošević vrelo	2-5			Stari Grad
Hrasnica	80			Iličići
Vrelo Bosne	5-20			Vogošća
Filter postrojenje (FP) Moščanica	40			Iličići
FP Bosna 1 i 2	400			Vogošća
FP Vogošća	120	površinske vode	vodozahvat na rijeci/pumpanje	Iličići
Sarajevsko polje-Konaci	270-500			
Sarajevsko polje- Bačevići -Mojmilo	1000-1300			
Sarajevsko polje - Bačevići - Alipašin most	380-460			
Sarajevsko polje - Bačevići-mreža (Igmanski bunar-IB1)	50-100			
Sarajevsko polje - Stup	90-150			
Sarajevsko polje – Sokolović kolonija	280-320			

Tabela 2. Izvorišta sa kojih KJKP ViK Sarajevo kupuje vodu (kojim upravljaju drugi operatori sistema)⁴

Izvorište	Raspoloživi kapacitet izdašnost (l/s)	Iskonistički kapacitet (l/s)	Vrsta izvorišta	Zahvatni objekat/način zahvatana	Općina na kojoj se nalazi izvorište
Peračko vrelo	120	Do 60	površinske vode	kaptanja/gravitacija	BAGS energetička Vogošća
Jahorinska vrela	400	Do 50	vrelo-izvor	kaptanja/gravitacija	Opština Pale -republika Srpska
Tilava	180	Do 1	površinske vode	kaptanja/gravitacija	Istočno Novo Sarajevo – Republika Srpska
	n/a	Do 10	vrelo-izvor	kaptanja/gravitacija	Općina Trnovo -Vodovod Trnovo
Hojta					

Distribucija vode

Ukupna dužina vodovodne mreže iznosi 1171,27 km + 214,25 km ucrtane priključne mreže. Dužina glavnih transportnih cjevovoda iznosi 97,8 km.⁵

Broj priključaka na vodovodnoj mreži: 75224 (prema broju glavnih vodomjernih mjesta)

Koncept vodosnabdijevanja se najvećim dijelom zasniva na distribuciji vode pumpanjem, dok se ostatak potrebnih količina vode doprema gravitacijom u sistem.

Iz 15 bunara u Bačevu i 5 bunara u Sokolović Koloniji, voda se direktno transportuje do rezervoara Moj Milo, dok se još iz 5 bunara u Bačevu voda direktno transportuje do rezervoara Alipašin Most. Iz jednog bunara na Bačevu voda se direktno pumpa u distributivnu mrežu.

² Izvor: Odluka o zaštiti vode za piće u Sarajevskom polju; Službene novine grada Sarajeva broj 2; 1987. godina

³ Izvještaj o stanju okoliša u KS, Sarajevo, Novembar 2016. godine. str 69, ažurirano 01.02.2023. od strane Belme Mujačić

⁴ Institut za hidrotehniku d.d. Sarajevo & SETEC Enginering; Izrada studije za smanjenje neprihodovane vode u Kantonu Sarajevo ;Knjiga 1: Početni izvještaj; Decembar 2016. Godine;Str.14

⁵ Izvor: GIS baza podataka na dan 31.12.2022. godine

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Pored navedenih bunara, crpljenje iz Sarajevskog polja se vrši i u naselju Stup iz 3 bunara, odakle se voda pumpa u rezervoar Stup.

Iz pumpne stanice Alipašin Most voda se dalje transportuje u pumpnu stanicu Centar i rezervoar Kobilja Glava, a u proteklom periodu, za pumpe za pravac rezervoar Buća potok I izvršena je preraspodjela tako da se pumpe fizički nalaze u pumpnoj stanicu Alipašin most, ali vodu uzimaju sa pravca rezervoar Mojmilo – pumpna stаница Alipašin most .

Iz pumpne stanice Centar, voda se transportuje do rezervoara Bjelave, Crni Vrh i Podhrastovi.

Iz rezervoara Mojmilo voda se gravitacionim putem dovodi do rezervoara Alipašin most i rezervoara Hrasno. Iz rezervoara Hrasno, preko pumpne stanice Hrasno, voda se dovodi do rezervoara Lukavac i rezervoara Skenderija. Iz rezervoara i pumpne stanice Skenderija, voda se pumpa prema pumpnoj stanicu Hambina Carina.

S obzirom na kompleksnost sistema, prethodno opisana distribucija vode predstavlja glavne transportne vodove kojima se transportuje najveća količina vode koja je zahvaćena u izvoru Sarajevsko polje.

Distribucije vode, koja se zahvata na vrelima: Mošćanica, Crnil, Kovačići, Sedrenik Vrelo vode i Uroševe vrelo, vrši se gravitacionim putem do istoimenih zona odnosno pripadajućih rezervoara. U sistemu su zastupljena dva zahvata na vrelima Vrelo Bosne i Vrelo Hrasnica gdje se zahvaćena voda putem pumpne stanice transportuje do istoimenih rezervoara, a zatim sistemom gravitacije distribuira prema potrošačima.

U sistemu su zastupljena i tri zahvata površinskih voda kao što su:

- filter postrojenje u Vogošći, odakle se pumpanje vode vrši prema rezervoarima Vogošća i KobiljaGlava;
- filter postrojenje Mošćanica, zahvaćena voda se distribuira ka zoni snabdijevanja sa ovog izvorišta i prema rezervoaru Grdonj;
- filter postrojenje Bosna, odakle se voda transportuje prema rezervoaru Baćevu i rezervoaru Blažuj.

U vodovodnom sistemu kao što vidimo postoji više različitih tipova izvorišta sa kojih se voda transportuje u sistem. Najveći broj izvorišta su u direktnoj nadležnosti „Vodovoda i kanalizacije“ d.o.o Sarajevo, dok određeni broj izvorišta sa kojih se voda kupuje i transportuje u sistem, nije u nadležnosti ovog preduzeća. Kupovina vode vrši se sa Peračkog i Jahorinskih vrela i Tilave. Voda zahvaćena sa Peračkog vrela se distribuira prema zoni snabdijevanja i rezervoaru Vogošća. Potrebne količine vode koje se zahvataju sa Jahorinskih vrela gravitaciono se transportuju prema rezervoaru Pogledine, dok se voda zahvaćena na izvorištu Tilava također gravitaciono transportuje prema zoni vodosnabdijevanja Stup.⁶

Sistemom se upravlja na način kontinuiranog praćenja količina voda koje se zahvataju i transportuju u sistem. Za 57 distributivno-upravljačkih uspostavljenih zona koje su međusobno izolirane sa oko 470 zonskih zatvarača svakodnevno se prati količina vode koja se distribuira u sistem sa izvorišta i na izlazima iz rezervoara prema formiranim zonama.

Rezervoari

U okviru vodovodnog sistema kojim upravlja KJKP ViK su 63 rezervoara (6 rezervoara trenutno nije u funkciji) sa ukupnom zapreminom oko 102.500 m³. Rezervoar Mojmilo je najveći sa zapreminom od 20.000 m³ i snabdijeva značajno područje unutar grada. Rezervoari su

⁶ Podaci iz Službe za proizvodnju i distribuciju vode; Belma Mujačić; decembar 2022.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

većinom u funkciji izravnjanja dnevne neravnomjernosti, održavanja pritiska u vodovodnoj mreži i održanja rezervi za potrebe gašenja požara. Starost rezervoara je u rasponu od 1-100 godina.

Pumpne stanice

U okviru vodovodnog sistema izgrađeno je 30 pumpnih stanica i 15 hidrofleks postrojenja. U sistemu proizvodnje vode instalirano je cca. 300 pumpnih agregata različitih tipova i snaga elektromotora.⁷

Kapaciteti pumpi su u rasponu od 5 do 300 l/s sa visinama pumpanja od 20 do 900m. Pojedine pumpne stanice napravljene su prije 50-tak godina, i većina ih je poslije posljednjih ratnih dešavanja rekonstruisana. Ipak, stanje pumpnih stanica karakteriše zastarjelost hidromašinske i elektro opreme na pojedinim postrojenjima.

Ukupno instalisana snaga pumpnih agregata iznosi cca 11000 kW sa prosječnom snagom po agregatu od cca 100 kW. Za pogon pumpnih agregata, preko 90% električne energije se preuzima na visokom naponu od lokalne "Elektrodistribucije" preko vlastitih trafo stanica i rasklopnih postrojenja.

Snabdijevanje vodom se u velikoj mjeri postiže korištenjem pumpi zbog neravnomjerne topografije i velikih razlika u visini između lokacija.

Količina pumpane vode je u 2022. godini, u prosjeku, 2392,7 l/s, što je jednako 90%, dok je količina vode koja se kreće sistemom gravitacije 267,7 l/s (10% od ukupne količine).

Rezervoar i pumpna stanica Bačovo

Higijenska ispravnost vode

Za održavanje kvaliteta pitke vode primarna dezinfekcija se vrši gasnim hlorom. U sistemu je 13 hlornih stanica sa instalisanom savremenom opremom.⁸ Svaka hlorna stanica posjeduje dvije nezavisne linije za doziranje hlora, sa mogućnošću brzog prelaska sa jedne na drugu liniju klorinacije.

Hlor se kontroliše svaki dan na svim objektima vodovoda, kao i na kontrolnim tačkama u gradu.

U sklopu sistema nalaze se i laboratorije gdje se vrši kontrola kvaliteta vode, a u skladu s državnim Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, usklađenom s evropskim pravilnicima i koji definiše tačno kakav kvalitet vode treba biti, odnosno parametre koji se trebaju kontrolisati u vodi i učestalost tih kontrola. Laboratorija je opremljena za fizičko-hemijske i mikrobiološke analize i ispituje te parametre.

Uzima se u prosjeku trideset uzoraka dnevno, na fizičku, hemijsku i mikrobiološku analizu. Laboratorija kontroliše vodu na izvoristima i u distributivnom sistemu, kao i na krajnjim tačkama, na česmama, javnim česmama, benzinskim pumpama, školama itd.

⁷ Izvor podataka:Pogon Vodovoda – Izvještaj Službe za mašinsko održavanje za januar 2023. godine

⁸ Izvor podataka:Pogon Vodovoda - Služba „Vodomjera i dezinfekcije vode“ - KJKP „Vodovod i kanalizacija“ Sarajevo

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Vrše se i eksterne kontrole, od strane Federalnog ili Kantonalnog zavoda za javno zdravstvo, ili neka treća laboratorija. Do sada nije bilo utvrđenih nepravilnosti.

Laboratorija provjerava i reklamacije građana, besplatno na licu mjesta, odakle uzima uzorak i podvrgava ga analizi. Stručni kadar laboratorijske čine hemijski i laboratorijski tehničari, inženjeri hemije, koji rade na komplikovanim hemijskim analizama uz pomoć sofisticiranih instrumenata. Na mikrobiološkom odjeljenju rade sanitarni inžinjeri i mikrobiolozи.

Kvalitet vode

Snabdijevanje vodom dobrog kvaliteta i u skladu sa zakonskim odredbama, jedna je od glavnih odgovornosti Preduzeća, a zbog generalno visokog kvaliteta izvora sirove vode, uglavnom zavisi od funkcionalnosti sistema dezinfekcije vode. Dezinfekcija vode vrši se i kao predtretman i kao završni tretman pomoću gasovitog i tečnog hlora.

Sistem za održavanje kvaliteta pitke vode se sastoji od 14 hlornih stanica gdje je zastupljena gasna hlorinacija (preko 95%). Vrši se stalna dezinfekcija vode kao i kontrola rezidualnog hlora u gradskoj distributivnoj mreži, a u skladu sa Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

GIS

ViK raspolaže radio-mrežom, zatim se koristi telemetrijski sistem, koji omogućava daljinski nadzor i upravljanje skoro svim izvoristima i pumpnim stanicama. GIS baza, uspostavljena 2006. godine, sadrži podatke o vodovodnoj mreži i objektima, kvarovima na vodovodnoj mreži, ulaznim količinama vode u zone snabdijevanja, ulicama, kanalizacionoj mreži kao i lokaciji vodomjernih mjeseta. Podaci se pravovremeno ažuriraju primjenom web aplikacija ili softvera koji imaju direktnu komunikaciju sa bazom, te koriste za različite analize po zadanim kriterijima, izradu tematskih karti, i slično.

SCADA

Vodovod raspolaže vlastitom radio mrežom koristeći fiksne i mobilne radio stanice, a u funkciji je i SCADA sistem (sistem daljinskog nadzora i upravljanja vodovodnim sistemom) koji omogućava daljinski nadzor i upravljanje skoro svih izvorista i pumpnih stanica. Telemetrijskim sistemom obuhvaćeno je više od 100 objekata koji uključuju: rezervoare, pumpne stanice, filterska postrojenja, bunare itd. Sistem daljinskog nadzora i upravljanja SCADA vrši se u ukupno šest podcentara koji se nalaze u sklopu objekata: PS Centar, PS Alipašin Most, PS Hrasno, izvoriste Sokolovići, izvoriste Bačeve te filter postrojenje Bosna. U podcentrima prikupljaju se informacije o nivoima vode u rezervoarima, pritisku, protoku i naponu, kao i o količini rezidualnog hlora na mjestima gdje se vrši dezinfekcija vode. Kao najviši nivo upravljanja uspostavljen je Dispečerski centar u kojem se prikupljaju podaci sa svih podcentara 24 sata na dan koji se upisuju u dispečerskom dnevnom listu.

Problemi u procesu proizvodnje i distribucije vode jesu:⁹

- starost vodovodne mreže i veliki gubici vode na mreži;
- instalacije u objektima kolektivnog stanovanja (zgradama) i gubici na istim, jedno brojilo za sve stanove;
- starost priključnih cijevi kod potrošača;
- starost postojećih pumpi za vodu;
- dotrajalost elektroenergetske opreme;
- dotrajalost mehanizacije;
- nedovoljna pokrivenost mjerne-regulacionom opremom;
- bespravno izgrađena vodovodna mreža i objekti;
- najveći dio katodne zaštite nije u funkciji, što je dovelo do toga da je najveći dio čeličnih cijevi prepušten propadanju zbog unutrašnjue i vanjske korozije;

⁹ FOPIP; Okolinska i socijalna procjena – KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o Izvještaj – NACRT; Jasna Huremović; maj 2022

➤ nijedna od pumpnih stanica u gradu Sarajevu nije opremljena rezervnim generatorom za slučaj prekida u snadbjevanju el. energijom.

2.4 Sistem odvodnje otpadnih voda

Prvi vid sistema kanalizacije u Sarajevu napravljen je za vrijeme austrougarske vladavine, kada je na desnoj obali Miljacke, gledajući iz pravca Baščaršije, izgrađen kanalizacioni kolektor od Vijećnice do Dolac-Malte. Na lijevoj obali Miljacke kolektor nije građen, pa su postojali direktni izlivi u vodotok. U tom periodu izvedeno je cca 50 km primarne i sekundarne kanalizacione mreže. Primarni kolektori su izidani, a kasnije su korištene keramičke cijevi. Najveći pomak u modernoj izgradnji sarajevske kanalizacione mreže desio se u *Projektu zaštiće čovjekove okoline*, realizovanom u periodu od 1976. do 1982. godine. Po tadašnjem planu, mješoviti sistem odvodnje trebao je biti sasvim napušten, a izgrađeni su kolektori za novi separatni sistem odvodnje, sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda na lokalitetu Butila, kao i kolektori oborinskih voda čiji su recipijenti najbliži vodotoci (Miljacka, Željeznica, Bosna...). Nažalost, zbog nedostatka sredstava taj sistem odvodnje nije bilo moguće provesti do kraja, pa su neki padinski dijelovi grada ostali na mreži mješovite kanalizacione mreže.

Danas u Kantonu Sarajevu zastupljena su tri načina odvodnje otpadnih voda, putem fekalnih, atmosferskih i mješovitih vodova. Fekalni kanalizacioni vod podrazumijeva prikupljanje i odvodnju fekalija koje se putem kolektora vode do najbliže javne kanalizacione mreže. Atmosferska kanalizacija podrazumijeva padinske vode, kišnicu, potoke, slivnike i odvode sa saobraćajnica koji vode do najbližeg većeg vodotoka, rijeke ili potoka. Mješovita kanalizacija podrazumijeva prikupljanje i odvodnju fekalija i otpadnih voda koje putem kolektora vode do najbliže javne kanalizacione mreže ili najbližeg vodotoka.

Kanton Sarajevo posjeduje dva glavna gradska fekalna kolektora smještena s desne i lijeve strane Miljacke. Kolektori funkcionišu na principu gravitacije. Ta dva kolektora vode fekalnu kanalizaciju iz gornjeg dijela grada prema PPOV Butila i šire se u promjeru (zbog broja priključaka i opterećenosti mreže) do njihovog spajanja u jedan kolektor na području Općine Novi Grad Sarajevo. Promjer kanalizacionih cijevi se kreće od 250 mm (stare kanalizacione mreže u starom dijelu grada), 300 mm standardne kanalizacione mreže, pa do 1.400 mm širine kolektora u donjem dijelu grada. Na gradska dva kolektora priključuje se lukavički i hrsnici (na isti se priključuje butmirski i hadžićki) koji vode do PPOV Butila. Rajlovački kolektor također vodi do PPOV Butila. Na kanalizacionoj mreži vrši se redovno čišćenje i pročepljavanje, a na postrojenju PPOV Butila prečišćavanje otpadnih voda.

Na području Kantona Sarajevo izgrađeno je 1.456 km kanalizacione mreže, 49.600 kanalizacionih šahtova i 11.465 slivnika.

Septičke jame su posebni građevinski objekti koji se grade u slučaju tehničke nemogućnosti priključenja na javnu kanalizacionu mrežu te se njihova izgradnja vrši prema posebnim procedurama. Najveći problemi su bespravna gradnja građevinskih objekata i samog kanalizacionog sistema koji narušavaju i opterećuju javnu kanalizacionu mrežu. Razvoj kanalizacione mreže ne prati razvoj Kantona Sarajevo. Otpadne vode u kanalizacionim sistemima Općine Vogošća i dijela Općine Novi Grad Sarajevo koji nisu povezani na PPOV Butila ispuštaju se u rijeke Vogošća i Bosna.

Problem starosti mreže, loših spojeva je izražen i kod kišne i kod feklane kanalizacione mreže, posebno kod betonskih kanala većeg profila (Hadžićki kolektor od Hadžića do uređaja gdje je prisutna infiltracija rijeke Zujevine, Bistrički potok, primarni gradski kolektori itd.)

Na području Ilidže pored svih pobrojanih problema, zbog ravnog terena, problem je malih padova i kontrapadova te zbog toga i čestih začepljena.

Generalno, trenutne poteškoće u procesuiranju otpadnih voda su:¹⁰

- starost postojeće kanalizacione mreže;
- loš kvalitet materijala i priključaka (betonske cijevi) od kojeg su izgrađene kanalizacione cijevi;
- izgradna bespravne kanalizacione mreže;
- izgradnja lokalnih kanalizacionih mreža;
- potreba za razdvajanjem kombinovanih sistema i stvaranjem zasebne kanalizacione mreže i na drugim lokacijama;
- nedovoljna pokrivenost kanalizacionom mrežom u nekim dijelovima grada;
- ne vrši se mjerjenje protoka u kanalizacionom sistemu;
- visok nivo infiltracije i eksfiltracije u i izvan sistema.

2.5 Postrojenje za prečišćavanja otpadnih voda

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda izgrađeno je u Butilama, Općina Novi Grad na površini od 413.752 m², a projektovano je za 600000 ES (ekvivalentnih stanovnika) sa mogućnošću proširenja.

Za obnovu postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda "Butila", EU je uložila 13 miliona eura, a ukupni budžet projekta je iznosio 25,6 miliona eura.

Ovaj projekat je podržan u cilju smanjenja zagađenje površinskih voda gradskim otpadnim vodama koje se bez obrade direktno ispuštaju u rijeke Miljacku i Bosnu. Projekat je uključivao popravku i zamjenu primarne i sekundarne kanalizacione mreže te unapređenje učinkovitosti sistema prikupljanja otpadnih voda u Kantonu Sarajevo.

Rekonstrukcija PPOV je planirana fazno. Tokom mjeseca maja 2017. godine zvanično je otvoreno obnovljeno PPOV u Butilama. U skladu sa obezbijeđenim sredstvima PPOV je izgrađen za I fazu. Nakon rekonstrukcije I faze PPOV obrađuje otpadnu vodu iz KS, na postrojenje dolaze otpadne vode iz gradskog i Rajlovačkog kolektora, prečišćavaju se određenim postupcima prije ispuštanja u prirodni recipijent, rijeku Bosnu. Tokom II faze, planirano je poboljšanje postrojenja sa dodatnom funkcijom uklanjanja nutrijenata kako bi se postiglo potpuno usklađivanje sa BiH/EU propisima. Rekonstrukcija i izgradnja PPOV-a Butile uticala je pozitivno na sanitarne i okolišne uslove ne samo u Sarajevu već i u nizvodnim područjima rijeke Bosne. Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila radi u režimu 24/7 .

Otpadna voda se nizom tehnoloških postupaka prečišćava i svi parametri zagađenja na samom izlazu su značajno manji od Zakonom predviđenih maksimalnih vrijednosti za otpadne vode koje se ispuštaju u ovorene vodotoke.

Pored ogromnih ulaganja u obnovu uređaja u Butilama problem nije riješen, jer je zanemareno pitanje odlaganja mulja koji nastaje nakon procesa pročišćavanja.

Trenutno, proizvedeni dehidrirani mulj se deponuje na privremene deponije/lagune koje se nalaze u okviru vlastite parcele i koje su izgrađene prema modelu gradske deponije u tri sloja: folija, geotekstil i šljunak. Također su, dodatno, urađene laboratorijske analize utjecaja drenažnih otpadnih voda sa privremenih deponija koje gravitiraju prema rijeci Bosni, a prema kojima nije utvrđen nikakav štetan utjecaj ovih voda na prirodni recipijent.

¹⁰ FOPIP; Okolinska i socijalna procjena – KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o Izvještaj – NACRT; Jasna Huremović; maj 2022

Labaratorijska ispitivanja se obavljaju svakodnevno. Tokom tretmana mulja izdvaja se biopljin koji se koristi za proizvodnju toplotne i električne energije u kogeneracijskom postrojenju. Biopljin se transportuje cijevima u kompresornicu gdje se prečišćava filterima i prema potrebi skladišti u rezervoaru gasa, te se koristi za dobijanje energije pomoću kogeneracijskog postrojenja. Višak se sagorijeva pomoću baklje

Iz energije biopлина proizvodi se 85-87% korisne energije (oko 33% električne energije i 54% toplotne energije). Planirano je da se proizvodi oko 1 MW mjesечно energije što čini oko 1/3 ukupno potrebne energije za normalan rad postrojenja

Korištenjem bioplina skoro svi toplotni zahtjevi, te dio zahtjeva za električnom energijom mogu biti zadovoljeni.

Vodovod i Kanalizacija d.o.o. Sarajevo nije dugoročno riješila pitanje finasiranja rada PPOV Butila. Vlada Kantona Sarajevo je budžetom za 2022. godinu izdvojila 1.000.000,00 KM za rad PPOV Butila, dok se ostala sredstva za rad i održavanje finasiraju iz budžeta Vodovoda i Kanalizacije d.o.o. Sarajevo. Usluga prečišćavanja otpadnih voda Kantona Sarajevo na PPOV Butila se još uvijek ne naplaćuje.

3 FINANSIJSKO POSLOVANJE

Finansijsko poslovanje Preduzeća se sagledava kroz analizu finansijskih izvještaja, a oni obično uključuju četiri osnovna finansijska izvještaja:

1. Bilans uspeha
2. Bilans stanja
3. Izvještaj o novčanim tokovima
4. Izvještaj o promjenama na kapitalu.

Detaljnija analiza ovih izvještaja data je u nastavku teksta.

3.1 Analiza bilansa uspjeha

Bilans uspeha je finansijski izveštaj u kome se prikazuju prihodi i rashodi privrednog društva sa ciljem utvrđivanja rezultata poslovanja (ostvarene dobiti ili gubitka) u određenom vremenskom periodu.

3.1.1 Prihodi

Preduzeće ostvaruje prihode od pružanja usluga vodosnabdijevanja potrošača (privreda i domaćinstva), odvodenja otpadnih voda, naknada od priključenja i isključenja na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, usluga odvodnje oborinskih i fekalnih voda, prihode od dotacija iz Budžeta KS. Cijene usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnje otpadnih voda utvrđene su Odlukom o cijenama ovih usluga koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo 2013. godine (kojom se pokriva samo 75% poslovnih rashoda). Cijene ostalih usluga koje pruža Preduzeće (priključenje, opravke kvarova na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži, postavljanje i kontrola brojila, usluge kontrole kvaliteta vode, izgradnja projekata vodovodnih i kanalizacionih sistema) utvrđene su novim Cjenovnikom usluga usvojenim 16.12.2022.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

U 2022. godini preduzeće je ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 58.419.864 KM i veći su za 4.824.990 KM (9%) u odnosu na 2021. godinu. U odnosu na plan 2022. godine ukupni prihodi su ostvareni za 6% više nego što su planirani.

Tabela 3. Pregled ukupnih prihoda preduzeća u 2018/19/20/21/22.godine

OPIS	Ostvareno 2018.	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks				
	1	2	3	4	5	6	7	6/2	6/3	6/4	6/5
Poslovni prihodi	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608	49.412.015	111	105	111	108	107
Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje	39.646.739	40.041.517	38.391.596	39.329.711	41.525.248	40.755.100	105	104	108	106	102
Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	3.837.804	3.573.713	4.827.413	3.736.134	4.563.121	4.463.500	119	128	95	122	102
Prihodi od upotrebe vlastitih usluga za investicije	17.862					0					
Ostali poslovni prihodi	3.906.224	6.880.729	4.171.699	5.617.688	6.728.239	4.193.415	172	98	161	120	160
Finansijski prihodi	755.381	796.811	664.500	788.191	469.406	467.500	62	59	71	60	100
Ostali prihodi	4.268.903	3.668.584	2.966.196	4.123.149	4.272.522	5.426.000	100	116	144	104	79
Prihodi od uskladivanja vrijednosti materijalnih stalnih sredstava					11.200						
Prihodi iz osnova ispravki grešaka iz ranijih godina					850.128						
UKUPNI PRIHODI	52.432.913	54.961.355	51.021.404	53.594.874	58.419.864	55.305.515	111	106	115	109	106

Strukturu ukupnih prihoda čine poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi.

3.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 52.816.608 KM i čine ih prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje u iznosu od 41.525.248 KM prihodi od pruženih usluga od 4.563.121 KM i ostali poslovni prihodi u iznosu od 6.728.239 KM, koji se najvećim dijelom odnose na doznačena sredstva Kantona.

Tabela 4. Pregled poslovnih prihoda u 2018/19/20/21/22.godine

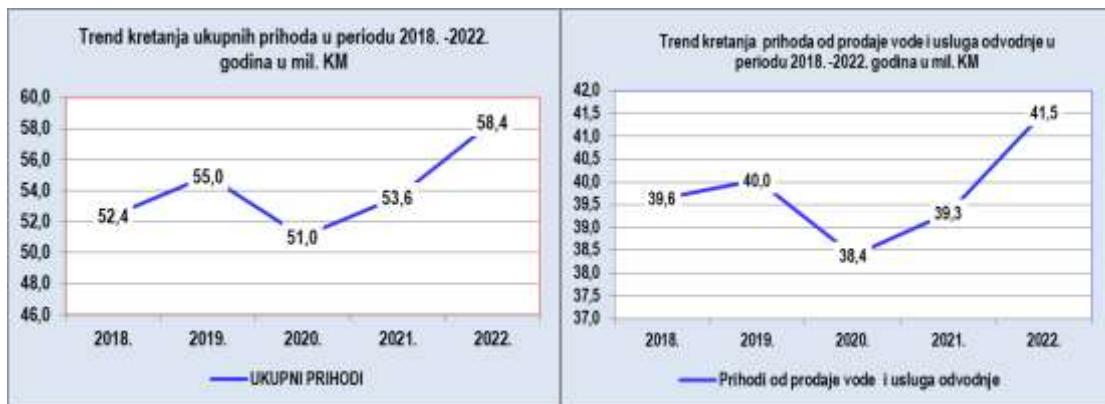
OPIS	Ostvareno 2018.	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	PLAN 2022.	Indeks				
	1	2	3	4	5	6	7	6/2	6/3	6/4	6/5
Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje	39.646.739	40.041.517	38.391.596	39.329.711	41.525.248	40.755.100	105	104	108	106	102
Prihodi od pruženih usluga	3.837.804	3.573.713	4.827.413	3.736.134	4.563.121	4.463.500	119	128	95	122	102
Prihodi od upotrebe vlastitih usluga za investicije	17.862										
Ostali poslovni prihodi	3.906.224	6.880.729	4.171.699	5.617.688	6.728.239	4.193.415	172	98	161	120	160
Poslovni prihodi	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608	49.412.015	111	105	111	108	107

Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje

Ukoliko posmatramo samo prihode od prodaje vode i usluga odvodnje, oni su iskazani u iznosu od 41.525.248 KM. Povećanje tih prihoda u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu je iznosilo 2.195.537 KM (6%).

Povećanje poslovnih prihoda, tj. prihoda od prodaje vode za 2.195.537 KM su posljedica efikasnije organizacije naplate vode, inteziviranje kontrole potrošača i evidentiranja skrivenih potrošača.

U odnosu na plan 2022. godine ostvaren prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje su ostvareni 102%.

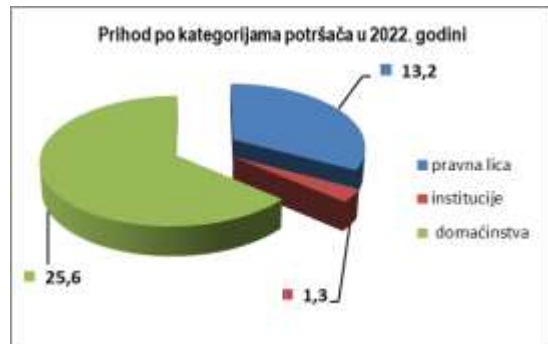
Slika 2. Trend kretanja prihoda u periodu 2018.-2022. godina

Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje odnose se na prihode:

- od prodaje vode domaćinstvima (privatne kuće i objekti kolektivnog stanovanja) u iznosu od 15.253.787 KM i pravnim licima (institucije i ostali korisnici) u iznosu od 9.314.760 KM,
- prihode od odvodnje otpadnih voda domaćinstvima (privatne kuće i objekti kolektivnog stanovanja) u iznosu 6.533.380 KM, i otpadnih voda pravnim licima (institucije i ostali korisnici) 4.123.205 KM
- Prihode od vode i odvodnje - fiksni dio, domaćinstvima (privatne kuće i objekti kolektivnog stanovanja) u iznosu od 3.779.826 KM i pravnim licima (institucije i ostali korisnici) u iznosu od 1.066.616 KM.

Tabela 5. Pregled prihoda od prodaje vode i usluga odvodnje po kategorijama potrošača (u mil. KM)

Opis	2018.	2019.	2020.	2021	2022	PLAN 2022.
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi od prodaje vode	24,5	24,7	23,5	24,1	24,6	24,0
pravnim licima	7,9	8,1	7,1	7,8	8,4	8,1
institucijama	1,1	1,2	0,9	0,9	0,9	0,9
domaćinstvima	15,5	15,4	15,6	15,5	15,3	15,0
Prihodi od prodaje usluga odvodnje otpadnih voda	10,1	10,2	9,8	10,1	10,3	10,1
pravnim licima	3,5	3,6	3,1	3,4	3,7	3,6
institucijama	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
domaćinstvima	6,6	6,6	6,7	6,6	6,5	6,5
Prihodi od vode i odvodnje - FIKSNI DIO	4,5	4,6	4,6	4,7	4,8	4,8
pravna lica	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
institucije	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
domaćinstva	3,6	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
UKUPNO	39,6	40,0	38,4	39,3	40,1	39,4
pravna lica	12,3	12,7	11,1	12,2	13,2	12,7
institucije	1,6	1,7	1,3	1,3	1,3	1,4
domaćinstva	25,8	25,7	26,0	25,8	25,6	25,3

Slika 3. Prihodi od prodaje vode i odvodnje po kategorijama potrošača u 2022. godini (mil. KM)

Prihodi od pruženih usluga

Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu od 4.563.121 KM i odnose se najvećim dijelom na:

- prihode od izrade vodovodne i kanalizacione mreže po sporazumima sa općinama kojim je definisano da će općine finansirati izvođenje radova na rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione mreže, kao grant sredstva, a radove će izvesti Preduzeće, u iznosu 1.094.071 KM
- prihode od priključaka na vodu u iznosu 627.333 KM
- prihode od priključaka na kanalizaciju u iznosu od 335.647 KM,
- prihode od Kantona za čišćenje i održavanje slivnika po Sporazumu o izdvajaju sredstava na ime obavljanja poslova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje u iznosu od 604.579 KM
- prihode od neovlaštenog korištenja vode u iznosu od 1.007.791 KM.

U odnosu na isti period prethodne godine ovaj prihod ima povećanje u iznosu od 826.987 KM (22%), a u odnosu na plan za 2%. Povećanje prihoda od pruženih usluga su posljedica većeg zalaganja Uprave na iznalaženju dodatnih poslova i sklopljenim sporazumima kojim se izvršilo saniranje i rekonstrukcija oštećene vodovodne i kanalizacione mreže.

Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 6.728.239 KM i odnose se najvećim dijelom na prihode dobivene od Kantona po osnovu subvencioniranja troškova precistača Butila (832.020 KM), te na kapitalne transfere za smanjenja gubitaka na vodovodnoj mreži (1.300.000 KM), i po osnovu plaćanja PDV-a po kreditu EBRD-a (91.808 KM). Za navedena subvencioniranja i kapitalne transfere potpisani su sporazumi sa resornim ministarstvom, kojim je definisana obaveza Preduzeća da po okončanju poslova dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. Preduzeće je redovno izvještavalo o utrošku sredstava.

Na ovoj poziciji iskazani su i prihodi od donacija stalnih sredstava po osnovu obračunate amortizacije (4.074.726 KM).

U odnosu na isti period prethodne godine ovaj prihod ima povećanje u iznosu od 1.110.551 KM (20%), a u odnosu na plan za 60%.

3.1.1.2 Finansijski prihodi

Ovi prihodi u 2022. godini iznose 469.406 KM. U odnosu na prethodnu godinu ukupni finansijski prihodi su manji za 318.786 KM (40%). Ove prihode najvećim dijelom čine zatezne kamate po osnovu ispostavljenih računa za vodu i odvodnju u iznosu od 264.039 KM i prihodi od troškova spora u iznosu 199.148 KM.

Prihodi od zateznih kamata po osnovu ispostavljenih računa za vodu i odvodnju u 2022. godini su manji u odnosu na prethodnu godinu za 354.139 KM. Uprava preduzeća je u toku 2021. godine usvojila preporuke revizora o načinu evidentiranja prihoda koje se odnose na zatezne kamate, te se isti (prihodi) u 2022. godini evidentiraju kada se naplate, a ne nakon obračuna i izdavanja fakture. Ovo je glavni uzrok zašto je došlo do smanjenja evidentiranih prihoda u 2022. godini.

3.1.1.3 Ostali prihodi

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 4.272.522 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja iz prethodnih perioda u iznosu od 4.109.179 KM, prihode od prodaje otpada u iznosu od 94.475 KM i prihode od prodaje rashodovanih vozila putem licitacije u iznosu od 62.435 KM.

U odnosu na prethodnu godinu prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja su veći za 245.644 KM (6%), a u odnosu na plan 2022. godine manji su za 850.821 KM (17%).

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

3.1.2 Analitički pregled prihoda preduzeća

U slijedećoj tabeli dat je detaljan pregled planiranih i ostvarenih poslovnih, finansijskih i ostalih prihoda.

Tabela 6. Analitički pregled planiranih i ostvarenih prihoda u 2018/19/20/21/22.godini

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
6010	Prihodi od prodaje vode pravnim licima	7.876.936	8.145.333	7.066.966	7.790.514	8.412.861	8.100.000	108	104
60100	Prihodi od prodaje vode institucijama	1.079.256	1.160.190	875.236	851.988	901.899	900.000	106	100
6011	Prihodi od otpadnih voda pravnih lica	3.376.688	3.483.242	3.011.249	3.337.969	3.601.615	3.500.000	108	103
60110	Prihodi od otpadnih voda institucijama	461.221	495.808	374.033	364.098	385.427	400.000	106	96
6012	Prihodi od prodaje vode domaćinstavima I kućnim savjetima	15.523.479	15.406.052	15.586.704	15.477.288	15.252.632	15.000.000	99	102
6013	Prihodi od otpadnih voda domaćinstvima I kućnim savjetima	6.649.933	6.599.385	6.675.779	6.629.797	6.533.380	6.500.000	99	101
6014	Prihodi od vode sa 0% PDV	11							
6015	Prihodi od otpadne vode sa 0% PDV	88.832	97.788	98.544	106.784	136.163	135.000	128	101
60151	Prihodi od prodaje vode sa nultom stopom PDV-a, Tužilaštvo BiH			4.811					
60152	Prihodi od otpadnih voda sa nultom stopom PDV-a, Tužilaštvo BiH			2.075					
60153	Prihod od vode i odvodnje-fiksni dio-Tužilaštvo BiH			360					
6016	Prihodi od vode po zaokruženjima	3.033	3.093	3.623	1.479	1.156	1.100	78	105
60161	Prihodi od obračunatog PDV-a na vodne naknade-interna faktura					1.453.620	1.400.000		104
60162	Prihodi od obračunatog PDV-a na stalna sredstva					54	1.000		
6017	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - privreda	921.388	940.360	957.528	986.962	1.014.344	1.000.000	103	101
60170	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - institucije	48.504	50.176	50.944	51.504	51.792	51.000	101	102
6018	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - domaćinstva	3.616.966	3.652.366	3.690.510	3.730.848	3.779.826	3.766.000	101	100
6019	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - bez PDV	492	480	480	480	480	1.000	100	48
60	Prihodi od prodaje vode i odvodnje	39.646.739	40.041.517	38.391.596	39.329.711	41.525.248	40.755.100	106	102
6110	Prihodi od usluga Pogona vodovod - pravna lica	216.856	263.246	204.162	153.671	170.308	170.000	111	100
6111	Prihodi od usluga Pogona kanalizacija - pravna lica	355.388	334.381	316.059	291.835	385.481	360.000	132	107
61110	Prihod od kantona za čišćenje slivnika	128.205	153.249	234.510	580.415	604.579	700.000	104	86
61111	Prihod od KS za održavanje postrojenja Trnovo	32.051							
61112	Prihod od sredstava Kantona i Fonda za okoliš iz ranijih godina						100		
61113	Prihod od izrade projektne dokumentacije	11.320							
61114	Prihod od neovlaštenog korištenja vode	234.296	1.750.049	1.177.157	222.377	1.007.791	830.000	453	121
61112	Prihodi od usluga Pogon vodovoda - fizička lica	149.651	144.155	129.454	124.600	197.425	190.000	158	104
61120	Prihod od priključaka za vodu	627.116	140.416	1.204.778	751.202	627.333	800.000	84	78
61121	Prihod od priključaka za kanalizaciju	477.966	430.978	537.331	370.267	335.647	500.000	91	67
61122	Prihod od izrade vodovodne i kanalizacione mreže po sporazumu	1.224.889	211.022	906.343	1.128.152	1.094.071	800.000	97	137
61123	Prihodi od usluga projektovanja vodovodne i kanalizacione mreže						30.610		
6113	Prihodi od usluga Pogona kanalizacija - fizička lica	94.180	95.745	75.091	70.873	58.316	60.000	82	97
61130	Prihod od izdavanja potvrda, izvoda projekata	30.024	29.824	21.602	28.140	28.563	30.000	102	95
6114	Prihodi od usluga sa nultom % PDV	8.498	8.963	7.920	7.878	10.163	11.000	129	92
6116	Prihodi od prefakturisanih računa	241.605	6.516	9.282	2.321	3.442	3.500	148	98
6117	Prihod od telefonskih usluga radnika	5.758	5.170	3.724	4.404	2.817	3.000	64	94
6170	Prihodi od obustava po izjavi						6.475	6.000	108
61	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	3.837.804	3.573.713	4.827.413	3.736.134	4.563.121	4.463.500	122	102

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno	Ostvareno	Ostvareno	Ostvareno	Ostvareno	Plan 2022.	Indeks	
		2018	2019	2020	2021	2022		7/6	7/8
1	2	3	4	5	6	7	8		
62	Prihodi od upotrebe vlastih usluga za investicije	17.862							
6505	Prihod od ministarstva komunalne privrede-materijal, NRW projekt	1.837.001	1.143.276	1.007.515	1.282.906	1.300.000	1.300.000	101	100
6507	Prihod od Kantonalnog ministarstva za postrojenje Butile	74.445	854.701		1.419.500	832.020	1.000.000	59	83
6508	Prihod od doznačenih sredstava Civilne zaštite	80.330							
6509	Prihod od Kantona - rekonstrukcije vodov. i kanal. mreže			551.217					
65091	Prihod od ministarstva Kantona za PDV-učešće za kredit EBRD-a			854.701	935.130	91.808	107.415	10	85
65092	Prihod od Kantona za dio duga prema IUO				170.940				
65093	Prihodi od VN- Butile					152.130	132.000		115
65094	Prihod od obaveze za PDV po zapisniku UINO				98.352				
6511	Ostali prihodi od zakupa	23.010	25.010	25.010	25.010	25.010	25.000	100	100
6520	Prihodi od donacija- obračun amortizacije	1.806.970	1.785.804	1.588.753	1.472.174	4.074.726	1.600.000	277	255
6521	Prihod od doniranog materijala Kantona	33.254	15.259	23.162	9.536	1.838	2.000	19	92
6522	Prihod od donacije-konsultantske usluge PPG		145.709						
6523	Prihod od min.kom. privrede-od stalnih sredstava		1.364.572						
6524	Prihod od Kantona-doznačeno 2017.god.-za nabavljeni materijal		1.546.398						
6590	Prihod od JU Zavoda za zapošljavanje KS-pripravnici					1.600	2.000		80
6592	Prihod od JU Zavod za zapošljavanje KS za javne radove	51.214		116.695	203.493	31.260	25.000	15	125
6594	Prihodi ZZO Kantona Sarajevo-			4.645	647				
6595	Prihodi službe za zap. Kant.-za finans.zapoš.demob. boraca i šehid.por					217.847	220.000		99
65	Ostali poslovni prihodi	3.906.224	6.880.729	4.171.699	5.617.688	6.728.239	4.193.415	120	160
	UKUPNI POSLOVNI PRIHODI	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608	49.412.015	108	107
6610	Prihodi od kamata	1.968	390	265	197	228	500	116	46
6611	Prihodi od kamata iz dužničko povjeralačkih odnosa	6.298	6.378	1.573	8.738	1.560	2.000	18	78
6612	Prihodi od zatezne kamate, računi vode - pravna lica	185.704	136.171	107.085	159.245	106.215	105.000	67	101
66121	Prihodi od zatezne kamate,računi vode-široka potrošnja	386.698	456.773	406.378	458.933	157.823	150.000	34	105
66122	Prihodi od zatezne kamate- usluge						5.000		
6691	Prihodi od naplate štete od osiguravajućeg društva	5.337	11.549	2.831	8.495	4.432	5.000	52	89
6692	Prihodi od troškova spora	168.924	185.550	139.846	152.584	199.148	200.000	131	100
6693	Prihod iz ranijih godina	452							
6694	Prihodi od štete na vozilima od osiguranja			6.524					
66	Finansijski prihodi	755.381	796.811	664.500	788.191	469.406	467.500	60	100
6705	Prihod od prodaje rashodovanih vozila putem licitacije					62.435	65.000		96
6750	Prihod od prodaje otpadaka	51.719	31.883	8.813	134.898	94.475	95.000	70	99
6751	Prihod od prodaje - ostalo					3.199			
6761	Viškovi sirovina i materijala	146.289	31.369	507	24.161				
6762	Viškovi novčanih sredstava	640							
6770	Naplaćena otpisana potraživanja od pravnih lica	665.182	305.485	271.886	287.452	748.399	710.000	260	105
6771	Naplaćena otpisana potraživanja- kućni savjeti	1.389.157	1.348.174	1.514.968	2.094.911	1.771.934	1.650.000	85	107
6772	Naplaćena otpisana potraživanja - građani	1.407.234	1.435.217	1.109.308	1.309.959	1.470.652	1.400.000	112	105
6773	Naplaćena otpisana potraživanja - usluge	17.290	15.555	36.189	171.213	118.194	1.200.000	69	10
6775	Naplaćena otpisana potraživanja -Fehrić	9.000	1.000				#DIV/0!	#DIV/0!	

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
67901	Prihod od otpisa obaveza			14.933		3.187	1.000		319
6791	Prihod od ukinutih rezervisanja za sudske sporove i sporove radnika	578.222	499.823	9.408	100.399	0	300.000		
6792	Ostali prihodi	4.172	80	185	156	46	5.000	30	
67	Ostali prihodi	4.268.903	3.668.584	2.966.196	4.123.149	4.272.522	5.426.000	104	79
68	Prihodi od uskladivanja vrijednosti materijalnih stalnih sredstava					11.200	98.000		11
69	Prihodi iz osnova ispravki grešaka iz ranijih godina					850.128			
	UKUPNI PRIHODI	52.432.913	54.961.355	51.021.404	53.594.874	58.419.864	55.403.515	109	105

3.1.3 Rashodi

Ukupni rashodi preduzeća ostvareni u 2022. godini iznosili su 74.872.570 KM i veći su u odnosu na rashode ostvarene prošle godine za 12% ili 7.892.618 KM.

Opis	Iznos KM	Obrazloženje povećanje (+)/smjerenje (-) rashoda u odnosu na prethodnu godinu
Materjalni troškovi	1.603.098,00	Posljedica povećanja električne energije i rasta cijana goriva
Troškovi plata	3.001.881,00	Posljedica potpisivanja novog kolektivnog ugovora između Vlade kantona I Sindikata na šta Uprava nije mogla uticati
Troškovi proizvodnih usluga	41.110,00	Posljedeica povećanja cijena usluga (posljedica inflacijskih kretanja)
Troškovi amortizacije	5.991.635,00	Posljedica obračunate amortizacije na aktivirane investicije u 2021. i 2022. godini (Butile I Projekat vodovod Sarajevo)
Nematerjalni troškovi	1.224.802,00	Preduzeće je u toku 2022. godine počelo da obračunava i plaća PDV na PVN koji predstavlja trošak firme obzirom da isti nije uključen u cijenu, povećan broj poslanih računa putem pošte, povećanje troškova proizvodnih usluga je posljedeica inflatoričkih kretanja
Ostali rashodi	-3.969.908,00	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja u 2022. godini su manji za 3.158.525 KM iz razloga što kategorija potrošača - prava lica period zastare potraživanja je tri godine. Uprava je ocjenila da ukoliko se ista utužuju svake godine doći će do povećanja sudskega troškova te je Uprava Preduzeća odlučila da izvrši dodatne napore kako bi se izvršila vansudska naplata istih.

Iz gore navedenog se može zaključiti da na povećanje rashoda u 2022. godini Uprava nije mogla uticati, jer su ista posljedica:

- povećanih cijena repromaterijala, energenata i usluga od strane dobavljača (udjed inflacije),
- aktiviranih investicija iz ranijih perioda po osnovu kojih preduzeće ne ostavlja dodatne prihode (aktiviranje postrojenja za prečiščavanje otpadnih voda Butila za koje preduzeće ne ostavlja poslovne prihode, tj. nema cijenu prerađene vode koju bi mogao fakturisati) i
- povećanja plata po osnovu kolktivnog ugovora između Vlade Knjatona Sarajevo i Sindikata komunalne privrede.

Struktura ukupnih rashoda data je u Tabeli 7.:

Tabela 7. Pregled ukupnih rashoda preduzeća u 2018/19/20/21/22.godine

OPIS	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	PLAN 2022	Indeks				
	1	2	3	4	5	6	7	6/2	6/3	6/4	6/5
Poslovni rashodi	61.791.623	60.593.494	59.404.545	58.485.265	70.317.768	69.202.219	114	116	118	120	102
Finansijski rashodi	68.823	509.079	357.684	423.145	2.343	222.000	3	0	1	1	1
Ostali rashodi	4.635.066	4.712.497	5.455.983	7.873.047	4.552.094	5.242.000	98	97	83	58	87
Rashodi iz ranijih perioda	581.615	361.465	53.860	198.496	366						
UKUPNO RASHODI	67.077.127	66.176.535	65.272.072	66.979.952	74.872.570	74.666.219	112	113	115	112	100

3.1.3.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi su rashodi koji u preduzeću nastaju iz operativnih aktivnosti odnosno pružanjem usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda. Čine ih troškovi sadržani u prodatim uslugama i robama, te ostali troškovi perioda. U Bilansu uspjeha za 2022. godinu preduzeće je iskazalo poslovne rashode u iznosu od 70.317.768 KM.

Poslovne rashode čine slijedeći troškovi:

Materijalni troškovi

Tabela 8. Materijalni troškovi

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022	Povećanje /smanjenje (7-6)/6 (7-8)/8
1	2	3	4	5	6	7	8	
51	Materijalni troškovi	12.280.135	11.876.292	11.614.348	10.627.995	12.231.093	12.260.500	15% 0%
511	Utrošene sirovine i materijal	2.626.961	2.137.610	2.286.506	2.114.334	2.147.594	2.150.500	2% 0%
512	Utrošena električna energija	8.817.435	8.837.220	8.621.627	7.759.166	9.052.415	9.185.000	17% -1%
512	Utrošena ostala energija (plin) i gorivo	704.375	619.506	444.179	562.644	831.946	725.000	48% 15%
513	Utrošeni rezervni dijelovi Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	29.190	100.004	154.151	112.919	71.568	70.000	-37% 2%
514		102.175	181.952	107.885	78.931	127.571	130.000	62% -2%

Materijalni troškovi u 2022. godini iznose 12.231.093 KM i čine 17% ukupnih poslovnih rashoda preduzeća. U odnosu na 2021. godinu ovi troškovi su veći za 1.603.099 KM ili 15%.

U okviru materijalnih troškova na kontu 511 - "Utrošene sirovine i materijal" troškovi za materijal za hemijska sredstva, vodovodni materijal, građevinski materijal, elektro materijal, materijal za održavanje vozila i materijal za održavanje pumpi iznose 2.147.594 KM i ovi troškovi su veći za 2% u odnosu na ostvarene troškove u prethodnoj godini. Na povećanje ovih troškova utjecalo je povećanje cijena vodovodnog materijala, hemijskih sredstava i sl.

U okviru materijalnih troškova, najveći iznos predstavljaju troškovi električne energije koji iznose 9.052.415 KM. U 2022. godini troškovi električne energije (proizvodna i režijska) su činili 74% svih materijalnih troškova i 13% ukupnih poslovnih rashoda. U odnosu na 2021. godinu troškovi električne energije su povećani za 17% ili 1.293.248 KM (uključujući potrošnju el. energije postrojenja za tretman otpadnih voda). Razlog povećanja troškova električne energije je u povećanju cijena električne energije za 20% u 2022. godini.

Utrošeno gorivo iskazano je u iznosu od 831.946 KM. U odnosu na 2021. godinu troškovi goriva su se povećali za 48%, a u odnosu na plan za 15%. Razlog ovog povećanja je u poskupljenju goriva koje se desilo nekoliko puta u toku 2022. godine.

Planirani materijalni troškovi su u istom iznosu i ostvareni.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Troškovi plata i ostalih primanja radnika

Tabela 9. Troškovi plata i ostalih primanja radnika

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022	Povećanje /smanjenje
1	2	3	4	5	6	7	8	(7-6)/6 (7-8)/8
52	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	25.512.970	25.224.993	24.279.463	23.399.138	26.401.019	26.445.500	13% 0%
5200 do 5205	Troškovi plaća Doprinosi iz PIO, zdravstvo i nezaposlene iz i na plaće	12.030.691	11.557.211	11.089.722	10.752.064	12.339.582	12.160.000	15% 1%
5206,5207	Troškovi naknada plaća Troškovi službenih putovanja zaposlenih	8.411.060	8.184.604	7.886.254	7.563.433	8.666.474	8.700.000	15% 0%
521	Troškovi naknada plaća Troškovi službenih putovanja zaposlenih	1.861.374	1.943.212	1.945.227	1.706.982	1.918.129	1.960.000	12% -2%
523	Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih	9.989	6.219	2.083	424	12.822	15.000	-15%
524	Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	3.093.138	3.099.934	3.107.272	2.975.265	3.364.718	3.515.000	13% -4%
527	Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	50.063	53.909	35.974	40.277	46.144	45.500	15% 1%
529	Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	56.656	379.904	212.932	360.693	53.150	50.000	-85% 6%

Obaveze poslodavca za isplatu plata i naknada radnika određuju se :

- Zakonom o radu,
- Kolektivnim ugovorima koji obvezuju poslodavca,
- Pravilnikom o radu,
- Ugovorom o radu koji su pri zasnivanju radnog odnosa zaključili radnik i poslodavac.

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja radnika u 2022. godini su iznosili 26.401.019 KM, i čine 38% ukupnih poslovnih rashoda preduzeća.

- Troškovi plata i naknada platama zaposlenima su iskazani u iznosu od 22.924.185 KM
- Troškovi ostalih primanja i naknada prava zaposlenih (topli obrok, prevoz, regres i drugo) su iskazani u iznosu od 3.364.718 KM
- Troškovi naknada ostalim fizidkim licima su iskazani u iznosu od 53.150 KM

U odnosu na prethodnu godinu troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja radnika su se povećali za 3.001.881 KM ili 13%. Do povećanja troškova plata i ostalih primanja zaposlenih je došlo po osnovu usvajanja Kolektivnog ugovora od janura 2022 godine. Na osnovu toga došlo je do povećanja osnovice obračuna za platu radnika što se očitovalo kroz povećanja ostalih naknada/troškova (naknade za noćni rad, državni praznik).

Osnovna plata je proizvod vrijednosti boda, koju Uprava određuje odlukama na mjesecnom nivou, u skladu s planom poslovanja i u dogovoru sa sindikalnim odborom Preduzeća, te odgovarajućeg koeficijenta složenosti radnog mjesto.

Na 4. redovnoj sjednici Nadzornog odbora KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo održanoj 12.05.2022. godine donesen je Pravilnik o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mesta KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo.

Razlog za utvrđivanje novih koeficijenata radnih mesta u novoj Sistematizaciji je usklađivanje sa novim Kolektivnim ugovorom o radu.

Pravilnik o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mesta se primjenjuje od 1. juna 2022.

Pravilnikom o radu utvrđena su prava na povećanu platu za prekovremeni rad, noćni rad, rad na dan sedmičnog odmora i rad u dane praznika, na osnovu kojih je i vršen obračun plata u Preduzeću.

Osim gore navedenih naknada, postoje određeni bonusi koji se daju radnicima kako bi ih dodatno motivirali za rad. To su npr. nagrade za određene godine staža, bonusi za ostvarene dobre rezultate i sl.

01.01.2022. godine u preduzeću je bilo zaposleno 865 radnika. Na osnovu mjesecne fluktuacije za 2022. godine ustanovljen je priliv 19 radnika što je također uzrokovalo povećanje troškova plata i ostalih primanja.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

U odnosu na plan za 2022. godine ovi troškovi su ostvareni u procentu od 100% od planiranih.

Troškovi proizvodnih usluga

Tabela 10. Troškovi proizvodnih usluga

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2018.	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022	Povećanje /smanjenje
1	2	3	4	5	6	7	8	(7-6)/6 (7-8)/8
53	Troškovi proizvodnih usluga	2.349.069	1.115.555	1.491.219	1.753.594	1.794.704	1.627.500	2% 10%
531	<i>Troškovi transportnih usluga</i>	193.609	35.500	45.237	54.610	33.209	33.500	-39% -1%
532	<i>Troškovi usluga održavanja</i>	462.430	489.016	484.439	607.135	790.405	693.000	30% 14%
533	<i>Troškovi zakupa</i>	8.648	9.795	16.731	14.480	2.717	3.000	-81% -9%
535	<i>Troškovi reklame</i>			0	0	1.519		
539	<i>Troškovi ostalih usluga</i>	1.684.382	581.244	944.812	1.077.370	966.855	898.000	-10% 8%

Troškovi proizvodnih usluga nastaju kao posljedica korištenja usluga koje preduzeću pružaju druga preduzeća, druge pravne i fizičke osobe. U te troškove obično spadaju troškovi transportnih usluga, usluga održavanja i zaštite, troškovi zakupnina, reklamiranja i troškovi ostalih proizvodnih usluga.

U 2022. godini ovi troškovi su iznosili 1.794.704 KM i čine 3% od ukupnih poslovnih rashoda. Ovi troškovi su veći za 41.110 KM ili 2% u odnosu na prethodnu godinu.

Do povećanja ovih troškova došlo je zbog nastalih troškova na kontu 5321 - „Troškovi održavanja opreme“ koji su zbog poskupljenja materijala i rezervnih dijelova povećani za 196.913 KM (64%). Također je došlo do povećanja na kontu 5322 – „Troškovi održavanja transportnih sredstava“ za 41.132 KM (60%).

Najveći dio troškova proizvodnih usluga odnose se na troškove potrošnje vode sa izvođačem Jahorina u iznosu od 536.854 KM i Peračkog vrela u iznosu od 401.240 KM. Naime, Preduzeće sa JP Vodovod i kanalizacija a.d. Pale ima zaključen ugovor o isporuci pitke vode sa izvođačem Jahorina za naselja u Sarajevu za koja postoje tehnički uslovi za vodosnabdijevanje sa ovog izvođača. Također, sa firmom BAGS - Energotehnika d.d. Vogošća Preduzeće ima zaključen ugovor o isporuci pitke vode sa izvođačem Peračko vrelo. Troškovi kupovine vode sa ovih izvođača su u 2022. godini manji za 10% nego što je bilo u 2021. godini.

Amortizacija i troškovi rezervisanja

Obračun se vrši putem vremenske amortizacije, linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno, u skladu sa Nomenklaturom stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Tabela 11. Amortizacija i troškovi rezervisanja

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2018.	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2021	Povećanje /smanjenje
1	2	3	4	5	6	7	8	(7-6)/6 (7-8)/8
54	Amortizacija i troškovi rezervisanja	19.170.897	19.148.480	18.723.165	18.628.493	24.620.128	23.896.519	32% 3%
540	<i>Amortizacija</i>	18.854.457	18.895.440	18.723.165	18.535.798	24.479.091	23.890.019	
547	<i>Rezervisanja za naknade i druge beneficije za period od 12 mjeseci</i>					134.500		
548	<i>Troskovi rezervisanja za sudske sporove i stetne ugovore</i>	316.440	253.039		92.695	6.537	6.500	

Obračunata amortizacija i troškovi rezervisanja za 2022. godinu iznose 24.620.128 KM što je za 32% više nego što su bili prethodne godine. Na ovo povećanje uticali su troškovi amortizacije građevinskih objekata vodovoda (rezervoari, pumpne stanice, bunari) koji su se povećali za 10.962.200 KM (376%) u odnosu na 2021.godinu, te troškovi amortizacije ostale opreme (uglavnom IT oprema) koji su se povećali za 3.761.819 KM u odnosu na 2021. godinu.

Učešće ovih troškova u poslovnim rashodima preduzeća je 35%, a u ukupnim rashodima je 33%.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Od ukupno evidentiranih troškova amortizacije na troškove amortizacije:

- građevinskih objekata i mreže odnosi se 19.480.265 KM (79%),
- postrojenja i opreme 3.990.757 KM (16%),
- alata, pogonskog i kancelarijskog namještaja 390.895 KM (2%)
- transportnih sredstava 438.820 KM (2%).

Nematerijalni troškovi

Tabela 12. Nematerijalni troškovi

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2018.	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	7	8	(7-6)/6	(7-8)/8
55	Nematerijalni troškovi	2.478.551	3.228.174	3.296.350	4.076.045	5.270.774	4.957.029	29%	6%
550	<i>Troškovi neproizvodnih usluga</i>	543.639	656.273	715.434	856.272	1.144.311	1.053.000	34%	9%
551	<i>Troškovi reprezentacije</i>	10.380	14.549	1.801	238	2.845	2.200	1097%	29%
552	<i>Troškovi premija osiguranja</i>	144.468	165.661	136.991	159.648	150.829	150.829	-6%	0%
553	<i>Troškovi platnog prometa</i>	13.683	19.338	19.361	22.951	32.406	9.000	41%	260%
554	<i>Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga</i>	789.948	881.769	1.222.383	1.298.690	1.342.345	1.275.000	3%	5%
555	<i>Troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina na teret pravnog lica</i>	837.627	1.341.232	1.039.875	1.397.677	2.458.305	2.340.000	76%	5%
556	<i>Troškovi članskih doprinosa i sl. obaveza</i>	15.028	15.457	10.956	25.368	11.467	10.000	-55%	15%
559	<i>Ostali nematerijalni troškovi</i>	123.778	133.896	149.549	315.201	128.265	117.000	-59%	10%

U „Nematerijalne troškove“ spadaju troškovi raznih neproizvodnih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, poštanskih i telekomunikacionih usluga i ostalih nematerijalni troškovi, kao i troškovi poreza, naknada, taksi, članskih doprinosa i drugih propisanih dažbina ili davanja koje padaju na teret preduzeća. Ovi troškovi čine 7% ukupnih poslovnih rashoda preduzeća.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 5.270.774 KM, od kojih su najznačajniji trošovi poštanskih i telekomunikacionih usluga u iznosu od 1.342.345 KM, troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina na teret pravnog lica u iznosu od 2.458.305 KM, troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 1.144.311 KM.

Nematerijalni troškovi u 2022. godini su veći u odnosu na ostvarene troškove prethodne godine za 29% ili za 1.194.729 KM.

Ključne stavke koje su utjecalo na povećanje nematerijalnih troškova su:

- na kontu 5543 - „Troškovi isporuke računa putem pošte“ – sa povećanjem u odnosu 2021. godinu za 50.000 KM ili 5%. Razlog ovog povećanja jeste povećani broj računa koji se isporučuju putem pošte.
- na kontu 5506 – „Opravki ulica - asfaltiranje prokopa“ – povećanje za 233.637 KM ili 42%;
- na kontu 55581 – „Troškovi PDV-a na vodne naknade- interna faktura“ – (novi konto kojeg nije bilo u 2021. godini) uvećali su ukupne nematerijalne troškove za 1.700.736 KM

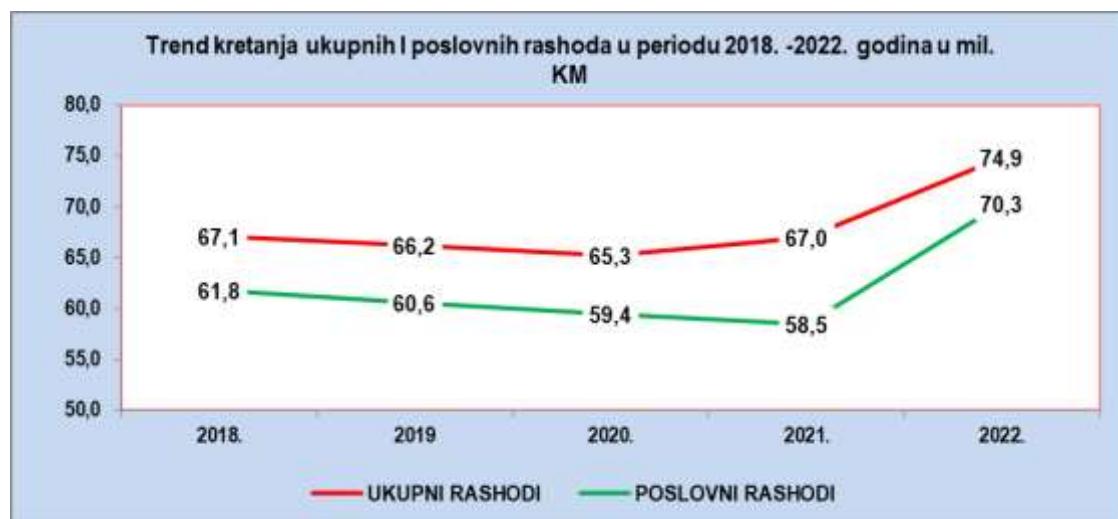
U odnosu na plan za 2022. godinu ovi troškovi su ostvareni u procentu većem za 6% od planiranih.

Tabela 13. Pokrivenost poslovnih rashoda sa poslovnim prihodima

OPIS	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	PLAN 2022
Poslovni rashodi	61.791.623	60.593.494	59.404.545	58.485.265	70.317.768	69.202.219
Poslovni prihod	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608	49.412.015
Pokrivenost pos. rashoda sa pos. prihodima	77%	83%	80%	83%	75%	71%

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Slika 4. Trend kretanja poslovnih prihoda i rashoda u periodu 2018. -2022. godina u mil. KM

3.1.3.2 Finansijski rashodi

Ukupni finansijski rashodi u 2022. godini iznose 2.343 KM i odnose se na:

- Rashodi od kamata po osnovu korištenih najmova (1.166 KM).
- Kamata po obračunatom PDV-u na PVN (1.177 KM).

3.1.3.3 Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi iskazani su u iznosu od 4.552.094 KM. Najveći dio se odnosi na rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisanih nenaplaćenih potraživanja. Samo utužena potraživanja za vodu i usluge čine 3.757.625 KM, a čine ih:

– Rashodi po osnovu utuženih potraživanja- domaćinstva u zgradama	2.046.770	KM
– Rashodi po osnovu utuženih potraživanja- domaćinstva u privatnim kućama	1.701.186	KM
– Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-usluge	9.669	KM
	3.757.625	KM

Rashodi po osnovu utuženih potraživanja u 2022.godini su manji za 3.158.525 KM iz razloga što je za kategoriju potrošača - pravna lica period zastare potraživanja tri godine. Uprava Preduzeća je ocjenila da ukoliko se ista utužuju svake godine doći će do povećanja sudske troškove, te će Uprava dodatno izvršiti napore da se izvrši vansudska naplata istih.

3.1.4 Analitički pregled rashoda preduzeća

U sljedećoj tabeli dat je detaljan pregled planiranih i ostvarenih poslovnih, finansijskih i ostalih rashoda.

Tabela 14. Analitički pregled planiranih i ostvarenih rashoda u 2018/19/20/21/22.godini

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
5110	Utrošeni kancelarijski materijal	59.149	57.205	41.856	64.631	54.937	55.000	85	100
51101	Utrošeni obrasci računa za vodu	40.503	17.044	2.152	2.423	360	500	15	72
5111	Utrošeni kanalizacioni materijal	333.668	298.811	330.616	481.921	457.519	465.000	95	98
51112	Utrošene sirovine i materijal-ostali materijal	22.362	29.529	15.308	22.417	14.484	15.000	65	97
51113	Utrošene sirovine i materijal- blagajna	292	44	1.239	1.014	1.576	1.000	155	158
51115	Troškovi materijala i zaštitnih sredstava za COVID-19		1.039	12.450	985				

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
51116	Troškovi materijala - Butile				5.734				
5112	Utrošeni materijal za higijenu	19.303	21.296	22.529	18.705	22.712	22.000	121	103
5113	Utrošeni materijal za hemijska sredstva (KLASA 52.)	330.968	313.052	301.847	264.800	343.044	340.000	130	101
5114	Utrošeni vodovodni materijal (KLASA 83.)	1.146.552	870.495	972.779	724.795	898.093	900.000	124	100
5115	Utrošeni gradevinski materijal (KLASA 82.)	167.100	122.967	96.397	137.092	112.086	110.000	82	102
5117	Utrošeni materijal za održavanje vozila (KLASA 74-78.)	148.710	126.249	108.664	135.769	140.980	140.000	104	101
5118	Utrošeni materijal za održavanje pumpi	326.792	264.620	357.507	244.513	99.964	100.000	41	100
5119	Utrošeni materijal nabavljen sredstvima Kantona	31.563	15.259	23.162	9.536	1.838	2.000	19	92
5120	Utrošena el. energije -proizvodna	8.731.724	8.750.963	8.528.355	7.664.215	8.961.531	9.100.000	117	98
5121	Utrošena el. energije -režijska	85.710	86.256	93.272	94.951	90.883	85.000	96	107
5122	Troškovi goriva i maziva (skladište)	24.310	20.058	13.176	21.000	44.605	45.000	212	99
5123	Troškovi goriva za putnička vozila	92.603	82.131	79.718	52.922	71.959	60.000	136	120
5124	Troškovi goriva za teretna vozila i mašine	325.809	338.803	248.903	296.803	441.338	380.000	149	116
5125	Troškovi plina	252.680	168.888	91.511	180.917	262.215	230.000	145	114
5126	Troškovi centralnog grijanja	8.973	9.625	10.871	11.003	11.829	10.000	108	118
5130	Utrošeni rezervni dijelovi	29.190	100.004	154.151	112.919	71.568	70.000	63	102
5140	Otpis sitnog inventara u upotrebi	79.966	147.537	88.530	65.967	117.825	120.000	179	98
5141	Otpis auto guma	22.209	34.415	19.355	12.964	9.746	10.000	75	97
51	Materijalni troškovi	12.280.135	11.876.292	11.614.348	10.627.995	12.231.093	12.260.500	115	100
5200	Neto plate iz tekućeg rada	10.109.703	9.814.404	9.420.332	8.979.014	10.251.096	10.100.000	114	101
5201	Plate za rad na državne praznike	66.532	59.777	58.002	57.195	61.199	65.000	107	94
5202	Plate za rad duži od punog radnog vremena	302.339	153.680	72.329	78.536	65.909	65.000	84	101
5203	Plate za noćni rad	194.825	183.360	180.298	175.029	373.469	370.000	213	101
5204	Plate za minuli rad	1.321.607	1.304.412	1.293.481	1.294.959	1.426.060	1.400.000	110	102
5205	Plate iz osnova stimulacije	35.686	41.579	65.280	167.331	161.848	160.000	97	101
5206	Doprinosi za PIO, zdravstvo i nezaposlene iz plaće	6.282.960	6.113.801	5.890.936	5.649.793	6.473.752	6.500.000	115	100
5207	Doprinosi za PIO, zdravstvo i nezaposlene na placu	2.128.099	2.070.804	1.995.317	1.913.640	2.192.722	2.200.000	115	100
5210	Troškovi naknada plata za godišnji odmor	1.249.381	1.307.990	1.222.236	1.129.845	1.272.881	1.300.000	113	98
5211	Troškovi naknada plata za vrijeme praznika	198.465	194.545	154.652	123.596	162.196	180.000	131	90
5212	Troškovi naknada plata za plaćeno odsustvo	98.656	92.633	146.963	77.151	93.905	100.000	122	94
5213	Troškovi naknada plata za vrijeme bolovanja do 42 dana	259.038	275.627	352.383	345.709	318.518	300.000	92	106
5214	Troškovi naknade plaća za bolovanje preko 42 dana	55.834	72.417	68.993	30.681	70.628	80.000	230	88
5230	Troškovi dnevničica za službenu putovanja u zemlji	588	100	225	75	125	1.000	167	13
5231	Troškovi prevoza na službenom putu u zemlji	244					1.000		
5232	Troškovi smještaja na službenim putovanjima u zemljama						1.000		
5233	Dnevničice za službenu putovanja u inostranstvu	6.920	3.840	1.320	260	8.055	7.000	3.098	115
5234	Troškovi prevoza na služ. putu u inostranstvu	1.460	1.224	93		896	1.000		90
5235	Troškovi smještaja na službenom putu u inostranstvu	298	910	375	89	3.071	3.000	3.457	102
5236	Ostali troškovi službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, reprezentaci	278							
5238	Ostali troškovi službenih putovanja	201	145	70		674	1.000		67
5240	Troškovi toplog obroka zaposlenih	1.825.877	1.834.858	1.832.667	1.789.359	2.030.105	2.000.000	113	102
5241	Troškovi prevoza na posao i sa posla	664.346	645.662	627.287	593.824	616.406	650.000	104	95
5242	Troškovi regresa za godišnji odmor	385.600	418.500	438.980	382.560	471.528	500.000	123	94
5243	Troškovi za otpremnine prilikom odlaska u penziju	75.523	68.672	78.364	72.051	0	120.000		

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
5245	Troškovi u slučaju teže bolesti	73.865	63.230	76.491	68.003	119.570	115.000	176	104
5246	Pomoć naknade troškova sahrane u slučaju smrti	63.344	54.292	50.292	58.653	117.143	120.000	200	98
5247	Kotizacija za seminare, savjetovanja, simpozije	2.085	7.151	2.791	5.031	6.543	5.000	130	131
5248	Naknade za stručno usavršavanje i osposobljavanje	2.500	7.568	400	5.784	3.424	5.000	59	68
5270	Troškovi naknada članovima Skupštine društva	14.724	14.090	10.582	5.494	2.399	2.500	44	96
5271	Troškovi naknade članovima Nadzornog odbora	14.724	15.395	14.537	14.964	18.227	18.000	122	101
5272	Troškovi naknade članovima Odbora za reviziju	14.724	15.395	9.270	16.490	18.227	18.000	111	101
5273	Troškovi naknada direktora interne revizije	5.890	6.158	1.585	3.329	7.291	7.000	219	104
5275	Troškovi ostalih naknada-komisija		2.871						
5290	Troškovi po osnovu povremenih i privremenih poslova	56.656	379.904	212.932	360.693	53.150	50.000	15	106
52	Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	25.512.970	25.224.993	24.279.463	23.399.138	26.401.019	26.445.500	113	100
5310	Troškovi transportnih usluga tudim kamionom i bagerom	18.310	13.777	15.470	21.100	4.770	5.000	23	95
5311	Troškovi špeditorskih usluga i carinskih taksi				798				
5312	Troškovi transporta novca	10.264	19.003	25.020	20.400	20.400	20.000	100	102
5313	Troškovi iznajmljivanja opreme i radnika	60.155							
5314	Usluge najma i održavanja BDS sistema	89.842							
5315	Usluge najma vozila-renta car	8.786							
5317	Usluge Bihamk-a (prevoz hav. vozila i vozila u kvaru)	512	2.720	3.292	7.691	2.999	3.000	39	100
5318	Usluge nadzora i održavanja sistema tehničke zaštite	5.740		1.455	4.620	5.040	5.500	109	92
5320	Troškovi održavanja građevinskih objekata - vodovodne i kanalizacione mreže	53.801	72.063	65.835	112.543	41.118	32.000	37	128
5321	Troškovi održavanja opreme	246.916	252.666	278.663	309.243	506.156	440.000	164	115
53212	Troškovi iznajmljivanja printer-a				18.881	45.247	43.000	240	105
53213	Troškovi printanja, uvezivanja i isporuka glavnih projek. za Butila				6.000				
53214	Održavanje soft startera Butila				800	3.540	3.500	443	101
53215	Pristup parimetrima procesa putem web i mob. apl.-Butila				5.900				
53216	Pristup na pravnu bazu Paaragraf Lex BA busines paket					392	500		78
5322	Troškovi održavanja transportnih sredstava	85.398	94.660	77.938	68.200	109.332	90.000	160	121
5323	Troškovi održavanja putničkih automobila	16.474	6.588	5.876	15.029	6.369	5.000	42	127
5324	Troškovi održavanja pumpi za vodu	390	5.888	6.311	1.390	684	1.000	49	68
5325	Troškovi pregleda i ovjere vodomjera	24.600	36.349	10.573	12.155	9.166	8.000	75	115
53251	Troškovi standardizacijskih dokumenata	1.496							
53252	Troškovi kalibracije laboratorijske opreme na PPOV Bitile			2.078		2.574	2.000		129
53253	Kalibracija vodomjera				14.950	917	3.000	6	31
5326	Usluge održavanja i uređenja okoliša				6.000				
5327	Usluge održavanja hardvera i softvera za vodomjere					3.636	3.000		121
53271	Troškovi održavanja softvera - GIS					35.500	40.000		89
5328	Troškovi održavanja centralnog grijanja	12.368		4.140					
5329	Usluge satelitskog praćenja vozila	20.987	20.802	33.024	36.042	25.773	22.000	72	117
5330	Troškovi održavanja zajedničkih dijelova zgrada	2.285	2.738	3.211	3.953	2.717	3.000	69	91
5331	Troškovi zakupa za poslovni prostor	6.364	7.058	6.680	10.526	0			
5333	TTroškovi zasnivanja prava služnosti			6840			1.519		
5350	Troškovi reklame								
5390	Potrošnja vode sa izvorišta Jahorina	905.645	304.878	588.359	541.728	536.854	500.000	99	107
5391	Potrošnja vode sa Peračkog vrela	526.474	254.878	339.284	347.048	401.240	370.000	116	108
5392	Troškovi priključka struje i opravke kablova	11.048	4.949	2.640	173.608	4.554	15.000	3	30

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
5393	Potrošnja vode naselje Novakovići (Tilava)	241.214	16.539	14.529	14.986	14.434	13.000	96	111
5394	Potrošnja vode JKP Trnovo					9.773	3.000		326
53	Troškovi proizvodnih usluga	2.349.069	1.115.555	1.491.219	1.753.594	1.794.704	1.630.500	102	110
5400	Amortizacija nematerijalnih stalnih sredstava	212.396	72.033	110.020	100.329	178.403	216.830	178	82
5401	Amortizacija vodovodne mreže	5.874.563	5.831.085	5.750.340	5.725.651	5.396.817	5.960.850	94	91
5402	Amortizacija grad. Objekata vodovoda (rez.,pumpne st.,bunari)	3.058.878	3.063.855	2.998.556	2.915.933	13.878.133	3.072.305	476	452
54020	Amortizacija grad.objekata-građevinski objekat Pofalići	9.082	9.082	9.082	9.082		9.292		
54021	Amort. grad.objekata-uredaja i opreme za preč. otpadnih voda-Butile	216.053	216.053	216.053	216.053		3.890.360		
54022	Amortizacija imovine sa pravom korištenja					11.724	12.000		98
5403	Amortizacija kanalizacione mreže	7.839.267	7.846.964	7.849.156	7.849.156		8.009.328		
5404	Amortizacija upravnih zgrada	200.850	200.850	200.850	200.850	193.590	205.030	96	94
5405	Amortizacija pumpi i ostale opreme za primarnu proizvodnju	532.913	510.666	489.670	471.266	289	1.372.043		
5406	Amortizacija ostale opreme (računari, kopir aparati)	115.993	147.895	213.778	228.650	3.990.469	218.160	1.745	1.829
5407	Amortizacija alata, pogonskog i kancela. Namještaja	246.023	332.195	361.962	380.096	390.895	388.521	103	101
5408	Amortizacija transportnih sredstava	548.439	664.761	523.696	438.732	438.820	535.300	100	82
5471	Rezervisanja za naknade i druge beneficije za period od 12 mjeseci					134.500			
5480	Troskovi rezervisanja za sudske sporove i stetne ugovore	316.440	253.039		92.695	6.537	6.500	7	101
54	Amortizacija do visine porezno priznatih rashoda	19.170.897	19.148.480	18.723.165	18.628.493	24.620.177	23.896.519	132	103
5500	Troškovi zdravstvene usluge- sistematski pregledi radnika	7.961	15.348	9.473	5.752	9.753	4.500	170	217
5501	Troškovi advokatskih usluga	12.168	9.450	7.423	7.544	6.974	6.000	92	116
55010	Troškovi usluge vještačenja	1.060		753	5.345	6.630	7.000	124	95
550100	Troškovi postupka medijacije					2.186	2.000		109
55011	Troškovi održavanja zelenih površina	3.312	379	2.072	869	3.837	3.000	441	128
55012	Troškovi prevođenja	210							
55013	Troškovi konsultantskih usluga		145.709		300	450	1.000	150	45
55014	Troškovi izrade elaborata tehničkog prijema PPOV Butile		5.995	48.250	15.880	5.500		35	
55015	Troškovi raznih mjeranja na PPOV Butila-buke,plinova i dr.			1.040	22.916	46.831	50.000	204	94
55016	Troškovi izrade projektne dokumentacije Izdrada elaborata privremene izmjene saobraćaja				40.060	10.669	10.000	27	107
55017	Troškovi procjene				2.500	2.973	3.000	119	99
55019	Usluge geološkog istraživanja - Sedrenik					5.980	7.000		85
5502	Troškovi odvoza smeća	42.782	43.476	39.212	49.889	54.230	50.000	109	108
55021	Troškovi odvoza opasnog otpada			6.908	792	1.440	1.500	182	96
5503	Troškovi revizorskih usluga	10.000	10.000	10.000	12.000	12.000	6.500	100	185
5504	Troškovi dezinfekcije i deratizacije	8.560	24.803	28.669	29.142	27.959	30.000	96	93
5505	Troškovi analize vode	2.310	392	14.709	47.338	50.405	50.000	106	101
55051	Troškovi fizičko-hemiske analize otpadnih voda	5.410	11.854	43.900	26.270	51.043	50.000	194	102
55052	Troškovi reagenasa za laboratoriju		7.616						
55053	Usluge demonstracije osiguranja kvaliteta u laboratoriji					600	1.000		60
55056	Troškovi opravki ulica - asfaltiranje prokopa	444.028	375.862	479.596	559.884	793.521	730.000	142	109
55061	Troškovi inženjeringa na području geotehnike Čadordžina,Karpuzova,Adž					5.950			
5507	Troškovi naknade opština za prokope ulica		10		2.503	5.493	5.500	219	100
5508	Troškovi provjere kvalitete - ISO 9001	4.502	4.374	4.404	4.501	4.332	5.000	96	87
55081	Troškovi plana zaštite ljudi i materijalnih dobara od nesreća					24.600	25.000		98

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
5509	Troškovi hemijskog čišćenja	1.337	1.004	108	848				
55091	Usluge čišćenja poslovног prostora po ugovoru			18.918	21.937	6.754	7.000	31	96
5510	Troškovi reprezentacije	7.880	11.847	1.801	238	2.646	2.000	1.113	132
5511	Troškovi reprezentacije u poklonima		202						
5512	Troškovi nabavke cvjeća					200	200		
5516	Troškovi reprezentacije kotizacija-komunalijada	2.500	2.500						
5520	Troškovi osiguranja vozila	47.139	48.602	44.408	46.881	41.015	30.000	87	137
5521	Troškovi osiguranja od opće odgovornosti	66.520	66.500	65.000	48.750	69.443	60.000	142	116
5522	Troškovi osiguranja radnika	27.145	26.013	24.758	46.192	38.147	40.000	83	95
5523	Troškovi osiguranja imovine	65	65						
5524	Troškovi ostalih osiguranja	3.600	24.480	2.825	17.825	2.225	3.000	12	74
5530	Troškovi bankovne provizije Unicredit banka	3.856	4.817	5.818	5.263	6.276	6.000	119	105
5531	Troškovi bankovne provizije Raiffeisen banka	4.190	4.132	1.148	1.494	1.861	2.000	125	93
5532	Troškovi bankovnih usluga - garancije i konverzija		6.388	3.676	214	0			
5534	Troškovi bankovne provizije - Intesa Sanpaolo banka	553	342	304	290	243	500	84	49
5535	Troškovi bankovne provizije -Vakufska banka	4.558	1.710	119	67				
5536	Troškovi bankarske provizije -Sparkasse bank	526	288	297	312	259	500	83	52
5539	Troškovi bankovne provizije-BBI-a banke		1.660	7.716	15.018	23.390	22.000	156	106
55390	Troškovi bankovne provizije Sberbank d.d.			214	209	165	500	79	33
55391	Troškovi bankovne provizije ZiraatBank BH d.d.			67	80	142	500	177	28
55392	Troškovi bakovne provizije ASA banka				5	71			
5540	Troškovi telefonskih usluga	76.024	66.867	62.838	57.986	55.429	50.000	96	111
5541	Troškovi usluga mobitela	37.573	36.349	29.555	33.527	41.001	30.000	122	137
5542	Troškovi usluga interneta	37.696	66.859	83.715	90.071	86.845	82.000	96	106
5543	Troškovi isporuke računa putem pošte	611.801	674.887	1.003.943	1.095.192	1.145.192	1.100.000	105	104
55431	Poštanske usluge - prenos podataka	13.264	13.290	23.232	13.456	13.348	12.000	99	111
5544	Ostali troškovi poštanskih usluga	13.591	22.955	19.099	8.459	531	1.000	6	53
5546	Troškovi usluga mobitela za daljinsko očitanje vode		564						
5551	Troškovi poreza na vozila	2.690	2.100	2.160	1.090	2.263	2.500	208	91
5552	Troškovi administrativne takse	14.890	15.008	8.280	9.346	7.899	7.500	85	105
5553	Troškovi sudskih taksi	8.490	24.139	34.520	20.876	32.620	35.000	156	93
5554	Posebna namada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	65.907	65.324	62.486	60.459	67.391	65.000	111	104
5555	Naknada za vode - opća vodna naknada	65.907	65.324	62.486	60.451	67.391	65.000	111	104
5556	Troškovi posebne vodne naknade za zahvaćenu vodu	638.091	587.465	576.146	556.957	567.488	550.000	102	103
5557	Naknada za šume	36.703	38.473	35.715	18.758	12.454	15.000	66	83
5558	Takse za istaknutu firmu	4.950	3.400	3.400	3.400				
55581	Troškovi PDV-a na vodne naknade-interna faktura					1.700.736	1.600.000		106
55582	Troškovi obračunatog PDV-a na stalna sredstva-interna faktura					63			
55592	Troškovi naknadno utvrđenih poreza -PDV		540.000	254.682	666.339				
5560	Troškovi članarine udruženju poslodavaca komunalne privrede u FBiH	13.132	14.511	10.776	9.316	11.287	10.000	121	113
5561	Troškovi članarine Vanjskotrgovinskoj komori BiH	1.896	946	180	16.052	180			
55904	Troškovi oglašavanja	4.453	13.190	2.996	20.997	9.173	10.000	44	92
55905	Troškovi oglasa javnih nabavki	20.830	25.680	15.510	19.312	17.641	18.000	91	98
55907	Troškovi stručne literature	1.282	1.190	2.762	778	968	1.000	124	97
55908	Troškovi baždarenja boca za hlor	12.450	10.784	6.173	13.650	11.200	12.000	82	93
55909	Troškovi dnevne štampe	793	130	680	602				
5591	Ostali razni troškovi		56	36					

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
55910	Troškovi fotokopiranja, prepisa, izrade naljepnica, RTV i korištenja KAT	11.885	19.593	11.176	8.731	10.289	9.500	118	108
55911	Troškovi tehničkog pregleda i registracije vozila	50.201	47.110	46.467	43.522	47.965	42.000	110	114
55913	Troškovi naknada za dozvolu u radiokomunikacijama	8.925	8.260	8.280	9.051	8.980	10.000	99	90
55916	Naknade za studentski servis	5.690							
55918	Troškovi korištenja cestovnog zemljišta	3.120	5.520	2.134	2.656	4.050	4.000	152	101
55919	Ostali razni troškovi	4.150	2.383	13.466	2.043	6.761	4.500	331	150
55920	Troškovi iznajmljivanja printer-a za printanje računa za potrošače			3.231		5.523	6.000		92
55936	Materijalna šteta po presudi - Hajrija Mravović			36.639					
55937	Šteta Mustafa Musić				400				
5594	Troškovi projekta za izdavanja vodne dozvole					4.860			
55951	Troškovi komisije za tehnički pregled radova na rekonstr.vodovodne mreže				193.459	855			
55	Nematerijalni troškovi	2.478.551	3.228.174	3.296.350	4.076.045	5.270.774	4.969.200	129	106
	UKUPNI POSLOVNI RASHODI	61.791.623	60.593.494	59.404.545	58.485.265	70.317.768	69.202.219	120	102
5610	Rashodi od zateznih kamata iz dužničko-povjerilačkih odnosa	68.823	20.122	13.633	6.277				
5612	Zatezne kamate za PDV-zapisnik Uprave za ind.oporezivanje			283.046	270.482				
56130	Rashodi od kamata po osnovu korištenih najmova					1.166			
5614	Rashodi od kamata po kreditima banaka			9.056	10.088				
5616	Rashodi za kamatu i naknadu EBRD-a			51.948	134.965		220.000		
5617	Kamata po obračunatom PDV-u na PVN					1.177	2.000		59
5690	Troškovi provizije po kreditu EBRD-a		488.958		1.332				
56	Finansijski rashodi	68.823	509.079	357.684	423.145	2.343	222.000		
5700	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	1.613	966	313	1.738	111.972	115.000		97
5701	Gubici od zamijenjene vodovodne mreže		64.909						
5751	Rashod materijala				44.507	60.436			
5780	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-pravna lica		860.799	131.488	1.064.669				
5781	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-kućni savjeti	2.365.639	1.121.518	2.275.296	3.218.196	2.046.770	2.150.000	64	95
5782	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-gradani	1.432.937	678.076	1.400.587	2.337.371	1.701.186	1.800.000	73	95
5783	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-usluge	14.211	1.380.395	1.009.717	295.913	9.669	12.000	3	81
5786	Otpis potraživanja iz ranijih godina-široka potrošnja	291.034	227.540	166.428	185.510	215.459	210.000	116	103
5787	Otpis potraživanja iz ranijih godina-pravna lica	95.571	112.503	314.632	92.615	87.482	80.000	94	109
5788	Otpis potraživanja iz ranijih godina-usluge	747	426						
5789	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti-Mujezinović i Fahrić		38						
57891	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-mobileti				926				
5790	Novčane kazne za privredne prestupe i prekršaje preduzeća	11.700	26.403	10.961	22.970	11.080	10000	48	111
57901	Novčane kazne za privredne prestupe i prekršaje za zaposlenike	3.365	2.257	1.450	750				
57902	Porezi i doprinosi na novčane kazne radnika		747	1.235					
5791	Naknadno utvrđeni ostali troškovi iz ranijih godina	1.425	20.645	12	30.151	20.008	20000	66	100
5792	Otpis potraživanja iz ranijih godina			179		0			
5794	Troškovi sudskih i drugih sporova	92.513	50.697	31.458	97.467	247.783	220.000	254	113
5795	Naknade štete trećim licima	38.506	14.899	9.871	243.149	40.250	55000	17	73
5797	Troškovi kamate po tužbi radnika	285.022	149.229	102.666	238.041		570000		
57	Ostali rashodi i gubici	4.635.066	4.712.497	5.455.983	7.873.047	4.552.094	5.242.000	58	87

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Konto	Opis	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Plan 2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	7	8	7/6	7/8
5911	Razlika refundacije bolovanja preko 42 dana		4.230	6.370					
5912	Rashodi po osnovu neto plaća iz prethodnih godina-presuda	337.602	133.579	19.370	43.879				
5913	Rashodi po osnovu poreza iz prethodnih godina-presuda	30.426	28.911		1.330				
5914	Rashodi po osnovu doprinosa iz prethodnih godina-presuda	159.197	159.540	23.944	93.552				
5915	Rashodi po osnovu regresa i otpremnine iz preth. godina-presuda	51.896	32.553	4.176	59.602				
5916	Rashodi vodnih naknada po tužbama	2.493	2.653		133	366		275	
59	Rashodi iz ranijih perioda	581.615	361.465	53.860	198.496	366			
UKUPNO RASHODI		67.077.127	66.176.535	65.272.072	66.979.952	74.872.570	74.666.219	112	100

3.2 Poslovni rezultat

Tabela 15. Poslovni rezultat u 2018/19/20/21/22. godini

KONTO	OPIS	2018	2019	2020	2021	2022	PLAN 2022
1	2	3	4	5	6	7	8
	Poslovni prihodi	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608	49.412.015
60	Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje	39.646.739	40.041.517	38.391.596	39.329.711	41.525.248	40.755.100
61	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	3.837.804	3.573.713	4.827.413	3.736.134	4.563.121	4.463.500
62	Prihodi od upotrebe vlastitih usluga za investicije	17.862	0	0	0	0	0
65	Ostali poslovni prihodi	3.906.224	6.880.729	4.171.699	5.617.688	6.728.239	4.193.415
	Poslovni rashodi	61.791.623	60.593.494	59.404.545	58.485.265	70.317.768	69.202.219
51	Materijalni troškovi	12.280.135	11.876.292	11.614.348	10.627.995	12.231.093	12.260.500
52	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	25.512.970	25.224.993	24.279.463	23.399.138	26.401.019	26.445.500
53	Troškovi proizvodnih usluga	2.349.069	1.115.555	1.491.219	1.753.594	1.794.704	1.630.500
540 do 542	Amortizacija	18.854.457	18.895.440	18.723.165	18.535.798	24.613.640	23.890.019
543 do 549	Troškovi rezervisanja	316.440	253.039	0	92.695	6.537	6.500
55	Nematerijalni troškovi	2.478.551	3.228.174	3.296.350	4.076.045	5.270.774	4.969.200
	Dobit/Gubitak od poslovnih aktivnosti	-14.382.995	-10.097.535	-12.013.837	-9.801.731	-17.501.160	-19.790.204
66	Finansijski prihodi	755.381	796.811	664.500	788.191	469.406	467.500
56	Finansijski rashodi	68.823	509.079	357.684	423.145	2.343	222.000
	Dobit/Gubitak od finansijskih aktivnosti	686.558	287.732	306.817	365.047	467.063	245.500
	Gubitak redovne aktivnosti	-13.696.437	-9.809.803	-11.707.021	-9.436.685	-17.034.097	-19.544.704
67	Ostali prihodi i dobici	4.268.903	3.668.584	2.966.196	4.123.149	4.272.522	5.426.000
57	Ostali rashodi i gubici	4.635.066	4.712.497	5.455.983	7.873.047	4.552.094	5.242.000
	Dobit/Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda	-366.164	-1.043.912	-2.489.787	-3.749.897	-279.571	184.000
68 i 69	Prihodi iz ranijih perioda	0	0	0	0	861.328	98.000
590, 591	Rashodi iz ranijih perioda	581.615	361.465	53.860	198.496	366	0
	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	-14.644.215	-11.215.180	-14.250.668	-13.385.078	-16.452.706	-19.262.704

Preduzeće je u 2022. poslovnoj godini iskazalo gubitak u iznosu od 16.452.706 KM. Povećanje gubitka u poslovanju Preduzeća za 23%, odnosno 3.067.628 KM u odnosu na 2021. godinu, je prije svega rezultat povećanja poslovnih rashoda u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu za 11.832.503 KM ili 20%. Naime u 2022. godini na povećanje poslovnih rashoda prvenstveno je uticalo povećanje:

- Materijalnih troškova za 15% ili 1.603.099 KM
- Troškova plaća i ostalih ličnih primanja za 13% ili 3.001.881 KM
- Troškova proizvodnih usluga 2% ili 41.110 KM
- Amortizacije 33% ili 6.077.843 KM
- Nematerijalnih troškova 29% ili 1.194.729 KM

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

U odnosu na plan gubitak u 2022. godini je manji za 2.809.998 KM ili 15%.

3.3 Analiza bilansa stanja

Bilans stanja daje trenutnu sliku veličine i strukture sredstava i njihovih izvora. Aktiva prikazuje sredstva, odnosno imovinu, a pasiva izvore sredstava, odnosno kapital. Ukratko rečeno, bilans stanja zapravo predstavlja pregled sredstava, obaveza i kapitala preduzeća na određeni dan. To su tri glavna dijela od kojih je sačinjen bilans stanja. Bilans stanja mora slijediti bilansnu ravnotežu: Sredstva = Obaveze + Kapital

Pregled bilansa stanja na dan 31.12. 2018/2019/20/21/22.godine dat je u Tabeli 16.

Tabela 16. Bilans stanja na dan

OPIS	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Povećanje/smanjenje			
	1	2	3	4	5	(6-2)/2	(6-3)/3	(6-4)/4	(6-5)/5
Stalna sredstva i dugoročni plasmani	849.460.238	833.474.048	823.382.055	815.587.476	759.270.185	-11%	-9%	-8%	-7%
Tekuća sredstva	16.303.253	17.059.875	17.869.459	16.590.854	18.284.464	12%	7%	2%	10%
Poslovna aktiva	865.763.491	850.533.923	841.251.514	832.178.330	777.554.648	-10%	-9%	-8%	-7%
Kapital	739.244.170	728.028.991	713.772.573	700.387.495	639.214.187	-14%	-12%	-10%	-9%
Dugoročna rezervisanja	105.469.549	104.485.264	103.078.251	101.518.712	102.323.783	-3%	-2%	-1%	1%
Dugoročne obaveze			8.565.590	17.875.722	15.595.078			82%	-13%
Kratkoročne obaveze	11.955.225	12.060.704	11.913.569	8.861.534	12.772.537	7%	6%	7%	44%
Pasivna vremenska razgraničenja	9.094.546	5.958.964	3.921.531	3.439.726	7.649.062	-16%	28%	95%	122%
Poslovna pasiva	865.763.491	850.533.923	841.251.514	832.083.189	777.554.648	-10%	-9%	-8%	-7%

3.3.1 Imovina preduzeća (aktiva)

Okvir 1

Upravljanje imovinom

- Vlasnik ili većinski vlasnik imovine (infrastrukture) koja je povjerena JKP/JVP na upravljanje i održavanje je jedinica lokalne samouprave (JLS),
- Vlasnik imovine je obavezan da vodi računa o: redovnom ažuriranju registra (inventara) imovine koju ima i koju koristi za pružanje vodnih usluga (JLS i JKP/JVP svake godine redovno ažuriraju inventurnu listu opreme namještaja i drugih materijalnih sredstava, međutim to ne rade za puno vrjedniju imovinu od pomenute jer u svojim knjigama o stalnim sredstvima vrlo često nemaju dokumentirane cijevi, pumpne stanice, rezervoare i sl.), redovnom održavanju i redovnom obnavljanju imovine i da za tu svrhu redovno prema odgovarajućim amortizacionim stopama u odnosu na različite dijelove komunalne infrastrukture planira amortizacione troškove,
- Vlasnik imovine (JLS) i pružatelj usluge (JKP/JVP) kojem je imovina povjerena na upravljanje i održavanje zajednički planiraju i donose odluke u pogledu nabavke nove imovine (stalnih sredstava) putem izgradnje kapitalnih infrastrukturnih investicija, odnosno razvoja vodovodnog i kanalizacionog sistema, kao i JKP/JVP u cjelini.

Izvor: Operativna autonomija vodovodnog preduzeća; Publikacija objavljena je u okviru Projekta općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) kojeg podržava i finansira Vlada Švicarske, a provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u BiH; str.20

Poslovna sredstva su neophodna za obavljanje poslovnih zadataka (poslovne djelatnosti) i ona se prema svojoj funkciji (namjeni) dijele na:

- stalna sredstva
- tekuća sredstva.

3.3.1.1 Stalna sredstva

Prema knjigovodstvenoj evidenciji preduzeće je u ovom izvještajnom periodu raspolagalo stalnim sredstvima (dugoročnom imovinom) vrijednosti 759.210.416 KM.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Tabela 17. Stalna sredstva na dan

OPIS	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Horizontalna analiza (povećanje/smanjenje)			
						(6-2)/2	(6-3)/3	(6-4)/4	(6-5)/5
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	849.460.238	833.474.048	823.382.055	781.350.315	759.210.415	-11%	-9%	-8%	-3%
Nematerijalna sredstva	231.298	252.473	221.711	137.623	503.468	118%	99%	127%	266%
Koncesije, patentи, licence i druga prava	211.513	237.106	210.761	131.092	68.765	-67%	-71%	-67%	-48%
Ostala nematerijalna sredstva	19.785	15.367	10.949	6.531	434.703	2097%	2729%	3870%	6556%
Nekretnine, postrojenja i oprema	849.147.547	833.158.742	823.107.242	781.212.692	758.698.575	-11%	-9%	-8%	-3%
Zemljište	21.049.675	21.049.675	21.049.675	21.049.675	21.051.088	0%	0%	0%	0%
Građevinski objekti	547.427.208	531.636.477	514.837.574	708.884.046	691.863.014	26%	30%	34%	-2%
Postrojenja i oprema i transportna sredstva	8.661.851	8.871.687	7.680.195	40.109.111	44.389.680	412%	400%	478%	11%
Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	272.008.814	271.600.903	279.539.798	11.169.860	1.386.421	-99%	-99%	-100%	-88%
Ostala dugoročna materijalna imovina	8.373	8.373	8.373		8.372	0%	0%	0%	
Dugoročni finansijski plasmani	73.020	54.460	44.730			-100%	-100%	-100%	
Dugoročni krediti dati u zemlji	72.905	54.345	44.615			-100%	-100%	-100%	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	115	115	115			-100%	-100%	-100%	
POSLOVNA AKTIVA	865.763.491	850.533.923	841.251.514	832.178.330	777.554.649	-10%	-9%	-8%	-7%

Nematerijalna sredstva čine licence, računarski programi i mreža sadašnje vrijednosti 503.469 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema (materijalna imovina) (građevinski objekti, postrojenja i oprema, alati, transportna sredstva) iskazana je po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procjenjenog korisnog vijeka trajanja. Ukupna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme na dan 31.12.2022. godine iznosi 758.698.575 KM.

Najveći dio stalnih sredstava čine građevinski objekti, postrojenja i oprema. Ukupna stalna sredstva su otpisana u procentu od 64%.¹¹

Tabela 18. Otpisanost stalnih sredstava na dan 31.12.2022.godine

Konto	Stalna sredstva	Nabavna vrijednost (Bruto vrijednost) KM	Ispravka vrijednosti u KM	Sadašnja vrijednost (Neto vrijednost) KM	% otpisa stalnog sredstva
0110	Licence	1.083.277	1.014.512	68.765	94%
014	Software	966.347	531.643	434.703	55%
021	Građevinski objekti	1.930.677.683	1.238.814.669	691.863.013	64%
022	Postrojenja i oprema (mašine)	69.515.838	28.583.800	40.932.037	41%
023	Alati,pogonski i kancelarijski namještaj	6.984.335	5.184.937	1.799.398	74%
024	Transportna sredstva	11.733.204	10.074.958	1.658.246	86%
Ukupno		2.020.960.682	1.284.204.519	736.756.163	64%

U građevinske objekte najvećim dijelom spada vodovodna i kanalizaciona mreža, te rezervoari, pumpne stanice i elektro postrojenja. Na dan 31.12. 2022. godine vrijednost građevinskih objekata iznosila je 691.863.013 KM, a stopa otpisanosti 64%. U odnosu na stanje u 2021. godini ova sredstva imaju manju sadašnju vrijednost za 17.021.032 KM (2%). Razlog je u tome što je manje novonabavljenih aktiviranih osnovnih sredstava nego što je bila njihova amortizacija.

¹¹ Stepen istrošenosti osnovnih sredstava- predstavlja procentualno izražen odnos otpisane i nabavne vrednosti osnovnih sredstava, a ostatak do 100% ukazuje na stepen preostale upotrebljivosti.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Pojedinačno otpisanost je bila kako slijedi:

Građevinski objekti	64%
- upravne zgrade	64%
- Građevinski objekti Butile	16%
- čelične kon.za prelaz cijevi preko ri	97%
- prilaz,putevi za pumpne st.i bunare	100%
- kaptaže	100%
- bunari	55%
- rezervoari	75%
- pumpne stanice	55%
- filteri	70%
- vodovodna mreža	81%
- kanalizaciona mreža	65%
- filtracioni vodovodni kanali	59%
- barake	100%
- betonska skloništa	69%
- grad. objekti energ.postrojenja	83%
- podzemni kablovi za telemetriju	84%
- telemetrijska oprema	89%

U opremu spadaju postrojenja i razne mašine, alati i pogonski i kancelarijski namještaj, kao i vozila i njihova vrijednost na dan 31.12.2022. godine iznosila je 40.932.037 KM. Otpisanost postrojenja i mašina je bila 41%, a pojedinačno otpisanost opreme, alata, namještaja i transportnih sredstava bila je kako slijedi:

POSTROJENJA I OPREMA (MAŠINE)	41%
- postrojenja za prim.proizv.pumpe	70%
- ostala oprema za prim. Pro.	69%
- Oprema za preciščavanje-Butila	8%
- računarska oprema PC štam.	93%
- kopir aparati	97%
- telefonska i telef. Oprema	87%
- mobiteli	43%
- radio stanice	77%
- ostala uredska oprema	74%
- oprema za grijanje i klima	88%
- protupožarna oprema	98%
- telefonske itel. Centrale	65%
- laboratorijska oprema	77%
- oprema za grad.	91%
- ostala postrojenja i oprema	74%

ALATI, POGONSKI I KANCELARIJSKI NAMJEŠTAJ	74%
- univerzalni i ostali alati	100%
- mjemi i kont. Ured. Vodomjeri	68%
- ostali mjerni instrumenti	83%
- pogonski i skl. Namještaj	98%
- kancelarijski namještaj	99%
- audio i video aparati	98%
- ostalo	96%

TRANSPORTNA SREDSTVA	86%
- putnički automobili	94%
- dostavna vozila	58%
- teretna i vozna vozila	90%
- mehanizacija-građevinske mašine	78%

3.3.1.2 Tekuća sredstva

Tekuća sredstva (kratkoročna imovina) u bilansu stanja na dan 31.12.2022.godine su iskazana u iznosu od 18.284.466 KM, a čine ih vrijednost materijala u skladištu, kratkoročna potraživanja, novčana sredstva na računu i blagajni, ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku i ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja. Tekuća srestva (kratkoročna imovina) čine 2% imovine (aktive) i 31.12.2022. godine bila su manja za 8% u odnosu na 31.12.2021. godine. (Tabela 19.)

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Tabela 19. Tekuća sredstva na dan

OPIS	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Horizontalna analiza (povećanje/smanjenje)			
						(6-2)/2	(6-3)/3	(6-4)/4	(6-5)/5
1	2	3	4	5	6				
TEKUĆA SREDSTVA	16.303.253	17.059.875	17.869.459	16.590.854	18.284.464	12%	7%	2%	10%
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	3.674.661	4.001.917	3.701.858	3.604.588	3.588.692	-2%	-10%	-3%	0%
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	3.100.776	3.268.965	2.965.666	3.074.920	3.569.485	15%	9%	20%	16%
Dati avansi	573.885	732.952	736.192	529.668	19.207	-97%	-97%	-97%	-96%
Gotovina	2.498.570	1.271.116	2.063.185	3.363.064	3.073.104	23%	142%	49%	-9%
Gotovina	2.498.570	1.271.116	2.063.185	3.363.064	3.073.104	23%	142%	49%	-9%
Kratkoročna potraživanja	7.948.350	8.712.875	9.332.411	7.311.415	9.959.945	25%	14%	7%	36%
Kupci u zemlji	7.170.758	7.535.501	7.805.697	5.303.753	7.454.215	4%	-1%	-5%	41%
Druga kratkoročna potraživanja	777.591	1.177.374	1.526.714	2.007.662	2.505.730	222%	113%	64%	25%
Kratkoročni finansijski plasmani	12.380	10.592	10.302	10.050	12.070	-3%	14%	17%	20%
Potraživanja za PDV	157.620	211.367	258.295	161.498	173.968	10%	-18%	-33%	8%
Aktivna vremenska razgraničenja	2.011.673	2.852.008	2.503.408	2.140.240	1.476.686	-27%	-48%	-41%	-31%
POSLOVNA AKTIVA	865.763.491	850.533.923	841.251.514	832.178.330	777.554.648	-10%	-9%	-8%	-7%

Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar

Zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova i sitanog inventara i dati avansi u okviru kratkoročne imovine čine značajnu stavku i iznose 3.588.692 KM, i približno su ista kao što su bila na dan 31.12.2021. godine.

Gotovina

Na dan 31.12.2022. godine novčana sredstva su iznosila 3.073.104 KM i manja su za 289.960 KM ili 9% u odnosu na 31.12.2021. godine.

Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja koju čine potraživanja od kupaca čine 41% tekućih sredstava. Potraživanja od kupaca iskazana su po svojoj fer vrijednosti i svode se na svoju procijenjenu ostvarivu vrijednost putem ispravke vrijednosti.

Potraživanja od kupaca jedan su od važnijih elemenata poslovanja, jer stanje i naplata potraživanja utječe na likvidnost, visinu ukupnog prihoda, vrijednost imovine i sa svim tim zajedno i na financijski rezultat. Potraživanja od kupaca se knjiže po ispostavljenoj fakturi. Prihodi po toj osnovi s pripadajućim obvezama za PDV priznaju se po isporuci, bez obzira što će naplata uslijediti kasnije.

Na dan 31.12.2022. godine potraživanja od kupaca iznosila su 7.454.215 KM, i veća su u odnosu na prošlu godinu za 2.150.462 KM (41%).

Potraživanja od kupaca čine sljedeće stavke:

- Kupci za vodu - pravna lica 2.530.471 KM
- Kupci za vodu - široka potrošnja 2.116.987 KM
- Kupci za usluge- pravna lica 2.717.297 KM
- Kupci za usluge - fizička lica 89.460 KM

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

3.3.2 Izvori sredstava (pasiva)

Izvori sredstava preduzeća predstavljaju porjeklo, odnosno način na koji su sredstva pribavljenja. Izvori sredstava su:

- Vlastiti kapital
- Dugoročne i kratkoročne obaveze (prema kreditorima, dobavljačima, zaposlenima i dr.)

U ovom dijelu bilansa najvažniji je kapital kao osnovni izvor sredstava, a također su prezentirane ukupne obaveze preduzeća. Da bi bilans bio uravnotežen, potrebno je da aktiva i pasiva imaju istu vrijednost. Iz toga proizlazi da izvori sredstava (vlastiti i tuđi) moraju odgovarati sredstvima, odnosno imovini preduzeća.

3.3.2.1 Kapital

U ukupnoj pasivi u bilansu stanja na dan 31.12. 2022. godine kapital je iskazan u iznosu od 639.214.187 KM.

Tabela 20. Kapital i dugoročna rezervisanja na dan

POZICIJA	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Horizontalna analiza (povećanje/smanjenje)			
						(6-2)/2	(6-3)/3	(6-4)/4	(6-5)/5
1	2	3	4	5	6				
KAPITAL	739.254.170	728.028.991	713.772.573	655.654.450	639.214.187	-14%	-12%	-10%	-3%
Osnovni kapital	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	0%	0%	0%	0%
Rezerve	753.888.385	739.234.171	739.234.171	713.762.573	713.762.573	-5%	-3%	-3%	0%
Revalorizacione rezerve				12.443					
Gubitak do visine kapitala	14.644.215	11.215.180	25.471.598	58.118.123	74.570.829	409%	565%	193%	
<i>Gubitak ranijih godina</i>			11.215.180	44.733.045	58.118.123			418%	
<i>Gubitak izvještajne godine</i>	14.644.215	11.215.180	14.256.418	13.385.078	16.452.706	12%	47%	15%	23%

Osnovni kapital iskazan u iznosu registrovanom kod nadležnog suda predstavlja 100% udio državnog vlasništva i iznosi 10.000 KM.

Najveća stavka u kapitalu nalazi se na kontu 32 – „Rezerve“, u iznosu od 713.762.573 KM, a rezultat je usaglašavanja knjigovodstvenog stanja na dan donošenja odluke o usklađivanju statusa preduzeća sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH iz 2005.godine.

Gubitak iskazan u iznosu od 58.118.123 KM odnosi se na gubitak iz ranijeg perioda.

Gubitak iskazan u iznosu od 16.452.706 KM odnosi se na gubitak izvještajne godine.

Gubitak iskazan u iznosu od 74.570.829 KM odnosi se na gubitak do visine kapitala.

3.3.2.2 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja

Ukupne obaveze, rezervisanja i razgraničenja na dan 31.12.2022. godine iznosile su ukupno 138.340.461 KM (Tabela 21).

Tabela 21. Pregled obaveza, rezervisanja i razgraničenja

POZICIJA	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Horizontalna analiza (povećanje/smanjenje)			
						(6-2)/2	(6-3)/3	(6-4)/4	(6-5)/5
1	2	3	4	5	6				
DUGOROČNA RAZGRANIČENJA I REZERVISANJA	105.469.549	104.485.264	103.078.251	101.518.712	102.323.783	-3%	-2%	-1%	1%
DUGOROČNE OBAVEZE			8.565.590	17.875.722	15.595.078			82%	-13%
KRATKOROČNE OBAVEZE	11.955.225	12.060.704	11.913.569	8.861.534	12.772.537	7%	6%	7%	44%
Kratkoročne finansijske obaveze	0	0	1.500.000	0	2.883.802			92%	
Obaveze iz poslovanja	9.476.845	8.799.780	7.880.543	6.117.022	6.156.220	-35%	-30%	-22%	1%
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.527.179	2.231.558	1.880.195	1.704.702	1.466.282	-4%	-34%	-22%	-14%
Dobavljači u zemlji	7.660.734	6.308.840	5.673.390	4.163.528	4.400.732	-43%	-30%	-22%	6%
Ostale obaveze iz	288.932	259.382	326.958	248.792	289.207	0%	11%	-12%	16%

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

POZICIJA	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.	31.12.2022.	Horizontalna analiza (povećanje/smanjenje)								
						1	2	3	4	5	6	(6-2)/2	(6-3)/3	(6-4)/4
<i>poslovanja</i>														
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	2.051.230	2.109.608	1.980.222	1.921.688	2.533.976	24%	20%	28%	32%					
Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća	1.888.445	1.939.994	1.804.605	1.742.702	2.331.146	23%	20%	29%	34%					
Obaveze po osnovu naknada plaća koje se refundiraju	11.979	169.614	9.076	14.610	19.605	64%	-88%	116%	34%					
Obaveze za ostala primanja zaposlenih	150.807	0	166.541	164.376	183.225	21%		10%	11%					
Druge obaveze	4.251	500.109	4.193	3.892	387.471	9016%	-23%							
Obaveze za PDV	99.117	330.697	221.670	405.322	519.922	425%	57%	135%	28%					
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	323.782	320.510	326.941	413.610	291.146	-10%	-9%	-11%	-30%					
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	9.094.546	5.958.964	3.921.531	3.439.726	7.649.062	-16%	28%	95%	122%					
POSLOVNA PASIVA	865.763.491	850.533.923	841.251.514	832.083.189	777.554.648	-10%	-9%	-8%	-7%					

Dugoročna rezervisanja i razgraničenja na dan 31.12.2022. godine iznose 102.323.783 KM, a u okviru njih najveći dio predstavljaju dugoročna razgraničenja u iznosu od 93.318.877 KM i ta se razgraničenja odnose najvećim dijelom na neamortizovanu vrijednost stalnih sredstava koja su finansirana iz doniranih sredstava Kantona Sarajevo, općina i drugih donatora (Tabela 22).

Tabela 22. Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja (KM)

Rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju	1.981.134
Rezervisanja po započetim sudskim sporovima radnika	1.226.182
Rezervisanja po započetim sudskim sporovima-štete	837.263
Rezervisanja -imovinsko pravni sporovi	4.960.327
Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike	9.004.906
Odloženi prihodi od donacija-stalna sredstva	42.361.610
Odloženi prihodi -nabavljeni materijal Kanton	300.242
Odloženi prihod - Butile - Svjetska banka	50.657.025
Dugoročna razgraničenja (odloženi prihodi)	93.318.877
UKUPNO	102.323.783

3.3.2.3 Dugoročne obaveze

Na dan 31.12.2022. godine dugoročne obaveze iznose 15.595.078 KM, a uglavnom se odnose na dugoročni finansijski kredit EBRD-a.

Tabela 23. Dugoročne obaveze (KM)

- Dugoročni finansijski krediti od EBRD banke	13.043.939
- Dugoročni finansijski kredit od EBRD banke-dospjele obaveze po kreditu	2.503.737
Obaveze po dugoročnim kreditima	15.547.675
- Dugoročne obaveze po ugovorima o operativnom najmu nekretnika-NKP 2022	47.403
Ukupno dugoročne obaveze	15.595.078

3.3.2.4 Kratkoročne obaveze

Na dan 31.12.2022. godine kratkoročne obaveze iznose 12.772.537 KM.

Najvećim dijelom ih čine obaveze prema dobavljačima koje na dan 31.12.2022. godine iznose 4.400.732 KM i veće su za 237.204 KM ili 6 % u odnosu na 2021. godinu kada su iznosili 4.163.528 KM.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Druge obaveze se odnose na obaveze po osnovu plata i naknada radnicima za decembar 2022. godine u iznosu od 2.533.976 KM, te druge obaveze u iznosu od 1.198.539 KM u koje prvenstveno spadaju obaveze za PDV, te za poreze i druge dažbine (naknade za šume, PVN, PPU).

3.3.2.5 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja troškova koriste se u slučaju kad su troškovi zaista realizirani u određenom razdoblju, ali za koje nije primljena faktura u tom razdoblju.

Na dan 31.12. 2022. godine pasivna vremenska razgraničenja iznose 7.649.062 KM, a najvećim dijelom ga čine odloženi prihod po osnovu donacije stalnih sredstava i izdate i primljene avansne fakture. U odnosu na prethodnu godinu pasivna vremenska razgraničenja su veća za 4.209.336 KM (122%). (Tabela 24).

Tabela 24. Pasivna vremenska razgraničenja (KM)

- Odloženi prihodi po osnovu donacije-stalna sredstva	1.102.650
- Odloženi prihodi po osnovu donacije-Kanton(Svjetska banka)	2.972.075
- Ostala PVR - Izdate avansne fakture	1.249.840
- Ostala PVR - Primljene avansne fakture	12.177
- Razgraničeni prihodi - zatezna kamata za pravna lica	601.904
- Razgraničeni prihodi - zatezna kamata za široku potrošnju	1.705.482
- Razgraničeni prihodi-zatezna kamata - usluge	4.934
Ukupno	7.649.062

3.4 Analiza izvještaja o gotovinskim tokovima

Izvještaj o protoku gotovine prikazuje prilive i odlive gotovine kao rezultat: poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti preduzeća.

U sažetom obliku prikazuje kako promjene u bilansu utječu na zalihe novca tokom obračunskog perioda. Ono također uspoređuje početno i konačno stanje novca u posmatranom periodu.

Poslovne aktivnosti: uključuju aktivnosti koje su u računu dobiti i gubitka prikazani kao operativni tj. poslovni prihodi ili rashodi.

Investicijske aktivnosti: uključuju sve novčane transakcije koje su nastale u svrhu kupovine ili prodaje dugotrajne imovine.

Financijske aktivnosti: uključuju sve novčane transakcije koje utječu na dugoročne obaveze i kapital.

Konačno stanje novčanih sredstava na računu i blagajni na dan 31.12. 2022. godine je iznosilo 3.073.103 KM.

Tabela 25. Izvještaj o gotovinskim tokovima

OPIS	2021	2022
1. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Dobit / Gubitak prije oporezivanja	-13.385.078	-16.452.706
Usklađenja		
Amortizacija	18.535.798	24.479.140
(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto		49.537
Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha		-265.826
Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha		2.343
Promjene u obrtnom kapitalu		
Smanjenje/povećanje zaliha	-287.741	400.907
Smanjenje/povećanje potraživanje od kupaca	2.020.996	-2.150.462
Smanjenje/povećanje ostale imovine i potraživanja	97.049	572.070
Smanjenje/povećanje ugovorne imovine	363.168	
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	-1.509.862	237.204
Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	-5.741.633	-7.162.168
Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza	1.411.460	
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima	1.504.157	-289.961

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

OPIS	2021	2022
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima	0	0
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima aktivnostima	-1.500.000	0
NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	4.157	-289.961
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENATI NA POČETKU PERIODA	3.358.907	3.363.064
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENATI NA KRAJU PERIODA	3.363.064	3.073.103

3.5 Pokazatelji poslovanja

Pokazatelj profitabilnosti

Pokazatelj koji pokazuju profitabilnost u odnosu prema prodaji. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju dobit/gubitak s prihodima iz prodaje, a ukupno posmatrani pokazuju ukupnu efikasnost poslovanja preduzeća.

POKAZATELJ POSLOVANJA	2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022. god
(koeficijent profitabilnosti) Neto marža dobiti (gubitka)	neto dobit (gubitak) / prihod od prodaje	-0,28	-0,20	-0,28	-0,25

U 2022.godini, za svakih 100 KM ukupnog prihoda, preduzeće ostvari 28 KM gubitka.

U 2021.godini, za svakih 100 KM ukupnog prihoda, preduzeće ostvari 25 KM gubitka.

Ovaj pokazatelj je povećan u 2022. godini u odnosu na prošlu godinu za 12,8%.

Pokazatelji ekonomičnosti

Mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukoliko je vrijednost pokazatelja ekonomičnosti manja od 1, to znači da preduzeće posluje s gubitkom (neekonomično).

POKAZATELJ POSLOVANJA	2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022.god
Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja	ukupan prihod / ukupan rashod	0,782	0,831	0,782	0,80

U 2022.godini, preduzeće je ostvarivalo 78 KM ukupnog prihoda za svakih 100 KM ukupnih rashoda.

U 2021.godini, preduzeće je ostvarivalo 80 KM ukupnog prihoda za svakih 100 KM ukupnih rashoda.

Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 2,5%.

POKAZATELJ POSLOVANJA	2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022.god
Stopa ekonomičnosti prodaje	Poslovni prihod / poslovni rashodi*100	77%	83%	80%	83%

U 2022.godini, preduzeće je ostvarilo 75 KM prihoda od prodaje za svakih 100 KM poslovnih rashoda.

U 2021.godini, preduzeće je ostvarilo 83 KM prihoda od prodaje za svakih 100 KM poslovnih rashoda.

Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 9,8%.

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent ubrzane likvidnosti (acid-test, quick ratio) pokazuje sposobnost preduzeća da u vrlo kratkom roku osigura određenu količinu gotovine za izmirenje kratkoročnih obaveza, a utvrđuje se iz odnosa novca + potraživanja i kratkoročnih obaveza. Poželjnim se smatra odnos 1:1.

POKAZATELJ POSLOVANJA	2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022.god
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac+potraživanja / kratkoročne obaveze	0,874	0,828	0,957	1,17

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Na dan 31.12.2022. godine preduzeće je imalo 82 KM novčanih sredstava i potraživanja za plaćanje svakih 100 KM kratkoročni obaveza.

Na dan 31.12.2021. godine preduzeće je imalo 117 KM novčanih sredstava i potraživanja za plaćanje svakih 100 KM kratkoročni obaveza.

Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 29,4%.

Koeficijent tekuće likvidnosti (current ratio) - pokazuje u kolikoj su mjeri kratkoročnim (tekućim) sredstvima pokrivenе kratkoročne obaveze. Poželjnim se smatra odnos tekuća sredstva prema tekućim obavezama 2:1. U opštem slučaju, visoka vrijednost ovog omjera ukazuje na neefikasnu upotrebu kapitala, dok suviše mala vrijednost ukazuje na nelikvidnost preduzeća.

POKAZATELJ POSLOVANJA		2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022.god
Koeficijent tekuće likvidnosti	tekuća sredstva / kratkoročne obaveze	1,36	1,41	1,50	1,86	1,43

Na dan 31.12.2022. godine preduzeće je imalo 143 KM tekućih sredstava za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza.

Na dan 31.12.2021. godine preduzeće je imalo 186 KM tekućih sredstava za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza.

Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 22,9%.

Koeficijent finansijske stabilnosti uvijek treba biti manji od 1, jer ako je veći od 1 znači da je dugoročna imovina finansirana iz kratkoročnih obaveza, tj. da postoji deficit radnog kapitala (radni kapital=kratkoročna sredstva-kratkoročne obaveze).

POKAZATELJ POSLOVANJA		2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022.god
Koeficijent finansijske stabilnosti	stalna sredstva / kapital + dugoročne obaveze	1,149	1,145	1,140	1,160	1,159

Na dan 31.12. 2022. godine preduzeće je sa 115 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava (dugoročne imovine).

Na dan 31.12. 2021. godine preduzeće je sa 116 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava (dugoročne imovine).

Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 10%.

Pokazatelji zaduženosti

Stopa zaduženosti (eng. debt ratio, leverage ratio, indebtedness coefficient) pokazuje do koje mjere preduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je finansijski rizik. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja.

POKAZATELJ POSLOVANJA		2018.god.	2019.god.	2020.god.	2021.god.	2022.god
Stopa zaduženosti	ukupne obaveze / ukupna imovina*100	1,4%	2,3%	2,4%	3,4%	17,8%

Na dan 31.12.2022. godine, ukupna imovina finansirana je iz tuđih sredstava sa 17,8%.

Na dan 31.12.2021. godine, ukupna imovina finansirana je iz tuđih sredstava sa 3,4%.

Ovaj pokazatelj je povećan u odnosu na prošlu godinu za 425%.

Trajanje naplate potraživanja u danima

Ovaj pokazatelj daje informaciju kada će potraživanje od kupaca stvarno biti naplaćena. U 2022. godini broj dana za naplatu potraživanja od kupaca iznosi 66 i veći je za 16 dana u odnosu na prošlu godinu.

4 AKTIVNOSTI POGONA „VODOVOD“

U ovom poglavlju daje se pregled ključnih aktivnosti i pokazatelja, segmentirano po djelatnostima i poslovnim procesima.

4.1 Služba za proizvodnju i distribuciju vode

Glavna izvođačica se nalazi na jugozapadnom i zapadnom dijelu Kantona Sarajevo, područje općine Iličić uz rijeke Bosnu i Željeznici, gdje je većina izvođača podzemnog tipa, a distribucija vode u sistem se vrši pumpanjem. Ova zona izvođača se naziva zona Sarajevsko polje i obuhvata bunarske zahvate vode u Konacima, Bačevu, Sokolović koloniji i Stupu.

U sistem se distribuiraju voda i sa planinskih i brdskih izvođača gravitacijski.

Kada su u pitanju zahvati sa otvorenih vodotoka, sa filterskih postrojenja Mošćanica, Bosna i Vogošća nakon prečišćavanja, voda se pumpanjem transportuje u sistem.

Kupovina vode se ostvaruje sa Peračkog vrela (1.547.400 m³), Jahorinskog vrela (1.394.425 m³), Tilave (28.464 m³) i Hojta (31.526 m³)

Ukupno zahvaćena voda u 2022. godini u količini od 83.896.162 m³ i dobila se sa:

Zahvati	m3	%
– Planinski izvori	7.580.540	9,0%
– Podzemna akumulacija	60.955.267	72,7%
– Otvoreni tokovi	12.358.540	14,7%
– Kupljena voda	3.001.815	3,6%
Ukupno proizvedena	83.896.162	100%

Transportni sistem je najvećim dijelom pumpni zbog neujednačene topografije i velike razlike u visinskim kotama. Ukupno zahvaćena voda pumpanjem iznosi prosječno 90 %, a gravitacijom 10 %. Ukupno zahvaćene količine vode na svim izvođačima variraju u zavisnosti od iskazanih potreba za vodosnabdijevanje KS te od hidroloških uslova. Evidencija o mjerenjima zahvaćenih količina vode se vrši u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dostavljanje podataka o količinama zahvaćene vode.¹²

U 2022. godini ukupno zahvaćene količine vode u odnosu na prethodnu godinu veće su za 1% ili 1.224.006 m³.

Tabela 26. Zahvatanje vode

Proizvodnja vode	Ostvareno u 2021		Ostvareno 2022.		Plan 2022		Indeks	
	I/s	m3	I/s	m3	I/s	m3	22/21	22/pl.
Pumpni sistem:								
Bačević-Mojmilo (bunari)	821,9	25.920.676	864,9	27.274.343	852,6	26.888.970	105	101
Bačević-A.Most (bunari)	363	11.448.742	355,5	11.212.061	352,5	11.115.550	98	101
Bl-1(R-5)	44,5	1.402.430	51,1	1.611.188	51,1	1.611.788	115	100
Konaci-R.Bačević(bunari)	289,2	9.120.791	298,8	9.422.388	300,6	9.479.119	103	99
Hrasnica	38,2	1.204.878	40,1	1.263.183	39,4	1.244.042	105	102
Stup (bunari)	88,8	2.800.789	90,2	2.845.067	91,9	2.896.944	102	98
Sokolovići-R.Mojmilo	305,6	9.637.101	272,4	8.590.220	278,4	8.780.111	89	98
FP Vogošća (V. zahvat)	27,6	870.308	25,6	808.314	27,2	856.666	93	94
Peračko vrelo - FP Vogošća	8,7	274.224	3,5	111.817	4,4	137.890	41	81
FP Mošćanica	14	440.693	12,2	384.442	12,3	388.418	87	99
FP Bosna-R.Bačević-R.Blažuj	360,5	11.368.911	366,3	11.550.226	362	11.417.603	102	101
Vrelo Bosne	11,2	351.855	12,1	381.591	12,6	395.950	108	96
Ukupno pumpni sistem :	2373,2	74.841.398	2392,7	75.454.840	2385	75.213.051	101	100
Gravitacija:								

¹² Sl. novine FBiH, br. 83/08

Proizvodnja vode	Ostvareno u 2021		Ostvareno 2022.		Plan 2022		Indeks	
	I/s	m3	I/s	m3	I/s	m3	22/21	22/pl.
Peračko vrelo - R.V. Gornja	42,3	1.334.800	49,1	1.547.400	46,4	1.462.825	116	106
Vrelo Mošćanica	84,7	2.670.277	93	2.931.755	93,6	2.952.312	110	99
Vrelo Kovačići	60,7	1.913.309	62,8	1.980.757	63,9	2.016.293	104	98
dolaz Juhorinskih vrela	44,6	1.405.384	44,2	1.394.425	43,5	1.373.141	99	102
Mala vrela	15,1	477.432	16,7	526.995	17,6	556.530	110	95
dolazak sa Hojte			1	31.526	0,4	14.034		225
Tilava Kotorac	0,9	29.556	0,9	28.464	0,9	28.702	96	99
Tilava Hrasno	0	0		0	0	0		
Ukupno gravitacija:	248,3	7.830.758	267,7	8.441.322	266,5	8.403.838	108	100
Ukupno: P.S.+ Gravitacija	2621,5	82.672.156	2660,4	83.896.162	2651,5	83.616.889	101	100
Pumpni sistem %		91%		90%		90%		
Gravitacija %		9%		10%		10%		

Slika 5. Ukupno zahvaćene količine vode u periodu 2018.-2022. godina u mil. m³

4.1.1 Gubici (neoprihodovane količine vode)

Međunarodno udruženje za vodu IWA (International Water Association), 2000. godine utvrdila je novu metodu analize i kontrole gubitaka, tzv. IWA WLSG metodologiju. Radi se o standardnom obliku za proračun bilansa vode koji je primjenjiv za različite tipove sistema vodosnabdijevanja, ali i vlastitog podsistema. Bilans se prikazuje u obliku tabele (Tabela 27.) u kojoj se promatra tok vode od proizvodnog pogona do krajnjeg korisnika. IWA nudi mogućnost izračunavanja svih komponenti neprihodovane vode i standardizaciju pojedinih komponenti i termina. Posebnost ove metode je izračun stvarnih i prividnih gubitaka. Pravilno planiranje mjera i aktivnosti na smanjenju gubitaka moguće je kroz spoznaju tačnih količina bilansa. IWA je razvila i indikatore koji uzimaju u obzir specifičnosti sistema, a omogućuju nadzor nad gubicima i usporedbu s drugim sistemima. Svjetska banka je podržala smjernice promatranja gubitaka izražene preko infrastrukturnog indeksa istjecanja (Infrastructure Leakage Index) – ILI. ILI indikator pokazuje mjeru kvaliteta održavanja sistema vodosnabdijevanja (održavanje, rekonstrukcija, popravci, razvoj) s ciljem kontrole i smanjenja stvarnih gubitaka

Ukupne gubitke po IWA metodologiji čine:

- Tehnički gubici (fizički, stvari gubici) i u 2022. godini u KJKP ViK iznose 61,9%. Tehnički gubici podrazumijevaju vodu izgubljenu u sistemu zbog curenja i kvarova na prijenosnim i distributivnim cjevovodima, iz rezervoara ili zbog preljeva, također i izgubljena voda zbog curenja ili kvarova na priključcima kod potrošača.
- Administrativni (prividni) gubici i u 2022. godini u KJKP ViK iznose 8,9% Administrativni gubici predstavljaju bilo kakvu neovlaštenu potrošnju vode: ilegalno uzimanje vode iz hidranata, ilegalni priključci, by-pass prema vodomjerima potrošnje, zloupotreba vodomjera od strane

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

korisnika itd. Također, netačnost vodomjera i pogrešna obrada podataka kod čitanja vodomjera i sistema naplate.

Oprihodovane količine vode u 2022. godini iznosile su 24.314.750 m³ ili 29,2% od proizvedene vode i odnose se na fakturisanu naplaćenu i nenaplaćenu potrošnju.

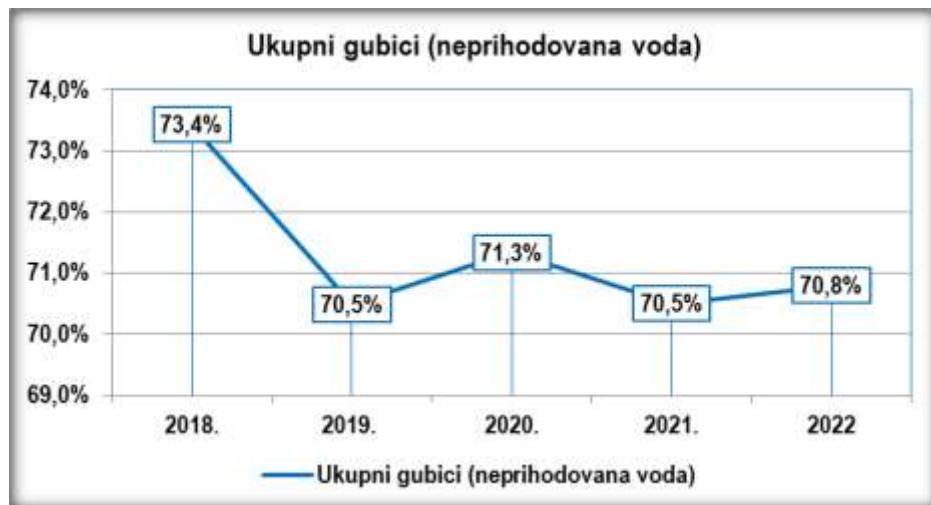
Tabela 27. Vodni bilans januar-decembar 2022.

PROIZVEDENE KOLIČINE VODE 83.250.160 m ³	Ovlaštena potrošnja 25.916.190 m ³ ili 31,1 od PV	Fakturisana ovlaštena potrošnja 24.314.750 m ³	Fakturisana izmjerena i neizmjerena potrošnja 24.314.750 m ³	PRIHODOVANA KOLIČINA VODE 24.314.750 m ³ ili 29,2%
		Nefakturisana ovlaštena potrošnja 1.601.440 m ³	Nefakturisana izmjerena potrošnja 515.730 m ³	NEOPRIHODOVANA VODA 58.935.410 m ³ ILI 70,8% od PV
			Nefakturisana izmjerena potrošnja ispiranje cjevovoda 37.000 m ³	
			Nefakturisana neizmjerena potrošnja (1,25% od isporučene količine) 1.048.700 m ³	
	Gubici vode 57.333.970 m ³ ili 68,90 % od PV	Prividni gubici 5.799.530 m ³ ili 7% od PV 10,1% od ukupnih gubitaka	Bespravna potrošnja (5% od isporučene količine vode) 4.162.510 m ³	
			Greške na mjernom mjestu kod potrošača (+3,0% obračunate izmjerene potrošnje) 767.950 m ³	
			Neočitanja i greške u bazi kod prenosa podataka (3,5% obračunate izmjerene potrošnje) 869.070 m ³	
		Stvarni gubici 51.534.440 m ³ ili 61,9% od PV 89,9% od ukupnih gubitaka	Isticanja na cjevovodu, na priključnim cijevima, na armaturama i ostala isticanja , pozadinska isticanja, isticanja na transportnim cjevovodima, pretok i propuštanja rezervoara	
			Preostali gubici (CARL-poznate komponente stvarnih gubitaka)	

Tabela 28. Trend kretanja gubitaka vode u periodu 2018.-2022. godina

opis	2018		2019		2020		2021		2022	
	m3	%								
Proizvodnja vode	91.966.320	100,0%	85.252.142	100,0%	83.591.000	100,0%	82.035.580	100,0%	83.250.160	100,0%
Neoprihodovana voda od proizvedene vode	67.529.440	73,4%	60.091.600	70,5%	59.664.500	71,4%	57.818.560	70,5%	58.935.410	70,8%
Tehnički gubici od proizvedene vode	59.411.690	64,6%	52.282.230	61,3%	52.242.700	62,5%	50.435.250	61,5%	51.534.440	61,9%
Administrativni gubici od prihvadene vode	8.117.750	8,8%	7.809.370	9,2%	7.383.310	8,8%	7.383.310	9,0%	7.400.970	8,9%

Neoprihodovana voda (NRW) u % iznosi u 2022. godini 70,8%, a u 2021. godine NRW je 70,5%. Procentualno povećanje stvarnih gubitaka u 2022. godini iznosi 1.116.850 m³ ili 0,3%

Slika 6. Trend kretanja ukupnih gubitaka vode u periodu 2018.-2022. godina

U Tabeli 29. date su vrijednosti indikatora za 2022. i 2021. godinu. Evidentno je da su vrijednosti niže u 2021. godini. Međutim i ova situacija je zadovoljavajuća s obzirom na hidrološke prilike i manji stepen radova na infrastrukturi, vrijednost indikatora je gotovo identična i stanje se održalo. U narednoj godini možemo očekivati sigurno smanjenje vrijednosti indikatora gubitaka, i to na račun smanjenja zahvaćenih količina vode te eventualno i određenom povećanju fakturisanih količina vode ukoliko se poduzmu određene aktivnosti na unapređenju evidentiranja i očitanja fakturisanih količina vode. Za zahvaćene količine vode i planirano smanjenje već su osigurana sredstva, samo je pitanje dinamike rada.

Tabela 29. Vrijednosti indikatora za period januar-decembar 2021/2020

	2021.god	2022. god
NRW%	70,5	70,8
TIRL (l/Prik/dan)	1849,3	1877
ILI	24,7	25,1

Slika 7. Tehnički gubici - curenje na ventilu

Činjenica je da su gubici vode u sarajevskom vodovodnom sistemu izrazito veliki, ali i da u posljednjih pet godina bilježimo značajna poboljšanja upravljanja sistemom, te samim tim, proporcionalno ulaganjima i smanjenje gubitaka.

4.1.2 Projekat "Neprihodovana voda (NRW)" za 2022. - Vodni bilans zona vodosnabdijevanja

Zone koje su izabrane za NRW projekat smanjenja gubitaka vode u 2017 godini, su Mojmilo Dobrinja, Mojmilo Hrasno, Igman i Kobilja glava. Ujedno to su i prostorno najveće zone. U odnosu na cijeli sistem 35% priključaka i vodovodne mreže se odnosi na ove zone, zatim u ove zone se isporuči 50% vode sa izvorišta i evidentira 50 % potrošnje kod potrošača. Jedan od ciljeva projekta je bilo formiranje DMA zona unutar svake od predmetnih zona radi monitoringa manjih cjelina zone.

Formirano je 5 DMA unutar zone Mojmilo Dobrinja, gdje je za svaku DMA isporuka vode obezbjeđena preko jednog ulaza (izgrađeni šahtovi i instalirana mjerna oprema protok/priitsak daljinski prenos podataka).

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Unutar zone Moj Milo Hrasno formirano 5 DMA (izgrađena šahtovi, instalirana oprema, a na postojećim regulatorima Bosanska, IX i Prijedorska instalirana oprema za prenos podataka).

Unutar zone Igman formirano 7 DMA (izgrađena šahtovi, instalirana oprema i za sve obezbjeđen prenos podataka). Kobilja Glava 5 DMA (izgrađena šahtovi, instalirana oprema i prenos podataka).

U svakoj od pomenutih zona postoje dijelovi koji nisu obuhvaćeni mjerjenjem preko uspostavljenih DMA. Od početka projekta kontinuirano su se provodile i dalje se provode aktivnosti na zamjeni zatvarača, plansko istraživanje i popravka kvarova. Projekat je startovao sa zonom Moj Milo Dobrinja, zatim Moj Milo Hrasno, Igman i Kobilja glava. Krajem 2018. godine su dodate zone Skenderija, Crni Vrh, Hrasnica, a 2019. godine u plan za izgradnju i uspostavu novih DMA zone Hrid, Pogledine, Hambina Carina, Vogošda gornja, Vogošda donja, Stup, Podhrastovi i Bjelave. Tokom 2020. godine nije se radilo na uspostavi novih DMA zona, ali 2021. godine započeli su radovi na izgradnji mjernih mjesta/ulaza u DMA zone u mjesecu maju. Do kraja godine izgrađeni su šahtovi, ugrađena oprema za mjerjenje. U 2022. godini uspostavljen je monitoring novouspostavljenih DMA.

Posmatrajući isporučene količine vode po zonama na godišnjem nivou vidimo da se u navedenim zonama nalazi razlog povećanja ukupno isporučenih količina od 65,0% a ostatak je u ostalim zonama. Pojedinačno je utvrđeno smanjenje u zonama Moj Milo Hrasno, Dobrinja, Hambina Carina, Vogošda gornja, Hrid, Stup ali i povećanje u zonama, Igman, Kobilja glava, Vogošda donja, Podhrastovi, Bjelave, Skenderija. Uzrok povećanja isporučenih količina vode je što se zbog, kako planiranih aktivnosti, nepredviđenih kvarova ili radova, povećanog intenziteta eksternih realizacija, nedostatka materijalnih i ljudskih resursa, određene zone zapuste po pitanju popravke kvarova.

U narednom periodu treba se svakako posvetiti planskim radovima u okviru jedne zone gdje imamo povećanje isporuke kako bi stabilizovali isporuku u smislu da se ne dese nova povećanja, a zatim raditi planski na iznalaženju i detekciji pozadinskih gubitaka. Za navedeno dovoljan je program osnovnih mjera, međutim ukoliko realizacija kod popravke zakaže planirane radnje nemaju smisla.

Zona Moj Milo Hrasno i Igman ima kontinuirani pad isporuke vode. Zona Kobilja glava je zona u kojoj se kontinuirano pojavljuju kvarovi, i to gotovo na istim lokacijama. U ovoj zoni je najveći broj prijavljenih i popravljenih kvarova, te shodno dinamici popravke smanjenje ili povećanje isporuke vode. Također u ovoj zoni izvršene su rekonstrukcije cjevovoda (EBRD projekat), međutim radi se o prostorno velikoj zoni visokih pritisaka. Kontinuiranim ulaganjem za očekivati je da se u narednom periodu i ova zona stabilizuje. Također i u zonama Bjelave, Hrid, Hrasnica, Pogledine Hambina Carina Vogošća gornja i donja, u zavisnosti od broja detektovanih i popravljenih kvarova varira isporuka vode, a u zonama Skenderija, Bjelave i Stup je kontinuirano mjesечно povećanje isporuke vode.

4.2 Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata

Služba održavanja vodovodne mreže i objekata svakodnevno je vršila popravke kvarova na vodovodnoj mreži, kao i radove u okviru NRW projekta.

Tabela 30. Održavanje vodovodne mreže

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021. god	Ostvareno u 2022. god	Plan za 2022. god	Index	
						22/21	22/pl
<u>A.</u>							
1.	Opravka uličnih ventila	kom.	166	139	150	84	93
2.	Opravka zatvarača	kom.	179	159	200	89	80
3.	Opravka hidranata	kom.	40	31	60	78	52
4.	Opravka cjevovoda	kom.	1197	1154	1350	96	85
5.	Opravka dijela priključka	kom.	1226	1258	1300	103	97
6.	Ostali radovi	kom.	80	66	80	83	83
7.	Razni zastoji	kom.	14	40	40	286	100
8.	Pogrešno detektovani kvarovi	kom.	303	269	200	89	135
	U K U P N O (A):	kom.	3205	3116	3380	97	92
<u>B.</u>							
9.	Blindovanje priključaka	kom.	79	51	85	65	60
10.	Podizanje kapa	kom.	114	91	200	80	46
11.	Pročepljenje instalacija	kom.	19	12	20	63	60
12.	Opravka u šahtu	kom.	15	8	20	53	40

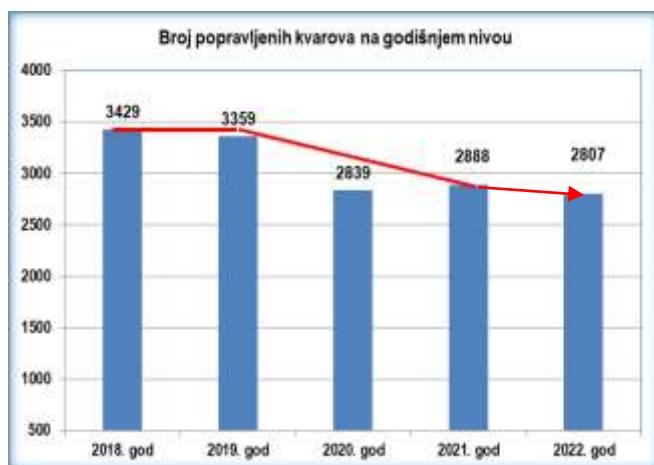
Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021. god	Ostvareno u 2022. god	Plan za 2022. god	Index	
						22/21	22/pl
13.	Vezanje cjevovoda	kom.	12	0	25	0	0
14.	Radovi po zahtjevu (OB-09-117)	kom.	37	23	30	62	77
15.	Sanacija prokopa u vlastitoj režiji	kom.	288	178	280	62	64
16.	Isključenja potrošača radi duga	kom.	19	23	70	121	33
17.	Uključenja potrošača po izmirenju duga	kom.	12	5	70	42	7
UKUPNO (B):		kom.	595	391	800	66	49
C.							
16.	RAD ZA TREĆA LICA:						
-	Izrada novih priključaka na vodovodnu mrežu	kom.	152	170	220	112	77
-	Rad po narudžbi	kom.	119	136	90	114	151
-	Vezanje cjevovoda	kom.	149	107	160	72	67
-	Rekonstrukcija priključaka kod novopoloženih cjevovoda	kom.	487	307	550	63	56
UKUPNO (C):		kom.	907	720	1020	79	71
UKUPNO (A+B+C):		kom.	4707	4227	5200	90	81
D.							
17.	Polaganje cjevovoda – interno	m	143	0	300	0	0
18.	Izmještanje cjevovoda – interno	m	69	0	20	0	0
19.	Polaganje cjevovoda – eksterno	m	2046	3263	1200	159	272
20.	Izmještanje cjevovoda – eksterno	m	485	81	30	17	270
UKUPNO (D):		m	2743	3344	1550	122	216

4.2.1 Kvarovi na vodovodnoj mreži

Na slici 9. dat je pregled ukupnog broja popravljenih kvarova na godišnjem nivou.

U 2022. godini popravljeno je ukupno 2807 kvarova, dok je u 2021. godini popravljeno 2888 kvarova. (Slika 9.). Kao što je naprijed navedeno najveći broj kvarova je u velikim zonama kao što su Mojmiro Hrasno, Kobilja glava i Igman, mada kada se uzme u obzir dužina mreže najčešća pojava kvarova je u zonama Hambina Carina, Pogledine, Hrid i Hrasnica.

Slika 8. Broj popravljenih kvarova godišnje (Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata)

Slika 9. Opravke kvarova na glavnim vodovodnim cjevima u ulici Ibrahima Ljubovića. (07.11.2022.g.)

Može se zaključiti da dosadašnji trend popravke kvarova ne zadovoljava potrebe održavanja vodovodne mreže u sarajevskom vodovodnom sistemu. Očigledno da dinamika nije zadovoljavajuća, te da pored popravljenih kvarova uvijek ima zaostatak od cca 300 do 500, a 2022. godine i do 800 nepopravljenih kvarova. Česta pojava kod dnevnih planova popravke je i pojava tzv. vanrednih kvarova do kojih dolazi uslijed građevinskih radova pri čemu dolazi do oštećenja cjevovoda. Takvi kvarovi su svakako prioritet, te se dnevni plan mora mijenjati. Pored vanrednih kvarova tokom 2022. godine radilo se na realizaciji većeg broja eksternih naloga (rekonstrukcija vodovodne mreže, novi priključci itd). Sve to narušava plan popravke kada su planske aktivnosti u pitanju. Aktivnost održavanje vodovodne mreže svakako zahtjeva korektivne mjere kako bi se uspješnije odgovorilo potrebama za smanjenje gubitaka. Da li je to reorganizacija posla u cilju ostvarenja boljeg učinka od dosadašnjeg koji se kreće 7-10 kvarova dnevno (na 30 dana), nabavka mehanizacije i materijala, povećanje broja ljudi.... angažovanje drugih aktera u popravci zaostalih kvarova i sl., svakako treba preispitati.

4.2.2 Rekonstrukcija mreže

Svjetski standardi nalažu da je neophodno zamijeniti minimalno 1-2% vodovodne mreže godišnje, što preneseno na sarajevski sistem znači 12-24 km godišnje. Može se reći da se u 2020. i 2021. godini dostigao procenat rekonstruisane/novopoložene mreže, ali samo sa proširenjem sistema u iznosu od cca 1,3%. Međutim u 2022. godini to nije slučaj iako je eksterna realizacija bila na nivou prethodne dvije godine. U 2022. godini je položeno svega 0,48 % novog cjevovoda u odnosu na ukupnu dužinu.

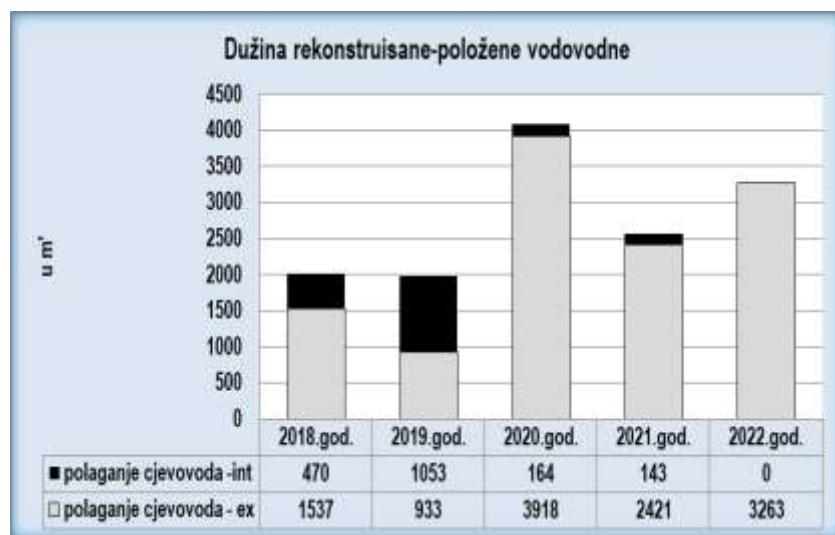
U normalnim okolnostima planovi obnove vodovodne mreže bi trebalo da se finansiraju sredstvima obezbjeđenim naplatom od potrošača, međutim kako cijena u primjeni nije dovoljna za pokrivanje ovih troškova nerealno je očekivati da će Preduzeće biti u mogućnosti finansirati ovako obimne, a neophodne radove na godišnjem nivou. S tim u vezi Osnivač Preduzeća treba planirati finansiranje radova na rekonstrukciji vodovodne mreže u budžetu za tekuću godinu, jer cijena u primjeni ne sadrži troškove amortizacije. Kako je i ranije rečeno, rekonstrukcije cjevovoda se rade uglavnom samo iz sredstava Općina i vodnih naknada, što nije dovoljno. Aktuelan je i EBRD kredit čija namjena je sanacija vodovodnog sistema. Završena je prva faza, odnosno prva tranša od 10 mil. eura, u sklopu koje je izvršena rekonstrukcija glavnih pumpnih stanica, rekonstrukcija vodovodne mreže i izgradnja šahtova sa mjernom i mjerno regulacionom opremom za uspostavu novih 20 DMA zona. Treba napomenuti da se prva faza odvijala od sredine 2019. godine pa sve do kraja 2021. godine. Nastavak radova na rekonstrukciji cjevovoda iz sredstava II tranše se očekuje tokom 2023 godine. Tokom 2022 nije ništa implementirano iz ovog projekta.¹³

Na prikazanim dijagramima Slika 10. i slika 11. dat je prikaz rekonstruisane mreže od strane Preduzeća po godinama (eksterna i interna realizacija) bez dužina cjevovoda koji su rekonstruisali eksterni izvođači kao i broj novih priključaka (novi objekti) i rekonstruisanih prilikom rekonstrukcije cjevovoda.

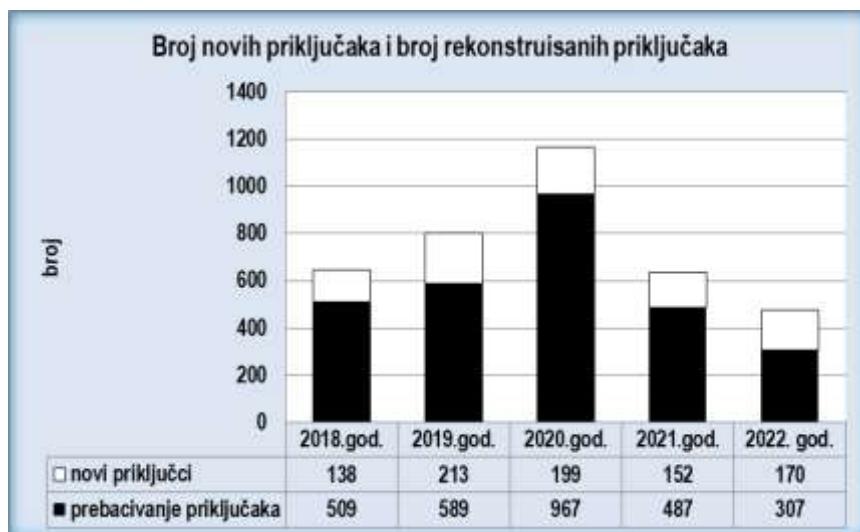
¹³ KJKP VODOVOD I KANALIZACIJA SARAJEVO; Vodni bilans ; Vodni bilans sarajevskog vodovodnog sistema za period januar-decembar 2022; Belma Mujačić

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Slika 10. Dužine rekonstruisane mreže u periodu 2018.-2022. godina

Slika 11. Broj novih i rekonstruisanih priključaka u periodu 2018.-2022. godina

U 2022. godini ukupno je izgrađeno ili rekonstruisano 8695,54 m cjevovoda raznih profila. U narednoj tabeli prikazano je izgrađeno/rekonstruisano cjevovoda po lokacijama od strane raznih investitora i izvođača:

Tabela 31. Cjevovodi izgrađeni ili rekonstruisani u 2022. godini

ULICA	OZNAKA	INVESTITOR	IZVODJAC	dužina (m)
14 JUNA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	"HARYSCO" doo Sarajevo	929,86
	VD 150	OPĆINA NOVI GRAD	"HARYSCO" doo Sarajevo	355,87
14 JUNA Total				1285,73
ALIPAŠINA	VD 100	JP "Ceste Federacije" doo Sarajevo	KJKP "VIK" doo Sarajevo	265,46
	VD 300	JP "Ceste Federacije" doo Sarajevo	KJKP "VIK" doo Sarajevo	19,08
ALIPAŠINA Total				284,54
ARMIJE R. BiH	VD 100	OPĆINA CENTAR	KJKP "VIK" doo Sarajevo	9,61
ARMIJE R. BiH Total				9,61
BORAK	VD 100	OPĆINA CENTAR	KJKP "VIK" doo Sarajevo	106,4
BORAK Total				106,4
BRAČE MULIĆA	VD 150	OPĆINA NOVI GRAD	"HARYSCO" doo Sarajevo	7,77
BRAČE MULIĆA Total				7,77
BRAČE PLANJA	VD 100	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	15,86
	VPL 32	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo, "TERMO BETON"	226,55
BRAČE PLANJA Total			KJKP "VIK" doo Sarajevo, "TERMO BETON"	35,76
BRANILACA HOTONJA	VD 100	OPĆINA VOGOŠĆA	"HIDROM" doo Sarajevo	278,17
	VD 150	OPĆINA VOGOŠĆA	"HIDROM" doo Sarajevo	840,46
BRAČE PLANJA Total				176,21

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

ULICA	OZNAKA	INVESTITOR	IZVODJAC	dužina (m)
BRANILACA HOTONJA Total				1016,67
BRIJEŠČE BRDO	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	"MANJO" doo Sarajevo	396,31
	VD 200	OPĆINA NOVI GRAD	"MANJO" doo Sarajevo	1,62
	VP 40	OPĆINA NOVI GRAD	"MANJO" doo Sarajevo	2,73
	VPL 50	OPĆINA NOVI GRAD	"MANJO" doo Sarajevo	6,1
BRIJEŠČE BRDO Total				406,76
BUTMIRSKA CESTA	VPL 200	OPĆINA ILIDŽA	"PONT" doo Sarajevo	10,44
BUTMIRSKA CESTA Total				10,44
ČADORDŽINA	VD 100	OPĆINA STARI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	64,2
ČADORDŽINA Total				64,2
DŽEMALA BIJEDIĆA	VD 100	"ECO-COMPANY" doo Sarajevo	"EDO-VODA" doo Sarajevo	39,29
DŽEMALA BIJEDIĆA Total				39,29
GRABOVINE	VD 100	"BRAĆA MUJIĆ" doo Sarajevo	KJKP "VIK" doo Sarajevo	2
	VD 150	"BRAĆA MUJIĆ" doo Sarajevo	"Mimas", veze KJKP "VIK" doo Sarajevo	120,2
GRABOVINE Total				122,2
HARISA ČAMPARE	VD 150	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	313,61
HARISA ČAMPARE Total				313,61
HLADIVODE	VPL 50	OPĆINA STARI GRAD	"MIBRAL" doo Sarajevo	33,37
HLADIVODE Total				33,37
HOTONJ DONJI	VD 100	OPĆINA VOGOŠĆA	"HIDROM" doo Sarajevo	116,45
	VD 150	OPĆINA VOGOŠĆA	"HIDROM" doo Sarajevo	144,74
HOTONJ DONJI Total				261,19
IZETA KARŠIĆA	VD 200	OPĆINA NOVI GRAD	"MANJO" doo Sarajevo	1,46
IZETA KARŠIĆA Total				1,46
KASINDOLSKA CESTA	VD 100	Mujo Hrvić, Vukovići bb Tešanj	"MANJO" doo Sarajevo	59,67
KASINDOLSKA CESTA Total				59,67
KRIVOGLAVCI I	VD 100	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	175,04
KRIVOGLAVCI I Total				175,04
KRIVOGLAVCI II	VD 100	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	44,38
	VPL 40	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	49,81
KRIVOGLAVCI II Total				94,19
LUDVIGA KUBE	VD 100	OPĆINA CENTAR	KJKP "VIK" doo Sarajevo	162,7
	VPL 65	OPĆINA CENTAR	KJKP "VIK" doo Sarajevo	3,32
LUDVIGA KUBE Total				166,02
NUMAN PAŠE ĆUPRILIĆA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	74,78
	VD 150	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	525,2
	VD 200	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	2,08
NUMAN PAŠE ĆUPRILIĆA Total				602,06
OMLADINSKA	VD 150	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	29,38
	VPL 80	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	11,83
OMLADINSKA Total				41,21
PAPUĆINA	VD 100	OPĆINA CENTAR	KJKP "VIK" doo Sarajevo	65,25
PAPUĆINA Total				65,25
PIJAĆNA	VD 150	"ZORA STAN" doo Sarajevo	"MEISTER" doo Sarajevo	38,23
PIJAĆNA Total				38,23
PLANTAŽE	VD 200	KJKP "VIK" doo Sarajevo	KJKP "VIK" doo Sarajevo	4,58
PLANTAŽE Total				4,58
PORODICE HASAGIC	VPL 32	OPĆINA VOGOŠĆA	KJKP "VIK" doo Sarajevo	1,89
PORODICE HASAGIC Total				1,89
RAMIĆA BANJA	VD 100	OPĆINA STARI GRAD	"MEDIMPEX" doo Sarajevo	87,57
RAMIĆA BANJA Total				87,57
RAMIZA HRVAĆICA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	"HARYSCO" doo Sarajevo	635,29
RAMIZA HRVAĆICA Total				635,29
RAMIZA SALĆINA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	300,01
	VPL 40	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	4,03
RAMIZA SALĆINA Total				304,04
ROGAČIĆI	VD 150	JP "Ceste Federacije" doo Sarajevo	"EURO-ASFALT" doo Sarajevo	60,06
	VPL 100	"ELEKTROPRIVREDA-BiH" dd Sarajevo	"SELA" doo Sarajevo	19,46
ROGAČIĆI Total				79,52
ROSULJE	VD 100	FOND K. SARAJEVO ZA IZGRADNJU STANOVA	"MIMAS-ING" doo Sarajevo	135,02
		OPĆINA VOGOŠĆA	"TED INVEST" doo Sarajevo	201,35

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

ULICA	OZNAKA	INVESTITOR	IZVODJAC	dužina (m)
	VD 150	FOND K. SARAJEVO ZA IZGRADNJU STANOVA	"MIMAS-ING" doo Sarajevo	142,13
	VD 200	OPĆINA VOGOŠČA	"TED INVEST" doo Sarajevo	39,14
ROSULJE Total				517,64
RUDNIK	VD 80	NULL	KJKP "VIK" doo Sarajevo	0,8
	VPL 50	NULL	KJKP "VIK" doo Sarajevo	7,2
RUDNIK Total				8
RUSTEM PAŠINA	VPL 40	p.I. Busuladžić Safet	KJKP "VIK" doo Sarajevo	36,31
RUSTEM PAŠINA Total				36,31
SAFETA AHMETSPAHIĆA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	38,25
	VD 200	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	180,53
	VPL 40	OPĆINA NOVI GRAD	KJKP "VIK" doo Sarajevo	24,79
SAFETA AHMETSPAHIĆA Total				243,57
SENADA POTURKA SENČIJA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	"HARYSCO" doo Sarajevo	29,21
	VD 150	OPĆINA NOVI GRAD	"HARYSCO" doo Sarajevo	475,04
SENADA POTURKA SENČIJA Total				504,25
STARА CESTA	VD 100	"GREEN INVEST" doo Sarajevo	"MIMAS-ING" doo Sarajevo	109,08
STARА CESTA Total				109,08
VLAKOVO	VPL 200	OPĆINA ILIDŽA	"MANJO" doo Sarajevo	674,14
VLAKOVO Total				674,14
VRANDUČKA	VD 100	OPĆINA NOVI GRAD	"MANJO" doo Sarajevo	6,58
VRANDUČKA Total				6,58
Grand Total				8695,54

4.3 Služba za elektro održavanje

Ova služba ima prioritetni zadatak da održava u ispravnom stanju elektro opremu, uređaje i električne instalacije, koje postoje na tehnološkim objektima pogona Vodovod (pumpne stанице, filter postrojenja, rezervoari).

Tabela 32. Aktivnosti službe za elektro održavanja

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021. god.	Ostvareno u 2022. god.	Plan za 2022 god.	Index	
						22/21	22/pl
1.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanje i ventilaciju na pumpnim stanicama	kom	523	521	540	100	96
2.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanje i ventilaciju na bunarima	kom	447	461	414	103	111
3.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanje i ventilaciju na rezervoarima	kom	312	341	406	109	84
4.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanje i ventilaciju na filterskim postrojenjima	kom	84	79	62	94	127
5.	Demontaža i montaža bunarskih crnih agregata	kom	12	4	24	33	17
6.	Demontaža i montaža centrifugalnih crnih agregata	kom	25	14	35	56	40
7.	Popravka NN elektroenergetske opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	252	256	508	102	50
8.	Popravka kućnih instalacija (rasvjeta, prekidači, utičnice ..) u poslovnim prostorima Pogona Vodovod	kom	176	193	264	110	73
9.	Popravka mjernoregulacione i signalne opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	58	61	264	105	23
10.	Popravka opreme za grijanje i ventilaciju u poslovnim prostorima Pogona Vodovod	kom	26	20	135	77	15
11.	Intervencije na telemetrijskom sistemu u saradnji sa Tenderski dobavljačem za usluge	kom	9	13	20	144	65
12.	Intervencije na trafo stanicama u saradnji sa Tend. dobavljačem za usluge	kom	3	2	18	67	11
13.	Preventivni pregled trafo stanica u saradnji sa tenderskim dobavljačem usluga	kom	15	40	40	267	100
14.	Izrada novih kućnih instalacija	kom	11	8	10	73	80
15.	Montaža i povezivanje nove elektroenergetske opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	5	2	10	40	20
16.	Montaža i povezivanje nove mjernoregulacione i signalne opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	2	1	3	50	33
17.	Montaža i povezivanje nove opreme za grijanje, ventilaciju i rasvjetu u poslovnim prostorima pogona Vodovod	kom	2	5	26	250	19

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021. god.	Ostvareno u 2022. god.	Plan za 2022 god.	Index	
						22/21	22/pl
18.	Održavanje radio stanica		1	2	12	200	17
19.	Razni nepredviđeni poslovi		125	50	120	40	42
	U K U P N O	kom	2088	2424	2911	116	83

Elektro služba je obavljala sve neophodne poslove iz domena održavanja elektro opreme. Plan je ostvaren u ukupnom procentu od 83%.

4.4 Služba za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode

Kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće u sistemu javnog vodosnabdijevanja u nadležnosti ViK-a se vrši u skladu sa zahtjevima Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće („Službeni glasnik BiH“ br. 40/10, 30/12 i 62/17).

Interna kontrola zdravstvene ispravnosti vode se vrši u Laboratoriji za kontrolu kvaliteta vode pri KJKP VIK pri čemu se svakodnevno vrše fizičke-hemiske, hemijske i mikrobiološke analize.

Eksternu kontrolu u toku 2022. godine prema ugovorima sklopljenim nakon provedenih postupaka javnih nabavki po zahtjevu ViK-a vrše akreditovane laboratorije:

- Zavod za javno zdravstvo KS fizičkohemijski, hemijski i mikrobiološki parametri,
- Euroinspekt d.o.o. Sarajevo KS fizičkohemijski, hemijski i mikrobiološki parametri
- Institut za vode Bijeljina hemijski parametri

Laboratorija za kontrolu kvaliteta vode pri KJKP „ViK“ d.o.o. Sarajevo je u 2022. izvršila fizičko-hemiske i hemijske analize. Uzeto je 9352 uzorka vode i izvršeno je 9223 kontrole hemijskog kvaliteta vode i 8370 kontrola bakterioškog kvaliteta vode.

Slika 12. Laboratorija za ispitivanje kvaliteta vode

Zavod za javno zdravstvo KS i Euroinspekt Sarajevo su također vršili fizičko-hemiske, hemijske i mikrobiološke analize uzoraka vode. Rezultati svih izvršenih analiza potvrđuju zdravstvenu ispravnost vode u sistemu javnog vodosnabdijevanja u nadležnosti ViK-a.

U slučaju utvrđivanja zdravstvene neispravnosti vode ili u slučaju postojanja opravdane sumnje u zdravstvenu ispravnost vode, stanovništvo ugroženog lokaliteta će zavisno od veličine lokaliteta biti upoznato sa problemom na jedan ili više sljedećih načina: putem direktnog kontakta, putem mjesne zajednice, općine, sredstava medija i web stranice ViK-a.

Tabela 33. Aktivnosti Službe za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode

R.b.	Aktivnost	Jedinica	Ostvareno 2021. god.	Ostvareno 2022. god.	Plan 2022.god.	Index	
		mjere				22/21.	22/pl
1.	Uzimanje uzoraka vode iz primarne i sekundarne mreže	broj kont.	9364	9352	9.250	100	101
2.	Kontrola hemijskog kvaliteta vode	broj kont.	9323	9223	9.200	99	100
3.	Kontrola bakteriološkog kvaliteta vode	broj kont.	8211	8370	8.400	102	100
4.	Kontrola rezidualnog klora u distributivnom sistemu	broj kont.	8790	12.292	11.500	140	107
5.	Reklamacije - primjedbe potrošača na kvalitet vode	broj kont.	64	60	60	94	100
6.	Provjera ispravnosti vode u cjevodimama, rezervoarima, cisternama i unutrašnjim instalacijama radi izdavanja atesta	broj kont.	224	134	250	60	54
7.	Sanitarno-higijenska kontrola priključaka i kućnih instalacija	broj kont.	13	55	15	423	367
8.	Sanitarno-higijenska kontrola kod otklanjanja kvarova na mreži	broj kont.	2770	3356	2.800	121	120
9.	Sanitarno-higijenska kontrola vodnih objekata	broj kont.	423	202	214	48	94
10.	Zamjena boca gasnog hlora na tehnološkim objektima	kom	500	568	624	114	91
11.	Kontrola hlornih stanica	kom	52	53	52	102	102
12.	Transport natrium hipohlorita po tehnološkim objektima	kom	200	300	240	150	125
13.	Preventivno održavanje sistema za doziranje hemikalija	kom	120	111	156	93	71

Ostale izvršene aktivnosti Službe za sanitarni nadzor i kontrolu vode u toku 2022. godine:

- Na rezervoaru Babin do-Bjelašnica nabavljen je i pušten u rad novi sistem za hlorinaciju za vodu iz pravca vrela sa lokaliteta Hojta. Sistem se sastoji od spremnika od 500 L koncentrovanog natrijum hipohlorita (smješten u zaštitnoj prelivnoj kadi) i dvije pumpe za doziranje hlora (jedna radna i jedna rezervna). Izvršena je instalacija protočnog mjerača mutnoće sirove vode i protočnog mjerača rezidualnog hlora u vodi za vodu iz pravca vrela sa lokaliteta Hojta.
- Na rezervoaru Gornja zona Vogošća je umjesto dosadašnjeg sistema hlorinacije na principu „kapavca“ nabavljen i pušten u rad novi sistem za hlorinaciju. Sistem se sastoji od dva spremnika po 200 L koncentrovanog natrijum hipohlorita (smješteni u zaštitne prelivne kade) i dvije pumpe za doziranje hlora (jedna radna i jedna rezervna). Rukovanje novim sistemom za dezinfekciju je daleko pouzdanije, lakše i bezbjednije za uposlenike na objektu u odnosu na rukovanje starim sistemom na principu „kapavca“. Hlorinacija na navedenom rezervoaru se koristi po principu dohlorinacije vode ukoliko koncentracija rezidualnog hlora nije zadovoljavajuća za vodu u dolazu u rezervoar.
- Na objektu vrelo Uroševu je umjesto dosadašnjeg sistema hlorinacije na principu „kapavca“ nabavljen i pušten u rad novi sistem za hlorinaciju. Sistem se sastoji od spremnika od 200 L koncentrovanog natrijum hipohlorita (smješten u zaštitnoj prelivnoj kadi) i dvije pumpe za doziranje hlora (jedna radna i jedna rezervna). Rukovanje novim sistemom za dezinfekciju je daleko pouzdanije, lakše i bezbjednije za uposlenike na objektu u odnosu na rukovanje starim sistemom na principu „kapavca“.
- Laboratorija za kontrolu kvaliteta vode učestvovala u međunarodnim međulaboratorijskim provjerama kojima je potvrđena tačnost i pouzdanost rezultata ispitivanja koje laboratorija provodi.
- U laboratoriji za kontrolu kvaliteta vode su intezivirane aktivnosti na akreditaciji laboratorije po zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025 i nabavljena je nova perilica laboratorijskog posuda, inkubator za mikrobiološke analize, magnetna mješalica, mikroskop i digestor za pripremu uzoraka za hemijske analize organskih polutanana u vodi.

4.5 Služba za vodomjere

U Odjeljenju opravke i izmjene vodomjera svakodnevno se obavljaju aktivnosti opravke kvarova, montaže/demontaže vodomjera, izmjene vodomjera, montaže vodomjerne garniture, otklanjanje začepljenja, te izmještanja vodomjernih garnitura. Angažovane su neophodne monterske ekipe. Težište rada ovog odjeljenja je stavljen na otklanjanje kvarova u vodomjernom mjestu i realizaciji eksternih naloga.

U Odjeljenju daljinskog očitanja svakodnevno se obavljaju aktivnosti tehničkih prijema, kontrole i programiranja vodomjera sa data loggerima, te kontrole u skladu sa reklamacijama potrošača. Uporedo sa tim aktivnostima,

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

prati se potrošnja vode po korisnicima gdje se uočavaju devijacije curenja na instalacijama poslije vodomjera, preventivno se djeluje ili se primjećuju moguće manipulativne radnje, te se korektivno djeluje.

Održavanje sistema za dezinfekciju vode podrazumjeva održavanje instaliranih postrojenja za dezinfekciju vode gasnim i tečnim hlorom i održavanje instaliranih sistema za doziranje hemikalija (dozir pumpi) na tehnološkim objektima Pogona vodovod.

Tabela 34. Ispitivanje i kalibraciju vodomjera

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
1	Verifikacija vodomjera DN 15	kom	606	874	400	144	219
2	Verifikacija vodomjera DN 20	kom	3206	4829	6500	151	74
3	Verifikacija vodomjera DN25	kom	397	96	360	24	27
4	Verifikacija vodomjera DN 32	kom	279	45	300	16	15
5	Verifikacija vodomjera ø 40 mm	kom	280	65	240	23	27
7	Verifikacija vodomjera DN 15 (za eksternog klijenta)			267	360		74
8	Verifikacija vodomjera DN 20 (za eksternog klijenta)			51	50		102
9	Održavanje laboratorijski opreme	kom	395	423	240	107	176
10	Medikalibracione provjere laboratorijske opreme	kom	274	310	240	113	129

Tabela 35. Zamjena i opravka vodomjera

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
1	Zamjena vodomjera DN 15	kom	519	1141	400	220	285
2	Zamjena vodomjera DN 20	kom	3294	4860	6500	148	75
3	Zamjena vodomjera DN 25	kom	508	101	360	20	28
4	Zamjena vodomjera DN 32	kom	415	48	300	12	16
5	Zamjena vodomjera DN 40	kom	345	45	240	13	19
7	Zamjena vodomjera DN 50	kom	41	35	120	85	29
8	Zamjena vodomjera DN 65	kom	4	0	24	0	0
9	Zamjena vodomjera DN 80	kom	16	8	40	50	20
10	Zamjena vodomjera DN 100	kom	9	1	12	11	8
11	Zamjena vodomjera DN 150	kom	1	0	4	0	0
14	Opravka vodomjera DN 15	kom	535	590	360	110	164
15	Opravka vodomjera DN 20	kom	3115	4626	6450	149	72
16	Opravka vodomjera DN 25	kom	406	85	336	21	25
17	Opravka vodomjera DN 32	kom	269	40	288	15	14
18	Opravka vodomjera DN 40	kom	256	31	230	12	13
20	Opravka vodomjera DN 50	kom	0	0	180	#DIV/0!	0
21	Opravka vodomjera DN 65	kom	0	0	48	#DIV/0!	0
22	Opravka vodomjera DN 80	kom	0	0	84	#DIV/0!	0
23	Opravka vodomjera DN 100	kom	0	0	20	#DIV/0!	0
24	Opravka vodomjera DN 150	kom	0	0	4	#DIV/0!	0
27	Ugradnja vodomjera	kom	88	155	120	176	129
28	Demontaža vodomjera	kom	58	118	120	203	98
29	Opravka kvara u vodomjernom mjestu	kom	2736	2754	3600	101	77
30	Blindiranje na vodomjernom mjestu	kom	12	33	12	275	275
31	Ugradnja vodomjera i mjerne garniture	kom	284	289	450	102	64
32	Rekonstrukcija mjerne garniture	kom	2	16	16	800	100

U 2022. godini zamjenjeno je ukupno 6239 vodomjera (2021. godine zamjenjeno je ukupno 5152 vodomjera). U odnosu na plan 2022. godine ostvarenje je 78%.

U 2022. godini popravljeno je 5372 vodomjera od 50 do 150 mm promjera (u 2021. godini popravljeno je 4581 vodomjer od 50 do 150 mm promjera). U odnosu na plan ostvarenje je 67%.

Odstupanje od Plana poslovanja za 2022. je nastalo u aktivnostima izmjene vodomjera, te se ova aktivnost lančano odrazila i na aktivnosti laboratorije za verifikaciju vodomjera, kao i na opravku vodomjera. Odstupanja su rezultat nedostataka vozila za monterske grupe (uglavnom, tokom cijele godine, 2 do 3 vozila su u kvaru). U julu 2022. god. je bio problem goriva, te se u skladu sa raspoloživim količinama i organizovale monterske ekipe. U agustu 2022. god. za radnike koji su tada bili angažovani na određeno vrijeme je bilo potrebno organizovati godišnje odmore. Ozbiljan je nedostatak uposlenika na radnom mjestu „Kontrolor“ jer od septembra 2022. godine nema uposlenika na ovom radnom mjestu.

4.6 Služba za mašinsko održavanje

Kako zahvaćene količine vode u sistemu iznose 90% pumpnim sistemom veliku ulogu ima Služba za mašinsko održavanje. U sistemu vodosnabdijevanja postoje tri izvorišta (Bačevo, Sokolovići i Stup) sa 39 instaliranih bunarskih pumpnih agregata u bunarskim bušotinama, preko 200 instaliranih pumpnih agregata po pumpnim stanicama, hidrofleks postrojenjima, vodozahvatima i filterskim postrojenjima. Služba za mašinsko održavanje ima zahtijevan zadatok da obezbijedi ispravan - zamjenski pumpni agregat za sve tehnološke objekte u sistemu. To podrazumjeva rad na izradi tenderskih dokumentacija za nabavku rezervnih dijelova, rad na generalnim remontima sa premotavanjima namotaja statora el.motora, ispitivanjima, demontažama i montažama pumpnih agregata te puštanje u rad opreme.

Slika 13 Pumpni agregati

Tabela 36. Aktivnosti Službe za mašinsko održavanje

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvaren o 2021.	Ostvaren o 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21.	22/pl
1.	Preventivni pregledi instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na bunarima,pumpnim stanicama,vodozahvatima i filterskim postrojenjima na Izvorisu Bačevo	kom	600	606	604	101	100
2.	Preventivni pregledi instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na bunarima na Izvorisu Sokolovići	kom	120	124	124	103	100
3.	Preventivni pregledi instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na bunarima i na pumpnoj stanci na Izvorisu Stup	kom	88	96	86	109	112
4.	Preventivni pregled instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na pumpnim stanicama ,hidrofleks postrojenjima i filterskim postrojenjima	kom	1420	1440	1440	101	100
5	Servis mašinske opreme (pumpni agregati,vodovodne armature,KMI oprema)	kom	402	422	410	105	103
6	Remont bunarskih pumpnih agregata	kom	30	24	24	80	100
7	Remont centrifugalnih pumpnih agregata	kom	31	32	24	103	133
8	Demontaža i montaža bunarskih pumpnih agregata	kom	30	10	30	33	33
9	Demontaža i montaža centrifugalnih pumpnih agregata	kom	40	42	28	105	150
10	Izrada i popravka građevinske bravarije sa montažom	kom	288	208	280	72	74
11	Popravka građevinske limarije sa montažom	kom	42	21	50	50	42
12	Izrada i dorada fazonskih komada , reparacija vodovodnih armatura i regulacione opreme	kom	176	200	140	114	143
13	Montaža armatura, fazonskih komada i mjerne opreme.	kom	82	110	60	134	183
14	Opravka i izrada sredstava rada	kom	270	260	250	96	104
15	Izrada dijelova na tokarskom stroju	kom	540	502	540	93	93
UKUPNO:		kom	3619	4097	4090	113	100

5 AKTIVNOSTI POGONA „KANALIZACIJA“

5.1 Služba održavanja kanalizacione mreže i objekata

Služba za održavanje kanalizacione mreže i objekata obavlja sve zadatke i aktivnosti na kanalizacionoj mreži kako bi obezbijedila i omogućila normalno funkcionisanje iste odnosno prihvati i evakuaciju otpadnih voda (fekalne i oborinske) iz naselja i njen transport mrežom kolektora do postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Odjeljenje za održavanje kanalizacione mreže, objekata i hitne intervencije obavlja aktivnosti na čišćenju kanalizacione mreže, pročepljavanju kanalizacionih kanala i priključaka, čišćenju sливника i pročepljenu priključaka sливника, crpanju otpadne vode iz sepičkih jama, podruma i drugih objekata i ručno čišćenje kanala i ulivnih građevina.

Tabela 37. Snimanje kanalizacione mreže kamerom

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21.	22/pl
1.	Snimanje kanalizacione mreže kamerom	m	1.800	6.200	5.000	344	124

Tabela 38. Čišćenje kanalizacione mreže i hitne intervencije

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21.	22/pl
1	Čišćenje kanala specijalnim vozilom	m	50410	49800	45000	99	111
2	Mašinsko pročepljivanje kanala preko Ø 200 mm	kom	563	479	500	85	96
3	Mašinsko pročepljivanje kanala do Ø200 mm	kom	1174	1311	1300	112	101
4	Pročepljivanje kanala priručnim sredstvom	kom	19	16	10	84	160
5	Ručno čišćenje šahtova (kante)	kom	1330	1133	1300	85	87
6	Ispitivanje kanala specijalnim vozilom	sat	368	424	350	115	121
7	Sapiranje prokopa posle intervencije na mreži	kom	436	316	400	72	79

Tabela 39. Održavanje kanalskih objekata

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21.	22/pl
1.	Mašinsko čišćenje sливника	kom	6963	6736	7000	97	96
2.	Čišćenje i pročepljivanje sливnika	kom	1728	1519	1700	88	89
3.	Čišćenje koritastih sливника	m	357	1099	300	308	366
4.	Ručno čišćenje bazena	m³	86	71	80	83	89
5.	Crpanje sepičkih jama	kom	229	339	250	148	136
6.	Ručno čišćenje sливnika	kom	684	496	300	73	165
7.	Čišćenje preliva	h	51	21	80	41	26
8.	Crpanje podruma/separatatora/sepičkih jama - Externi(471) i Interno (561)	tura	1032	675	400	65	169

Tabela 40. Opravka i rekonstrukcija kanalske mreže

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21.	22/pl
1	Opravke i intervencije na kanalskoj mreži	m'	305,2	348,3	330	114	106
2	Opravke i intervencije na kanalskim objektima	kom	83	87	75	105	116

Tabela 41. Aktivnosti na pružanju eksternih usluga

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021	Ostvareno u 2022	Plan 2022.	Index	
						22/21.	22/pl
1	Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih kanalizacionih kanala	m	1521	1352	2.200	89	61
2	Izrada kanalizacionih priključaka	m	1636	1785	1.500	109	119

Razlozi zbog čega nije ostvaren plan za rekonstrukciju jeste probijanje predviđenih rokova za potpisivanje Sporazuma za planirane rekonstrukcije.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Slika 14. Izgradnja separatne kanalizacione mreže u ulici Borak (10.11.2022)

5.2 Služba za održavanje mehanizacije i vozila

Služba za održavanje mehanizacije i vozila, obavlja redovne i vanredne poslove na održavanju vozognog parka u ispravnom stanju. Vozni park se sastoji od 141 vozne jedinice (u 2020. godini je bilo 155 voznih jedinica, u 2021. godine je bilo 146 voznih jedinica) i to:

Vozilo	Kategorija	Broj
- Putnička vozila	- M1	36
- Teretna vozila	- kategorija N1- ukupna masa do 3500 KG	32
- Teretna vozila	- kategorija N2 – ukupne mase od 3501 – 12000 kg	16
- Teretna vozila	- kategorija N3– ukupne mase od 12001 – 18000 kg i više	11
- Teretna vozila	- sa specijalnom nadgradnjom SG	15
- Radna vozila	- rovokopači i utovarivači	22
- Priključna teretna vozila	- teretne prikolice	4
- Priključna radna vozila	- kompresori i agregati	5
Ukupno		141

Tabela 42. Radionica za remont specijalnih vozila

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvaren o 2021.	Ostvaren o 2022.	Plan 2022	Indeks	
						22/21.	22/pl
1.	Automehaničarske usluge	kom	960	1300	1000	130	130
2.	Autoelektričarske usluge	kom	320	477	360	133	133
3.	Bravarske usluge	kom	56	96	60	160	160
4.	Limarske usluge	kom	42	28	48	58	58
5.	Intervencije na vozilima i građ. mašinama po gradilištima	kom	260	373	264	141	141
6.	Pranje, podmazivanje	kom	1400	1395	1404	99	99
7.	Preventivni-mjesečni pregledi vozila i građ. mašina	kom	80	138	120	115	115
8.	Vulkanizerske usluge	Kom	20	57	40	143	143

Tabela 43. Tehnička priprema

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvaren o 2021.	Ostvaren o 2022.	Plan 2022	Indeks	
						22/21.	22/pl
1.	Dnevni tehnički pregledi (vozila i građevinske mehanizacije)	kom	14.500	15.288	18.000	105	85
2.	Izdavanje i ovjera putnih naloga (sa kontrolom i prijemom završenih putnih naloga)	kom	14.500	15.288	18.000	105	85
3.	Tromjesečni i šestomjesečni tehnički pregledi (priprema i slanje vozila i građevinske mehanizacije)	kom	125	103	120	82	86
4.	Godišnja registracija vozila	kom	85	109	160	128	68
5.	Kontrola tahograf traka (jednodnevne tahograf trake)	kom	14.500	15.288	18.000	105	85
6.	Obračun putnih naloga (pređeni kilometri, sati rada, utrošeno gorivo, utrošeno mazivo)	kom	14.500	15.288	18.000	105	85
7.	Trebovanje materijala i otvaranje radnih naloga	kom	1.000	1.086	1.100	109	99
8.	Kontrola potrošnje goriva i maziva (očitanje mjernih uređaja, prosječna potrošnja, izrada izvještaja)	kom	14.500	15.288	18.000	105	85

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

5.3 Postrojenje za prečišćavanje otpadne vode (PPOV) – Butila

Prečišćavanje otpadnih voda ili linija vode se sastoji od 4 faze: predtretman, primarno taloženje, biološko prečišćavanje i sekundarno taloženje. Tretman podrazumijeva prijem sirove neobrađene kanalizacije i prečišćavanje koje uključuje uklanjanje krupnih tvari, sitnih tvari, pjeska, šljunka, masti i ulja, biološku degradaciju organskih materija i taloženje kojima se odvaja voda od mulja prije ispuštanja u recipijent rijeku Bosnu po aktuelnoj Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije (Sl. novine Federacije BiH, broj: 26/20; 96/20).

Tabela 44. Aktivnosti na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda BUTILA-1

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvaren o 2021.	Ostvaren o 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
1.	Upravljanje i nadzor na PPOV Butila	sat	14.993	14.808	14.808	99	100
2.	Preventivni pregled elektro opreme na svim objektima PPOV Butila	sat	4.120	4.285	3.900	104	110
3.	Preventivno održavanje elektro opreme	sat	2.200	2.345	2.000	107	117
4.	Interventno održavanje elektro opreme	sat	1.980	2.065	1.900	104	109
5.	Održavanje elektro instalacija na svim objektima PPOV Butila	sat	700	720	680	103	106
6.	Održavanje industrijske elektronike	sat	860	855	720	99	119
7.	Održavanje VN postrojenja i transformatora (u saradnji sa tenderskim dobavljačem)	sat	100	100	100	100	100
8.	Održavanje mjerno regulacione opreme (u saradnji sa tenderskim dobavljačem)	kom.	110	103	95	94	108
9.	Održavanje vanjske rasvjete	kom.	25	29	15	116	193
10.	Održavanje kogeneracijskog postrojenja	sat	0	0	70		
11.	Održavanje kotlovnice – tri kotla Tip: kotao UT-L4, toplinske snage 1000 KW, redovan pregled, opravka	sat	2.000	1.990	1.900	100	105
12.	Održavanje NETZSCH opreme, redovan pregled, provjera nivoa ulja, istrošenosti dijelova, zamjena itd:	sat	3.900	3.885	3.700	100	105
13.	Održavanje ventilacije-klima komora – kalolifera, redovan pregled, kontrola istrošenosti remenova, ispravnosti elektronike, kontrola temperature i zamjena istrošenosti dijelova:	sat	2.000	2.500	2.800	125	89
14.	Održavanje elektro zatvarača.	sat	1.090	1.120	1.000	103	112
15.	Održavanje kranskih dizalica, redovan pregled, podmazivanje i zamjena istrošenih i oštećenih dijelova:	sat	920	1.035	1.000	113	104
16.	Održavanje Willo miksera i pumpi, kontrola rada, kontrola ulja u mikserima, zamjena oštećenih dijelova:	sat	3.400	3.540	3.200	104	111
17.	Održavanje Robuschi kompresora, redovna kontrola, provjera nivoa ulja, provjera stanja remenova i drugih sklopova u kompresorskoj stanicu kao i njihova zamjena:	sat	1.900	1.925	1.900	101	101
18.	Održavanje mostova, redovan pregled, podmazivanje svih sklopova, kontrola nivoa ulja u reduktorima:	sat	3.100	3.125	3.000	101	104
19.	Održavanje grubih i finih rešetki, redovan pregled, zamjena istrošenih i oštećenih dijelova, podmazivanje svih sklopova, kontrola nivoa ulja itd:	sat	2.450	2.425	2.200	99	110
20.	Interventno održavanje	sat	3.150	3.198	3.000	102	107
21.	Održavanje četiri mapro kompresora:	sat	980	1.025	1.000	105	103
22.	Vanjsko uređenje i održavanje kompleksa	sat	2.840	2.658	1.960	94	136
23.	Administrativni poslovi	sat	1.816	1.888	1888	104	100
24.	Poslovi transporta	sat	3.472	3.584	3.584	103	100
Ukupno		sat	58.106	59.208	56.420	102	105

Tabela 45. Aktivnosti na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda BUTILA-2

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
1.	Prečišćavanje otpadne vode	m3	31.918.134	34.957.769	30.000.000	110	117
2.	Proizvodnja bioplina	m ³	195.156	124.334	500.000	64	25
3.	Proizvodnja el. energije – CHP postrojenje	kWh	0	0	150.000		
4.	Demontaža i montaža remen kaiševa na pužnim pumpama	kom.	18	19	20	106	95
5.	Intervencije na WILO mikserima	kom.	151	156	140	103	111
6.	Intervencije na Mapro kompresorima	kom.	55	63	70	115	90

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2021.	Ostvareno 2022.	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
7.	Intervencije na Robuschi kompresorima	kom.	14	14	15	100	93
8.	Intervencije na ventilaciji i klima komorama	kom.	63	82	90	130	91
9	Laboratorijske analize otpadne vode	kom.	6.593	8.500	8.000	129	106

U 2022. godini ukupni ulaz otpadnih voda na PPOV iznosio je 36.019.754 m³ što je 3.001.646 m³ mjesечно. Prečišćeni effluent ispušten u Bosnu iznosio je 34.957.769 m³ što je 2.913.147³ mjesечно.

U okviru iznalaženja mogućnosti dodatnog tretmana dehidriranog mulja koji nastaje kao nus produkt u procesu prečišćavanja otpadnih voda, urađene su određene studije i rješenje ovog pitanja je još uvijek aktuelno. Dvije privremene lagune/odlagališta za skladištenje dehidriranog mulja unutar lokacije PPOV su limitirane prostorom i trenutno su popunjene. Tehnološki proces iziskuje sve veću produkciju dehidriranog mulja što predstavlja poteškoće u radu PPOV zbog neriješenog pitanja dispozicije mulja. Urgentno je potrebno pronaći rješenje za zbrinjavanje mulja.

6 AKTIVNOSTI SEKTORA ZA TEHNIČKE POSLOVE I RAZVOJ

6.1 Odjeljenje za tehničke poslove i projektovanje

U sklopu izvještaja o ostvarenim parametrima koji se kroz mjesечnu realizaciju prate, nema većih odstupanja. Službe je orijentisana na tehničke poslove, projektovanje i nadzor, koji se vrše po osnovu zahtjeva korisnika, institucija, inspekcija, zavoda i sl., stoga osnovu za planiranje/ostavarenje u najvećem dijelu čini broj predatih zahtjeva. Obzirom da se na broj zahtjeva ne može direktno utjecati, aktivnosti se planiraju po osnovu dugogodišnje statistike ostvarenja.

U mjesecu junu 2022., došlo je do usvajanja nove organizacione šeme i sistematizacije radnih mesta, što je na ovu službu direktno utjecalo na način da su poslovi koji su bili raspoređeni na tri posebne službe, ujedinjeni pod jednu službu. Novom organizacijom, grupisani su na jednom mjestu svi poslovi koji se odnose na saglasnosti, ovjere projektne dokumentacije, priključenja potrošača, projektovanja, nadzor, otvaranje naloga za opravke kvarova, te posolovi geodestke prirode.

Značajno je napomenuti da su poslovi projektovanja bili orijentisani na zahtjeve prema realizaciji kredita EBRD, kao jednog od najznačajnijih projekata preduzeća.

Tabela 46. Tehnički poslovi i projektovanje

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021 (TSV+TSK)	Ostvareno u 2022 (TSV+TSK)	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
1.	Izdavanje Načelne saglasnosti za vodovodnu i kanalizacionu mrežu	kom	1929	1842	1930	95	95
1.1.	Terenski uvidaj radi davanja saglasnosti	kom	75	58	75	77	77
	Ukupno	kom	2004	1900	2005	95	95
2.	Primanje, protokolisanje pošte i djelimična obrada:						
	Odjeljenje za tehničke poslove i projektovanje	kom	5.795	5.864	6.000	101	98
	Ukupno	kom	5.795	5.864	6.000	101	98
3.	Izlazak na teren za obradu (DU;PI)						
	1.Novih priključaka	kom	427	384	405	90	95
	2.Rekonstrukcija priključaka	kom	30	70	25	233	280
	3.Sporednih mjerila	kom	203	186	200	92	93
	4.Razdvajanja	kom	83	113	90	136	126
	5.Ostalo	kom	194	475	180	245	264
	Ukupno	kom	937	1228	900	131	136
3.1.	Izrada predmjera i predračuna za vodovodnu i kanalizacionu mrežu						
	1.Nove priključke	kom	319	241	295	76	82
	2.Rekonstrukcije priključaka	kom	23	43	20	187	215
	3.Ostalo-razdvajanja	kom	384	195	385	51	51
	Ukupno	kom	726	479	700	66	68

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021 (TSV+TSK)	Ostvareno u 2022 (TSV+TSK)	Plan 2022.	Index	
						22/21	22/pl
3.2.	Otvaranje Radnih naloga za izradu:						
	1.Novih priključaka	kom	226	249	280	110	89
	2.Rekonstrukciju priključaka	kom	23	34	20	148	170
	3.Ostalo+razdvajanja	kom	406	168	410	41	41
	Ukupno	kom	655	451	710	69	64
3.3.	Registracija						
	1.Novih priključaka	kom	275	224	260	81	86
	2.Rekonstrukcija priključaka	kom	2	2	0	100	0
	3.Sporednih mjerila	kom	2.455	1.872	2.200	76	1
	4.Razdvajanja	kom	72	67	300	93	0
	5.Ostalo	kom	263	330	140	125	2
	Ukupno	kom	3.067	2.495	2.900	81	1
4.	Pregled i ovjera projektne dokumentacije i izdavanje saglasnosti za vodovodnu i kanalizacionu mrežu						
	-za objekte do 100 m ²	kom	29	227	230	783	99
	-za objekte od 100m ² do 1000 m ²	kom	207	462	360	223	128
	-za objekte preko 1000 m ²	kom	84	80	80	95	100
	Ukupno	kom	320	769	670	240	115
4.1.	Pregled i ovjera projektne dokumentacije uslovljene vodovodne i kanalizacione mreže i izdavanje saglasnosti na iste	kom	73	76	75	104	101
5.	Pregled i ovjera Regulacionih planova i izdavanje saglasnosti na iste	kom	12	21	15	175	140
6.	Izrada tehničkih rješenja za rekonstrukciju i polaganje nove vodovodne i kanalizacione mreže mreže	km	15	14	12	93	117
7.	Saradnja sa institucijama u Kantonu, projektantima i izvođačima radova na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži	kom	1166	1175	740	101	159
8.	PROJEKTOVANJE VODOVODA			1538			
	Izrada glavnih projekata vodovala prema inicijativi - zahtjevu Pogona Vodovod -a ili stručnih kantonalnih ili općinskih službi	m ¹	9.735	13.354	10.000	137	134
9	PROJEKTOVANJE KANALIZACIJE						
	Izrada glavnih projekata kanalizacije prema inicijativi - zahtjevu Pogona Kanalizacije ili stručnih kantonalnih ili općinskih službi	m ¹	2.458	2.521	4.000	103	63
10	OSTALI RADOVI						
10.1	Izrada tender dokumentacije za projekte izvođenja.	komplet TD	1	6	3	600	200
10.2	Učešće u radu komisije za reviziju investiciono-tehničke dokumentacije koje su uradene u drugim projektnim kućama.	projekat	6	10	3	167	333
10.3	Potrebitne aktivnosti za dobijanje potrebnih saglasnosti i odobrenja za realizaciju vlastitih i zajedničkih projekata izgradnje i rekonstrukcije vodovodne i kanalizacione mreže	komplet postupak	40	55	30	138	183
10.4	Izrada projektnih zadataka prema eksternim zahtjevima	kom	7	5	5	71	100
10.5	Pružanje konsultantskih usluga prema eksternim zahtjevima	kom		0	0		

Tabela 47. Odjeljenje za nadzor i katastar-1

R.b.	Aktivnost	Jedinic a mjere	Ostvareno u 2021 (TSV+TSK)	Ostvareno u 2022 (TSV+TSK)	Plan 2022	Index	
						22/21	22/pl
1.	Snim.vodovodne i kanalizacione mreže za kartone- interni katastar	km	22,21	6,1	19,5	27	31
2.	Usaglašavanje stvarnog stanja položaja cjevovoda u odnosu na stanje na kartonu	kom	947	947	1040	100	91
3.	Snimanje urađenih veza novopolожenog cjevovoda	kom	77	55	60	71	92
4.	Snimanje cjevovoda za stalni kataster za ZIK sa mreže državnog premjera	km	3,9	4,5	12	115	38
5.	Izrada elaborata - za cjevovode	km	3,19	6,35	14,5	199	44
	- za priključke > 1"	kom	13	14	83	108	17

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

R.b.	Aktivnost	Jedinic a mjere	Ostvareno u 2021 (TSV+TSK)	Ostvareno u 2022 (TSV+TSK)	Plan 2022	Index	
			22/21	22/pl			
6.	Rad za Projektni biro - ukupno						
	- rekognosciranje	km	5,4	8,5	5,6	157	152
	-snimanje za uzdužni profil	km	5,4	8,1	2,5	150	324
7.	Precrtavanje dotrajalih kartona na nove kartone svih razmjera	kom	11	16	20	145	80
8.	Snimanje , obrada i postavljanje tablica	kom	900	900	900	100	100
9.	Ažuriranje listova detalja u ZIK-u ažuriranje geodetskih podloga	kom	190	190	190	100	100
10.	Ažuriranje listova detalja u ZIK-u preuzimanje nove vodovodne mreže	kom	190	190	220	100	86
11.	Saradnja sa ostalim službama (kopiranje većih formata i dr.)	kom	129	130	135	101	96
12.	Rad na iskolčenju trase cjevovoda za potrebe Izvođača	km	5,8	5,8	14	100	41
13.	Obiljžavanje trase cjevovoda za potrebe Izvođača	km	6,4	6	9	94	67
14.	Rad sa Pravnom službom radi rješavanja imovinsko - pravnih odnosa	kom	7	10	9	143	111
15.	Snimanje položaja signalnih kablova	m	0	0	160		
16.	Snimanje šahtova na bespravnim cjevovodima	kom	0	0	3		
17.	Unošenje u GIS novopoloženih cjevovoda,usaglašavanje cjevovoda sa stvarnim stanjem/ispravka ranije unešenog i GIS/	km	40	25	28	63	89
18.	Ucrtavanje u GIS položaj visoko naponskog elektro kabla i signalnog kabla za potrebe Elektro službe	km	15	0	0	0	

Tabela 48. Odjeljenje za nadzor i katastar-2

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021 (TSV+TSK)	Ostvareno u 2022 (TSV+TSK)	Plan 2022	Index	
			22/21	22/pl			
1	Redovan obilazak terena u svrhu kontrole vodovodne i kanalizacione mreže-izlazak na teren po prijemu reklamacija	kom	6.133	6.098	6.260	99	97
2	Uočeni kvarovi na terenu	kom	2.218	1.778	2.560	80	69
3	Nadzor na opravci grešaka	kom	3.588	3.836	3.116	107	123
4	Praćenje rada drugih Izvođača pri izgradnji komunalne infrastrukture	kom	47	40	30	85	133
5	Saradnja sa inspekcijskim organima	kom	91	118	460	130	26
6	Nadzor nad izvođenjem vodovodne mreže, a prema incijativi (zahtjevu) Pogona Vodovod-a, stručnih kantonalnih i općinskih službi, kao i drugih eksternih zahtjeva.	m ¹	11.728	10.758	10.000	92	108
7	Nadzor na izgradnji kanalizacione mreže prema incijativi (zahtjevu) Pogona Kanalizacije, kantonalnih i općinskih službi, kao i drugih eksternih zahtjeva.	m ¹	7.170	10.451	10.000	146	105
8	Nadzor nad izvođenjem karakterističnih objekata vodovodnog sistema rezervoara, pumpnih stanica i slično, na zahtjev različitih subjekata.	kom	3	3	1	100	300

7 ODNOSI SA POTROŠAČIMA

7.1 Očitavanje potrošnje

Okvir 2

Efikasan i efektivan sistem očitanja potrošnje, obračuna i naplate za pružene javne usluge vodosnabdijevanja su značajne komponente sistema uspješnog poslovanja javnih komunalnih preduzeća (JKP). Dobro uspostavljen i funkcionalan sistem pridonosi unaprjeđenju novčanih tokova JKP i omogućava kvalitetno operativno i financijsko planiranje te poslovanje JKP. Aktivnosti usmjerene ka unaprjeđenju ovog sistema u pravilu rezultiraju većim prihodima koji doprinose financijskoj održivosti JKP i omogućavaju JKP da pruže kvalitetniju i održiviju uslugu svojim korisnicima. Također, poboljšanje očitanja potrošnje pozitivno utječe na smanjenje broja pritužbi i povećanje zadovoljstva korisnika vodnim uslugama.

Važni aspekti u ciklusu očitanja i obračuna čine adekvatno organizirano očitanje potrošnje, adekvatno organiziran način obračuna i naplate te praćenje njihove efikasnosti (monitoring).

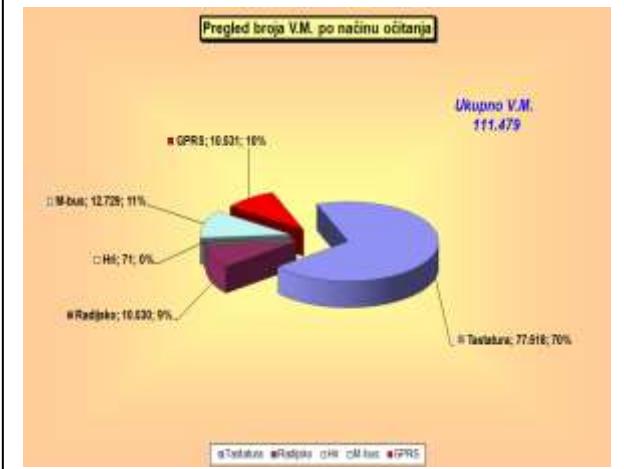
Izvor: Finansijsko poslovanje vodovodnog preduzeća; Publikacija objavljena je u okviru Projekta općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) kojeg podržava i finansira Vlada Švicarske, a provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u BiH; str.96

Odjeljenje za obračun utroška vode je organizaciona jedinica u okviru Službe naplate u kojoj se obavljaju poslovi očitanje vodomjera. Područje koje se snabdijeva vodom je podijeljeno u 20 sektora za očitanje, sa 788 očitačkih hodova.

U bazi podataka KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo je u mjesecu decembru 2022 god. bilo registrovano 111.479 vodomjera za očitanje. Izvršen je obilazak 111.026 vodomjernih mjesta, od čega je očitano je 103.953 VM (93,60 %) a 7.073 VM (6,40%) nije očitano. Proces očitanja vodomjera se u najvećem dijelu obavlja ručno gdje su evidentne značajne poteškoće prilikom očitanja uslijed vremenskih neprilika, onemogućenosti pristupa vodomjeru i slično.

Trenutno postoje četiri načina evidentiranja potrošnje:

- vizuelno očitanje,
- očitanje putem kabla,
- radijsko očitanje, i
- GPRS očitanje.

Ukupan broj vodomjera za očitanje (glavni +sporedni) se povećava iz godine u godinu. Povećanje se bilježi kod svih kategorija potrošača. U bazi podataka KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo je bilo registrovano za očitanje u mjesecu:

- decembru 2022 god. 111.479 vodomjera.
- decembru 2021 god. 109.559 vodomjera.
- decembru 2020. godine 106.764 vodomjera,
- decembru 2019. godine 105.058 vodomjera.

U ovaj proces su uključeni dodatni koraci, prilikom provedbe procesa, što uključuje: izradu i upućivanje opomena korisnicima, prinudna naplata, naplatu potraživanja ili prigovor na tužbu, isključenje korisnika iz vodovodnog sistema / ponovno uključenje i izdavanje potvrda o izmirenju komunalnih naknada za vodu i odvođenje otpadnih voda.

7.2 Naplata potraživanja

Bezgotovinska naplata obavlja se kada potrošač svoje obaveze izmiruje putem nadležne finansijske institucije, banaka ili preduzeća sa kojima je sklopljen Ugovor o obavljanju ovog posla. Administrator operator registruje bezgotovinske uplate izvršene preko nadležnih banaka po potrošačima na osnovu dokumenata nadležne finansijske institucije (izvodi).

Gotovinska naplata računa za vodu obavlja se na blagajnama Preduzeća.

Ako se naplata računa za utrošenu vodu i odvođenje otpadnih voda obavlja na blagajni, blagajnik je odgovoran za naplatu novčanih sredstava i istovremeno knjiženje uplata.

Aktivnosti za naplatu kod kategorije potrošača – domaćinstva se sastoje od: obrade potrošača putem kontakata telefonom, ažuriranja matičnih podataka, sravnjavanja analitičkih kartica potrošača, pripreme kako bi se izvršio obilazak potrošača na terenu, pripreme planova isključenja potrošača kojima je već poslana opomena, a isti nisu izvršili plaćanje, prijema potrošača u cilju rješavanja reklamacija, odgovora na dopise potrošača, dostavu opomena pred utuženje i isključenje.

Od svakog se potrošača pokuša obezbijediti redovna naplata računa za vodu i odvođenje otpadnih voda. Dogovara se sa potrošačima dinamika izmirenja duga i broj rata za naplatu računa i sastavlja Ugovor o izmirenju dospjelog duga.

Ukoliko potrošač ne poštuje Ugovor o izmirenju dospjelog duga dostavlja mu se opomena pred isključenje najkasnije 3 dana prije isključenja. Isključenje dužnika vrše nadležne službe Pogona Vodovod. Kada dođe do isključenja, nalog za ponovno uključenje se može dati samo u skladu sa Pravilnikom o naplati potraživanja za vodu i odvođenje otpadnih voda i Instrukcijom o načinu naplate dugovanja po osnovu računa za vodu i odvođenje otpadnih voda.

Utuženje korisnika usluge se vrši u skladu sa Pravilnikom o naplati potraživanja za vodu i odvođenje otpadnih voda, kojim su regulisani periodi utuženja. Na osnovu dostavljene dokumentacije Uprava preduzeća donosi odluku o utuženju. Uprava može donijeti odluku o visini iznosa preko kojeg se vrši utuženje svih potrošača pojedinačno za sve kategorije koje se tuže, ukoliko nije ekonomski opravdano tužiti cijelokupan iznos.

7.3 Isporučene (registrovane) količine vode

Isporučene (registrovane) količine vode su količine vode izmjerene na mjernim instrumentima registrovanih potrošača.

U 2022. godini ukupno isporučene količine vode (fakturisane i nefakturisane) kod potrošača iznosile su 24.796.895 m³ što je približno isto kao i prošle godine.

Tabela 49. Pregled isporučenih (registrovanih) količina vode u 2018/19./20/21/22.godine

Mjesec	Isporučena (registrovana) voda (m ³)					Indeks			
	2018.	2019.	2020	2021	2022				
1	2	3	4	5	6	6/5	6/4	6/3	6/2
Ukupno	25.219.501	25.335.706	24.489.235	24.785.169	24.796.895	100	98	98	98

Smanjenje registrovanih količina vode zabilježeno je kod kategorija potrošača „Domaćinstva – sa zajedničkim vodomjerom“ za 2% i „Domaćinstva – sa vlastitim vodomjerom“ za 1%

Tabela 50. Isporučene (registrovane) količine vode, po kategorijama potrošača u 2018/19./20/21/22.godine

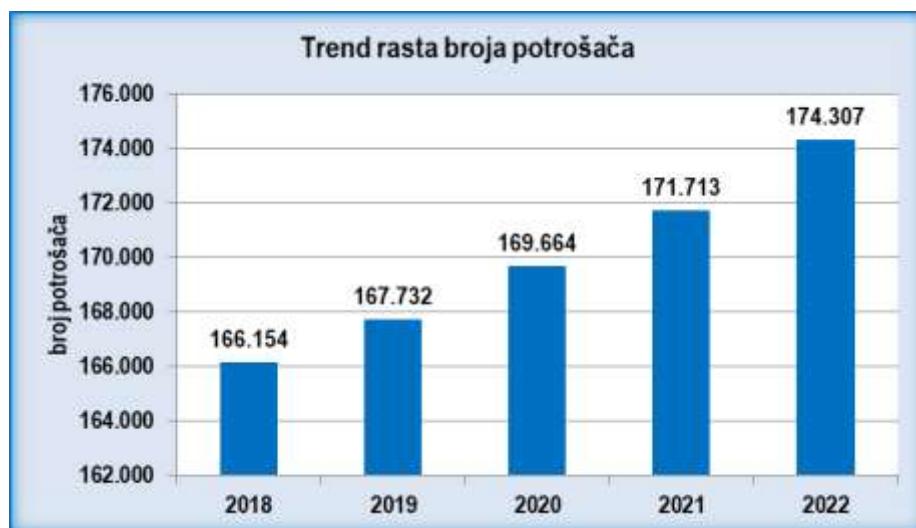
Kategorija potrošača	Isporučena voda (registrovana) u m ³						Indeks			
	2018	2019	2020	2021	2022	6/5	6/4	6/3	6/2	
1	2	3	4	5	6	6/5	6/4	6/3	6/2	
Domaćinstva - sa vlastitim vodomjerom	8.879.190	16.407.725	9.119.042	9.114.674	9.035.758	99	99	55	102	
Domaćinstva - sa zajedničkim vodomjerom	10.872.017	19.509.681	10.501.873	10.427.209	10.177.145	98	97	52	94	
Ostali korisnici	5.468.294	10.690.789	4.868.320	5.243.286	5.583.992	106	115	52	102	
Ukupno	25.219.501	46.608.195	24.489.235	24.785.169	24.796.895	100	101	53	98	

7.4 Fakturisanje

Fakturisanje se vrši mjesečno. U 2022. godini u prosjeku je mjesečno isporučivano cca.174.300 računa, i to:

- Pravnim licima	16.430	računa
- Institucijama	1.080	računa
- Domaćinstvima- Potrošači u zgradama	97.526	računa
- Domaćinstvima – Privatne kuće	60.352	računa

Broj potrošača je u 2022. godini povećan je za 2.594 u odnosu na prethodnu godinu, a za 8.153 u odnosu na 2018. godinu.

Slika 15. Kretanje broja potrošača u periodu 2018.- 2022. godina

7.4.1 Fakturisane (prodate) količine vode

Posmatrajući ukupno fakturisane količine na godišnjem nivou evidentan je rast u 2018 i 2019 godini dok u 2020. i 2021. godini imamo smanjenje fakturisanih količina vode. Smanjenje u 2020 je posljedica epidemije korona virusa te zatvaranja većeg broja privrednih subjekata. Tokom 2021 godine uslovi su se poboljšali po pitanju rada uslijed epidemije, te imamo rast fakturisanih količina u odnosu na 2020.godinu

Tokom 2022 bilježimo rast fakturisanih količina vode za 97.011 m³ ili 0,4%. Osnovni razlog je povećana prodaja vode kategoriji „Ostali korisnici“, kojima su u odnosu na prošlu godinu, povećane fakturisane količine za 394.000 m³ ili 8% (Tabela 52.).

Ostvarene količine prodate vode u 2022. godini (24.314.754 m³) u skladu su sa planiranim količinama prodaje vode (24.394.287 m³).

Tabela 51. Fakturisane (prodate količine vode u 2018/19./20/21/22.godine

Mjesec	Fakturisane količine vode (m ³)					Indeks			
	2018	2019	2020	2021	2022				
1	2	3	4	5	6	6/5	6/4	6/3	6/2
Ukupno	24.436.879	24.504.100	23.926.482	24.217.743	24.314.754	100	102	99	100

Tabela 52. Fakturisane (prodate) količine vode, po kategorijama potrošača u 2018/19./20/21/22.godine

KATEGORIJA POTROŠAČA	FAKTURISANO u m ³					INDEKS			
	2018	2019	2020	2021	2022				
1	2	3	4	5	6	6/5	6/4	6/3	6/2
Domaćinstva - vlastiti vodomjer	8.867.776	8.904.006	9.111.498	9.096.858	9.019.972	99	99	101	102
Domaćinstva - zajednički vodomjer	10.621.220	10.465.576	10.409.603	10.293.907	10.073.590	98	97	96	95
Ostali korisnici	4.947.883	5.134.518	4.405.381	4.826.978	5.221.192	108	119	102	106
UKUPNO	24.436.879	24.504.100	23.926.482	24.217.743	24.314.754	100	102	99	100

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Tabela 53. Nefakturisane količine vode u 2018/19./20/21/22.godine

	Nefakturisane količine vode (m ³)					indeks
	2018	2019	2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6	6/5
Ukupno	782.622	831.606	562.753	573.724	515.734	90

Nefakturisane količine vode odnose se i na:

- Potrošenu vodu za potrebe KJKP ViK (potrošnja na objektima ViK-a, ispiranje cjevovoda i sl.)
- Količine vode koje je komisija preduzeća, nakon reklamacije potrošača, prihvatiла kao opravdane reklamacije
- Količine vode izmjerene na kontrolnim vodomjerima preduzeća, koji se postavljaju na početku bespravnih cjevovoda, kako bi se imao uvid u ukupne količine potrošene vode na tim cjevovodima (tzv „glavni vodomjer“ ili OBN vodomjeri). Fakturisanje potrošačima se vrši prema stvarnoj potrošnji izmjerenoj na njihovim vodomjerima, a po potrebi iznos se koriguje i za izračunatu razliku na glavnem i zbiru sporednih vodomjera. Kako se vrši očitanje glavnog i svih sporednih vodomjera, to se na kraju očitanje na glavnem vodomjeru stornira, tj. ono se ne fakturiše.

Ukupno nefakturisane količine vode u 2022. godini iznose 515.734 m³ i manje su za cca.58.000 m³ (10%) u odnosu na prethodnu godinu.

Posmatrano po komponentama, povećanje nefakturisanih količina se odnosi najviše na kategoriju 'Neobračunata potrošnja po osnovu:iznos=0 m³' (472.425 m³). Radi se o razlici potrošnje između glavnog i svih sporednih vodomjera (najvećim dijelom to se odnosi na OBN vodomjere). Prepostavljeni uzrok za povećanje kod ove kategorije je neočitanje glavnih OBN vodomjera.

Količina nefakturisane vode ima u jednom dijelu ekvivalent prihoda koji ViK neće ostvariti u određenom periodu, već samo opterećuje operativne i ostale troškove preduzeća.

7.4.2 Fakturisana i naplaćena potraživanja

Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2022. godini iznosila su 48.713.636 KM i za 1.270.518 KM (3%) su veća nego u 2021. godini (Tabela 54.).

Tabela 54. Fakturisana potraživanje od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2018/19/20/21/22.godini

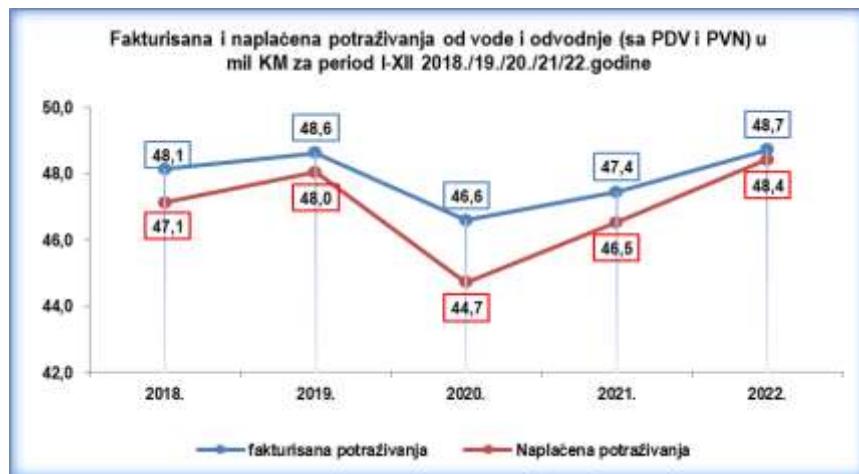
Mjesec	Fakturisana potraživanja od vode i odvodnje u KM (sa PDV i PVN)					Indeks
	2018	2019	2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6	6/5
Ukupno	48.131.469	48.616.259	46.581.481	47.443.118	48.713.636	103
						105 100 101
						6/4 6/3 6/2

Naplaćena potraživanja (sa PDV i PVN) podrazumijevaju naplatu svih računa bez obzira u kojoj su godini izdati (dakle i naplatu tzv. „starih računa“). Ukupno naplaćena potraživanja u 2022. godini iznose 48.415.492 KM.

U odnosu na 2021. godinu naplaćena potraživanja su veća za 1.895.312 KM (4%). U poslednjih 5 godina u 2022. godini ostvrena su najveća naplaćena potraživanja. To je prvenstveno rezultat sprovedenih mjera na naplati dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja (usmeni kontakt, pismenu obavijest, mogućnost obročne otplate duga, pokretanje sudskog postupka radi naplate potraživanja). Tabela 55. i Slika 16.

Tabela 55. Naplaćena potraživanje od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2018/19/20/21/22.godini

Mjesec	Naplaćena potraživanja od vode i odvodnje u KM (sa PDV i PVN)					Indeks
	2018	2019	2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6	6/5
Ukupno	47.119.758	48.032.149	44.707.481	46.520.180	48.415.492	104
						108 101 103
						6/4 6/3 6/2

Slika 16. Fakturisana i naplaćena potraživanja od vode i odvodnje u periodu 2018-2022.god.

7.5 Stopa tekuće naplata

Efikasnost naplate utiče na likvidnost preduzeća i sposobnost ViK-a da blagovremeno izmiruje dospjele obaveze. Tekuća naplata stavlja u odnos novčane prilive koji proističu iz naplate usluga i vrijednost fakturisane realizacije. U 2022. godini prosječna stopa tekuće naplate za vodu i odvodnju, uzeta na dan 19.01.2023. godine iznosi 88%. U 2021. godini prosječna stopa tekuće naplate za vodu i odvodnju, uzeta na dan 14.01.2022. godine iznosi 86%.

Tabela 56. Stopa tekuće naplate u 2022. godini

Stopa tekuće naplate po tipu potrošača	% tekuće naplate za period po računima izdatim za period I-XII
Objekti kolektivnog stanovanja- tekuća naplata na dan 19.01.2023	85%
Privatne kuće - tekuća naplata na dan 19.01.2023	90%
Privreda - tekuća naplata na dan 19.01.2023	88%
Prosječan stopa tekuće naplate na dan 19.01.2023	88%
Prosječan stopa tekuće naplate na dan 14.01.2022.	86%

Da se naplati potraživanja za vodu i odvodnju poklanja izuzetna pažnja, te da postoje uredne evidencije o ovome, vidljivo je iz pregleda naplaćenih računa po starosti.(Tabela 57.)

Tabela 57. Naplata "starih računa" i izdatih računa u 2022. godini

UPLATE 2022.g.	Domaćinstva - vlastiti vodomjer	Domaćinstva - zajednički vodomjer	Ostali korisnici	UKUPNO
Uplate do 31.12.2022. po računima izdatim do 31.12.2020. godine	846.353	1.519.744	758.717	3.124.813
Uplate do 31.12.202. po računima izdatim do 31.12.2021. godine	1.053.491	1.581.886	2.158.244	4.793.621
Uplate do 31.12.2022. po računima izdatim do 31.12.2022. godine	12.637.175	13.111.736	14.721.887	40.470.798
UKUPNE UPLATE "STARIH" I NOVIH RAČUNA DO 31.12.2022. godine	14.537.018	16.213.366	17.638.848	48.389.232

Do 31.12.2022. godine po osnovu izdatih računa u periodu I-XII 2022. naplaćeno je 40.470.798 KM. Po osnovu starih potraživanja naplaćeno je:

- u 2022. godini naplata starih potraživanja iznosi je 7,9 miliona KM
- u 2021. godini naplata starih potraživanja iznosi je 7,3 miliona KM
- u 2020. godini naplata starih potraživanja iznosi je 6,9 miliona KM
- u 2019. godini naplata starih potraživanja iznosi je 7,9 milion KM

Služba naplate u svojim redovnim aktivnostima, ali i putem posebno oformljenih mobilnih timova vrši stalne kontrole potrošača na terenu u cilju prikupljanja i ažuriranja svih relevantnih podataka o korisnicima usluga. U neposrednoj komunikaciji sa korisnicima usluga, u svakoj prilici se informišu i upozoravaju o posljedicama neplaćanja za izvršenu komunalnu uslugu.

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Služba za kontrolu i nadzor vrši kontrolu nelegalne potrošnje i bespravnih korisnika naših usluga.
Ostvareni rezultati ove službe su dati u narednoj tabeli:

Tabela 58. Ostvareni rezultati Službe za kontrolu u 2021/2022. godini

Opis	jedinica	2021. godina	2022. godina
		Domaćinstva + ostali korisnici	
Kontrolisano	broj potrošača	13.664	15.819
Utvrdeno nelagalno korištenje komunalne vodne usluge	broj potrošača	800	556
Ukupno je izdato fakturna za novčanu naknadu po pitanju nelegalnog korištenja vode	broj	375	504
Ukupno je izdato fakturna za novčanu naknadu po pitanju nelegalnog korištenja vode	KM	202.644	260.786
Ukupno je naplaćeno po osnovu nelegalne potrošnje vode	KM	183.227	171.371
Potpisano Ugovora o izmirenju naknade za neovlašteno korištenje komunalne vodne usluge	broj	108	78
Vrijednost potpisanih ugovora	KM	88.261	98.002
Iznos naplaćenih sredstava po osnovu ugovora	KM	64.066	65.935
Ukupno obračunatih faktura po pitanju odvodnje za privredne subjekte koji imaju vlastiti vodozahvat	KM	0	800.863
Ukupno naplaćenih faktura po pitanju odvodnje za privredne subjekte koji imaju vlastiti vodozahvat	KM	0	51.276
Ukupno je izdato faktura i profakturna u iznosu	KM	317.692	1.062.699

Okvir 3

Jedan od osnovnih principa koje zagovara Projekat općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) jeste promjena svijesti u upravljanju javnim vodovodnim poduzećima (JVP), odnosno postizanje potpunog razumijevanja da su JVP registrirana kao privredna društva, odnosno kompanije kojima treba upravljati na sličan ili skoro isti način kako se upravlja privatnim poduzećima, te da se moraju poštovati principi tržišnog poslovanja (osim što se od ovih poduzeća očekuje da ostanu neprofitna). Kad su u pitanju JVP taj princip se ogleda u činjenici da navedena poduzeća svojim korisnicima usluga isporučuju komunalne vodne usluge vodosnabdijevanja i odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda i da za iste trebaju biti plaćena prema utvrđenim cijenama usluga. Problem redovnog plaćanja ovih usluga nastaje kada se zbog nepovoljne socio-ekonomske situacije u BiH javljaju kategorije stanovništva u stanju socijalne potrebe, čija je mogućnost plaćanja komunalnih vodnih usluga vrlo upitna ili znatno umanjena.

Navedeni problem moguće je riješiti uspostavljanjem i implementacijom programa subvencioniranja komunalnih usluga, vodosnabdijevanja i odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, od strane jedinice lokalne samouprave (JLS). Odgovornost JLS za subvencioniranje komunalnih vodnih usluga proizilazi iz njene nadležnosti za provođenje socijalne politike na njenom teritoriju, a ujedno JLS, kao osnivač svog JVP, je njegov najvažniji garant nesmetanog, efikasnog i održivog poslovanja.

Izvor: Operativna autonomija vodovodnog preduzeća; Ova publikacija objavljena je u okviru Projekta općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) kojeg podržava i finansira Vlada Švicarske, a provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u BiH.str.116

7.6 Reklamacije potrošača

Odnosi sa potrošačima i javnošću se trenutno obavljaju kroz Centar za potrošače i odjel za odnose sa javnošću. U cilju ostvarivanja osnovnih principa unapređenja odnosa sa potrošačima, Preduzeće koristi razne vidove komunikacije: telefonski kontakt, Internet stranicu, Facebook stranicu, gostovanja na televizijskim programima i slično. Osnivanjem Centra za potrošače omogućen je brz i jasan tok informacija i reakcija na zahtjev za uslugu, reklamaciju na uslugu opći upit korisnika. Usluge koje pruža Centar za potrošače su: usluge iz oblasti tehničkih i ekonomskih pitanja, poslovi blagajne za usluge i opće informacije. Putem Internet stranice potrošačima je omogućeno praćenje aktuelnosti i obavijesti, provjera stanja računa, unos reklamacije i prigovora, anonimne prijave, prijava kvara.

Definisanom procedurom odnosa sa korisnicima definiše se postupak informacija i reklamacija korisnika usluga. Cilj provođenja procedure je da se postupak reklamacija i izmjene matičnih podataka u elektronskom obliku obavi u planiranom roku i na zadovoljstvo korisnika, a kontrolom vodomjernog mjesta utvrde objektivni dokazi o opravdanosti reklamacije, te da se korisniku na pisani upit dostavi pisani odgovor, sve u cilju

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

postizanja većeg zadovoljstva korisnika usluga na temeljima profesionalnosti i objektivnosti utvrđenih činjenica.

Najveći broj reklamacija se odnosi na ispostavljene račune za vodu i odvodnju.

Ukoliko je reklamacija opravdana po bilo kom osnovu, kompletiran predmet upućuje se Komisiji za korekciju računa za vodu i odvođenje otpadnih voda, koja radi u skladu sa Uputstvom o uslovima i načinu korekcije računa za utrošenu vodu i odvođenje otpadnih voda i Pravilnikom o radu Komisije za korekciju računa.

U 2022. godini od 4968 reklamacija na ispostavljene račune, 3.259 reklamacija je opravданo, 1.408 neopravdano i 301 je u toku obrade.

Tabela 59. Reklamacije potrošača u 2022. godini

Izmjene u zgradama kolektivnog stanovanja	Zahtjevi za kontrolu očitanja	Zahtjevi za umanjenje računa	Reklamacije na ispostavljene račune			Ukupno nalog za kontrolu
			Ostali zahtjevi	Zahtjev za zamjenu i kontrolu vodomjera	Zahtjevi po osnovu pojedinačnih vodomjera	
10.427	2.115	2.254	207	163	229	4.968

7.7 Cijena usluga

Okvir 4

„Jedan od osnovnih zaključaka Direktive za vode je poziv da se usluge kao što su vodosnabdijevanje pitkom vodom, navodnjavanje, korištenje vode za hidroelektrane i prečišćavanje otpadnih voda - naplaćuju po cijeni koja u potpunosti odražava troškove pružanja tih usluga.“

Izvor:Direktiva za vode 2000/60 / Evropske Komisije Europskoga parlamenta i Vijeća od 23. oktobra 2000. kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Evropske Unije na području politike voda.

Uz podršku UNDP-a utvrđena je Metodologija utvrđivanja najniže osnovne cijene vodnih usluga u Federaciji BiH koja će stvoriti osnovne preduslove kojima se treba omogućiti otklanjanje postojećih prepoznatih nedostataka u radu komunalnih preduzeća u segmentu koji se odnosi na pružanje vodnih usluga te da pomogne da se pristup ovim uslugama osigura za svoje građane na održiv način u FBiH. Primjena Metodologije predstavlja ispunjavanje preduslova koje je neophodno za osiguranje dalje finansijske podrške međunarodnih razvojnih partnera u modernizaciji vodnih usluga u BiH. Metodologija je pripremljena s međunarodnim principima za oblasti vodnih usluga i Okvirnom direktivom o vodama EU. Utvrđivanjem minimalne usluge vodnih usluga planira se ekonomsko regulisanje i dostizanje optimalnog upravljanja sektorom vodnih usluga kako bi se pripremila provedba vodno-komunalnih direktiva EU i kapitalno investiranje u sektoru vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda, a sve uz poštivanje principa priuštivosti za stanovništvo.

Cijene vode i odvodnje, koje je KJKP „Vodovod i kanalizacija“ Sarajevo primjenjivalo i u 2022. godini, a ustanovljene 01.12.2013. godine su navedene u donjim tabelama:

Tabela 60. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda – DOMAĆINSTVA

VARIJABILNI DIO U STRUKTURI CIJENE		Potrošeni m3 vode			
		≤ 5 m3	> 5 m3	≤ 30 m3	> 30m3
Usluga snabdijevanja pitkom vodom (KM/m ³)		0,70		0,84	1,17
Usluga odvodnje otpadnih voda (KM/m ³)		0,30		0,36	0,50
PDV		0,17		0,20	0,28
Svega		1,17		1,40	1,95
PVN za korištenje voda (KM/m ³)				0,01	
PVN za zaštitu voda (KM/m ³)				0,04	
Svega				0,05	
FIKSNI DIO U STRUKTURI CIJENE					
Fiksni dio (KM/mjes.)				2,00	
PDV				0,34	
Svega				2,34	

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Tabela 61. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m³ -INSTITUCIJE

VARIJABILNI DIO U STRUKTURI CIJENE	
Usluga snabdijevanja pitkom vodom (KM/m ³)	1,17
Usluga odvodnje otpadnih voda (KM/m ³)	0,50
PDV	0,28
Svega	1,95
PVN za korištenje voda (KM/m ³)	0,01
N za zaštitu voda (KM/m ³)	0,04
Svega	0,05
FIKSNI DIO U STRUKTURI CIJENE	
Fiksni dio (KM/mjes.)	4,00
PDV	0,68
Svega	4,68

Tabela 62. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m³ - OSTALI KORISNICI

VARIJABILNI DIO U STRUKTURI CIJENE							
Usluga snabdijevanja pitkom vodom (KM/m ³)	2,18						
Usluga odvodnje otpadnih voda (KM/m ³)	0,94						
PDV	0,53						
Svega	3,65						
PVN za korištenje voda (KM/m ³)	0,01						
PVN za zaštitu voda-zagađivači (KM/m ³)	<table border="1"> <tr> <th>veliki</th> <th>srednji</th> <th>mali</th> </tr> <tr> <td>0,20</td> <td>0,10</td> <td>0,04</td> </tr> </table>	veliki	srednji	mali	0,20	0,10	0,04
veliki	srednji	mali					
0,20	0,10	0,04					
Svega	0,21						
FIKSNI DIO U STRUKTURI CIJENE							
	profil vodomjera						
	do 40mm	50-100mm	150 mm i više				
Fiksni dio (KM/mjes.)	4,00	20,00	40,00				
PDV	0,68	3,40	6,80				
Svega	4,68	23,40	46,80				

Prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2022. godini iznosi 1,71 KM/m³ vode, a izračunata je na osnovu podataka o fakturisanom prihodu od vode i odvodnje i fakturisanim m³ vode.

Važno je istaknuti da u ovoj cijeni koja je u primjeni nisu uključeni svi troškovi u skladu s principom pokrivanja svih troškova, preciznije troškovi amortizacije, prečišćavanja otpadnih voda, PDV na PVN za korištenje voda i PDV na PVN za zaštitu voda, te troškovi otplate kredita EBRD-a.

Cijena kojom bi se pokrivali svi opravdani troškovi poslovanja iznosi 2,70 KM/m³ što je za 58% više od ostvarene cijene. Nedostajući poslovni prihod od prodaje vode i odvodnje, a kojim bi se pokrili poslovni rashodi iznosi 24.229.399 KM.

Donošenje odluke o izmjeni cjenovnika usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnje otpadnih voda je u nadležnosti Vlade Kantona Sarajevo koja bi trebala izvršiti izmjenu važećeg cjenovnika usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanje otpadnih voda, kako bi se omogućilo stabilno poslovanje preduzeća.

7.8 Potraživanja od kupaca do 2022. godine

Preduzeće ima potraživanja od potrošača i iz kategorije privrede i iz kategorije domaćinstava. Ukupna potraživanja od kupaca na dan 31.12.2022. godine iznose 53.715.130 KM.

Nemogućnost naplate potraživanja od kupaca proizvodi značajne troškove. Osim što postoji velika vjerovatnoća da se određeno potraživanje nikada ne naplati, prije nego što Preduzeće bude konačno uvjerenou tu činjenicu da mora poduzeti sve radnje kako bi dužnika „privolio“ na plaćanje. U slučajevima kada postoji dovoljno uvjerljiv dokaz da je dug nemoguće naplatiti, moguće je računati na porezno priznati otpis nenaplaćenih potraživanja. Nenaplaćena potraživanja predstavljaju gubitak na više nivoa. Ponajprije je to novčani gubitak, zbog izostanka podmirenja računa. Zatim, uslijed neplaćanja od strane korisnika usluge, Preduzeće mora preuzeti određene

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

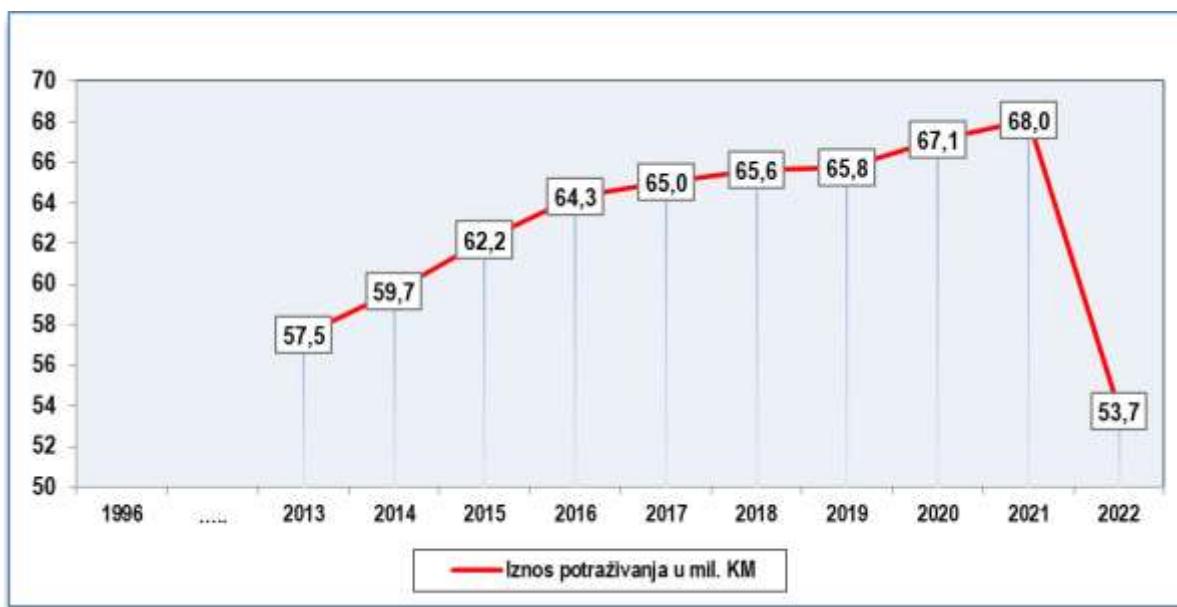
radnje kako bi pospješilo naplatu, a to znači korištenje dodatnih resursa, ljudi, sredstava za rad, radnog vremena, što generira dodatne troškove kao npr. sudske troškove. Međutim, ukoliko nakon svih aktivnosti prisilne naplate ne dođe do plaćanja, postavlja se i pitanje troška izgubljenih kamata na glavnici duga. Ako potraživanje po izlaznim računima nije naplaćeno, nije naplaćen ni porez na dodanu vrijednost (PDV) koji je plaćen po osnovi izlaznog računa. Dakle, sagledavajući sveukupan učinak i značaj nenaplaćenih potraživanja, proizlazi zaključak kako je iznimno skupo imati nenaplaćena potraživanja. Posebno je neisplativo imati veliki broj potraživanja "malih" iznosa, gdje svi spomenuti troškovi mogu činiti i čine nekoliko puta veći trošak od same glavnice potraživanja.

Zbog visokih ukupnih potraživanja i troškova koja ona generiraju, donesena je odluka br.16-06/23 kojom se nenaplativa potraživanja u iznosu od 14.251.335 KM prenose na vanbilansnu evidenciju.

U 2022.godini nenaplaćena potraživanja su iznosila 78.769 KM. Ukupna potraživanja od kupaca za period 1996-2022. godina iznose 53.715.130 KM.

Tabela 63. Nenaplaćena potraživanja po računima izdatim u 2022.godini

Opis	Iznos KM
Saldo nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2021.	68.045.233
Odluka 16-06/23	-14.251.335
Potraživanja se prenose u vanbilansnu evidenciju	53.793.899
Privreda	-392.774
Domaćinstva	314.006
Saldo nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2022.	-78.769
Ukupno 1996-31.12.2022.	53.715.130

Slika 17. Trend kretanja potraživanja od kupaca od 2013. do 2022.godine

7.9 Sumnjiva i sporna potraživanja

Korisnici usluga koji redovno ne izmiruju svoje obaveze se utužuju.

Prema Pravilniku o naplati potraživanja za vodu, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o Sarajevo utuženje korisnika usluge se vrši u sljedećim periodima:

a) korisnici usluge iz kategorije "domaćinstva" :

- svi neplaćeni računi za period 01.01.-30.06. utužuju se u mjesecu decembru tekuće godine
- svi neplaćeni računi za period 01.07.-31.12. tekuće godine, utužuju u mjesecu junu naredne godine.

b) svi ostali korisnici

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

- svi neplaćeni računi izdati u period 01.01.-31.12.tekuće godine ,utužuju se u mjesecu novembru naredne godine.

Uprava preduzeća može po potrebi donijeti odluku kojom će utvrditi i druge periode utuženja

Tokom 2022. godine putem nadležnog suda u Sarajevu utuženo je nenaplaćenih potraživanja za vodu i odvođenje otpadnih voda u iznosu od 3.747.956 KM i to prema kategoriji "Domaćinstva".

U periodu od 1996. do 2022. godine podneseno je tužbi u vrijednosti od 119.504.912 KM. Od toga naplaćeno je 72.744.626KM (61%).

Ukupno nenaplaćeni iznos po osnovu utuženja potrošača za period od 1996.-2022. godine iznosi 46.760.286 KM. Uprava preduzeća donijela je Odluku broj:16-06/23 od 15.02.2023. godine o odobravanju isknjiženja sumnjivih i spornih potraživanja iz bilanske evidencije u vanbilansnu evidenciju u ukupnom iznosu od 14.374.126,03 KM. U pomenutoj odluci Uprave preduzeća se između ostalog navodi da su iscrpljene sve mogućnosti naplate predviđene važećim propisima i internim aktima i procedurama Preduzeća.

Nadzorni odbor preduzeća, na prijedlog Uprave preduzeća, dana 17 .02.2023. godine, je donio odluku kojom se daje saglasnost Upravi preduzeća za isknjiženje sumnjivih i spornih potraživanja iz bilanske evidencije u vanbilansnu evidenciju u ukupnom iznosu od 14.374.126,03 KM.

Tabela 64. Realizacija sudskih sporova po tužbama za neplaćanje vode i odvodnje

Godina	Iznos (KM)			Naplaćeno od utuženog (KM)	Naplaćeno od utuženog %
	Utuženo "Ostali korisnici"	Utuženo "Domaćinstva"	Utuženo ukupno		
vanbilansno	-1.542.144	-12.709.191	-14.251.335	4.064.964	
2022		3.747.956	3.747.956		
1996. - 31.12.2022.	19.159.511	100.345.401	119.504.912	72.744.626	61%

8 LJUDSKI RESURSI

Preduzeće generalno ima problem sa pronalaskom adekvatne radne snage obzirom na specifičnost poslovanja, posebno u segmentima rada na vodovodnoj i kanalizacionoj infrastrukturi, kao i dodatni problem dugotrajnog procesa zapošljavanja te nemogućnosti zapošljavanja radnika na neodređeno vrijeme bez prethodne saglasnosti Vlade Kantona Sarajevo.

8.1 Broj radnika

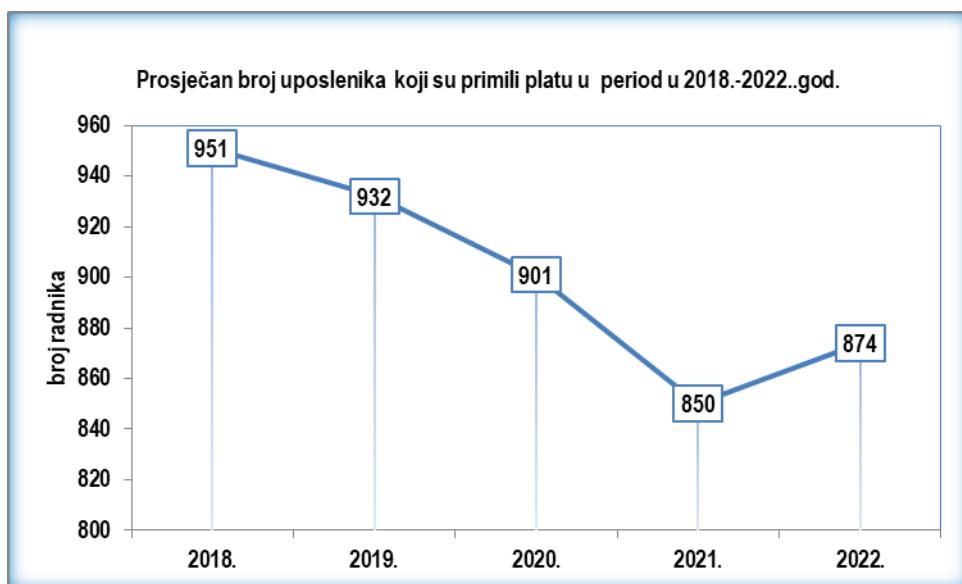
Prosječan broj radnika u 2022. godini, izračunat na bazi podataka iz likvidature (isplaćene plate) iznosi 874.

Na dan 31.12. 2022. godine preduzeće je imalo 884 radnika.

Na osnovu prikazanih podataka u sljedećoj tabeli, evidentan je pad broja radnika do 2021. godine. U 2022. godini se povećao broj radnika za 24 (3%) u odnosu na 2021. godinu

Tabela 65. Prosječan broj radnika na bazi primljene plate

	Prosječan broj uposlenika na bazi primljene plate				
	2018	2019	2020	2021	2022
KJKP "VIK"	951	932	901	850	874
Trend kretanja broja radnika	7%	-3%	-3%	-6%	3%

Slika 18. Trend kretanja broja radnika u periodu 2018.-2022.godine

8.2 Fluktuacija radnika

Tabela 66. Fluktuacija radnika u 2022. godini po mjesecima

Stanje 31.12.2021			865
PRILIV RADNIKA	na neodređeno	26	
	na određeno	102	
	Pripravnici	1	
ukupno		129	
ODLIV RADNIKA	Penzionisani	37	
	Umrli	6	
	Otkazi	57	
	otkaz zapolenim na određeno vrijeme		
	otkaz zapolenim na neodređeno vrijeme	1	
	Sporazumno raskid	6	
	Istek Ugovora	3	
	Neplaćeno odsustvo	0	
	Promjena statusa	0	
	pripravnik	0	
ukupno		110	
Stanje 31.12.2022			884

*početno stanje

U Preduzeću je evidentirano 12% odlazaka u odnosu na ukupan broj zaposlenika tokom 2022. godine. Evidentan je visok nivo fluktuacije zaposlenika u Preduzeću, a kao najčešći razlog je problem ugovora na određeno vrijeme. Zbog toga najveće fluktuacije zaposlenika se dešavaju u pogonu Vodovod, upravo zbog isteka ugovora na određeno vrijeme te nemogućnosti pravovremenog zapošljavanja zamjenske radne snage.

Odlukom Vlade Kantona Sarajevo, regulisano je da za sva nova zapošljavanja Preduzeće traži saglasnosti i to:

- za zapošljavanje na određeno vrijeme do 12 mjeseci - od strane resornog ministarstva,
- za zapošljavanje na neodređeno vrijeme - od strane Vlade Kantona Sarajevo.
-

Tabela 67. Fluktuacija radnika u 2022. godini

Mjesec	Došlo (1)	Otišlo (2)	Stanje (3)=(PS*)+(1)-(2)
01.01.2022.			865
januar	18	4	879
februar	1	8	872
mart	18	2	888
april	0	8	880
maj	0	4	876
juni	0	4	872
juli	37	11	898
august	4	16	886
septembar	25	30	881
oktobar	9	8	882
novembar	5	7	880
decembar	12	8	884
UKUPNO	129	110	884

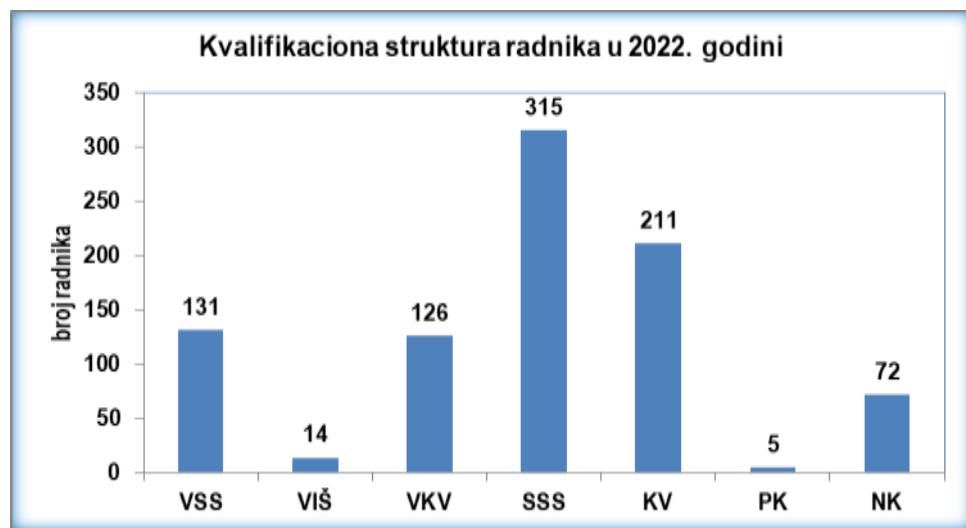

8.3 Kvalifikaciona struktura radnika

Prosječan broj radnika prema stanju na kraju mjeseca prema kvalifikacionoj strukturi je sljedeći:

Tabela 68. Kvalifikaciona struktura radnika u 2018/19/20/21/22.godine

Kvalifikacija		2018.	2019.	2020.	2021.	2022	%	indeks
							2022	22/21
VSS	Visoka stručna spremna	113	111	106	119	131	15%	110
VIŠ	Viša stručna spremna	16	19	19	16	14	2%	88
VKV	Visoko kvalifikovani radnik	210	216	190	134	126	14%	94
SSS	Srednja stručna spremna	242	245	241	280	315	36%	113
KV	Kvalifikovani radnik	253	245	235	218	211	24%	97
PK	Polu kvalifikovani radnik	32	31	30	6	5	1%	83
NK	Nekvalifikovani radnik	85	65	80	76	72	8%	95
Svega		951	932	901	850	874	100%	103

Slika 19. Kvalifikaciona struktura radnika 2022. godine

Kao što se vidi iz Tabele 69. i Slike 19. najveći broj uposlenika su radnici sa srednjom stručnom spremom (SSS) i ima ih 315 (36%).

8.4 Lična primanja radnika

U okviru Pravilnika o radu, Preduzeće je definisalo da se plata radnika sastoji od osnovne plate, dijela plate za radni učinak i povećanja plate. Osnovna plata se određuje na osnovu koeficijenta složenosti posla, vrijednosti boda i broja radnih sati. Radni učinak se određuje na osnovu kvaliteta obavljanja i obima radnih zadataka, roka izvršenja posla te odnosa zaposlenog prema radnim obavezama. Svaki mjesec rukovodioci su u mogućnosti dodijeliti povećanje do 20% osnovne plate po osnovu povećanog ili poboljšanog radnog učinka. Povećanja plate Pravilnikom o radu, Preduzeće definira povećanja plate na osnovu otežanih uslova rada odnosno za vrijeme kada radnik obavlja poslove pri kojim je izložen štetnom uticaju, fizičkom naporu i opasnostima od povređivanja; noćnog rada; prekovremenog rada, rada tokom praznika i na dane sedmičnog odmora. Evidenciju o zaposlenicima, radnim satima i prekovremenom radu vode rukovodioci odjela i sektora koji dalje dostavljaju potrebne podatke kadrovskoj službi. Preduzeće je stimulacije u okviru Pravilnika o radu definisalo da odlukom može nagraditi i stimulirati radnike povodom vjerskih, nacionalnih, državnih i drugih praznika, a u skladu sa finansijskim mogućnostima.

Prosječno isplaćena neto plaća u 2022. godini iznosila je 1.375 KM i za 11% je veća nego što je bila u 2021. godini godini (1.234 KM).

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Tabela 69. Prosječna neto plata u KJKP „ViK“ u petogodišnjem periodu 2018-2022. godina (u KM)

Godina	2018	2019	2020	2021	2022	% 2022/2021
Prosječna neto plata KJKP "ViK"	1.225	1.217	1.213	1.234	1.375	111%

Ako se iz prosječne plate izuzme dio za minuli rad, prekovremen rad, noćni rad, rad na praznik i po osnovu stimulacije, onda je prosječna osnovna plata na nivou preduzeća za 2022. godinu iznosila 1010 KM (za 2021. godinu iznosila 1038 KM).

Isplata naknade za ishranu u 2022. godini vršena je u skladu sa članom 102. Pravilnika o radu, na osnovu čega se zaposlenicima po danu prisustva na poslu vršio obračun i isplata naknade za ishranu u toku rada (topli obrok) u visini od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

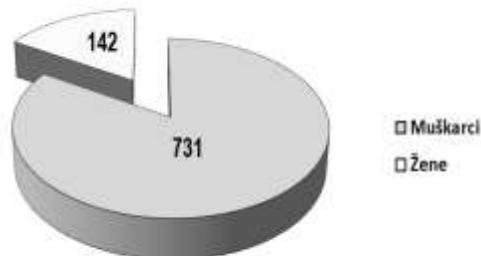
Regres za korištenje godišnjeg odmora za 2022. godinu isplaćen je u jednakom iznosu za sve zaposlenike, u visini 531 KM, što predstavlja iznos od 50 % prosječne neto plade u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.¹⁴

Naknada troškova prevoza na posao i sa posla isplaćivana je u gotovini u visini stvarne cijene karte u gradskom i javnom saobraćaju u skladu sa Pravilnikom o radu (član 101.).

8.5 Spolna i starosna struktura radnika

Tabela 70. Starosna i spolna struktura radnika decembar 2022. godine

Starost	Muškarci	Žene	Ukupno
19-24	8		8
25-29	32	7	39
30-34	45	6	51
35-39	80	12	92
40-44	84	17	101
45-49	113	27	140
50-54	143	27	170
55-59	136	24	160
60-64	89	21	110
65+	1	1	2
Ukupno	731	142	874

Slika 20. Spolna struktura radnika

84% zaposlenih su muškog spola, što je djelimično uslovljeno specifičnostima poslovanja i terenskog rada.

Tabela 71. Trend starosne dobi radnika u petogodišnjem periodu

	starosna dob radnika		prosječna starost radnika
	od 20 do 40 godina	od 40 do 65 godina	
2018	36%	64%	46,6
2019	23%	77%	47,3
2020	20%	80%	49,1
2021	18%	82%	51,4
2022	22%	78%	48,0

Prosječna starost uposlenika na dan 31.12 2022. godine je bila 48 godina.

¹⁴ Odluka o isplati regresa za 2022. god. br.249/22

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Prevladavajuća starosna dob uposlenika je od 40 do 60 godina – iznosi 683 ili 78% (u 2021. godinije bilo ukupno 601 uposlenik ili 69%). Uposlenika do 35 godina starosti ima 98 ili 11% (u 2021. godini je bilo 78 ili 8%). Iz prezentiranih brojeva zaključujemo da se u 2022. u preduzeću uposlilo više mlade radne snage i da se prosječna starost uposlenika smanjila.

31% odnosno 272 zaposlenika, ima preko 55 godina te će se u narednih deset godina, u skladu sa zakonom, penzionisati.

Broj zaposlenih starije životne dobi za sobom nosi rizik smanjenja efikasnosti i produktivnosti u poslovanju Preduzeća, kao i potencijalne poteškoće u kontekstu zamjene zaposlenih starijih od 50 godina u momentu kada oni budu odlazili u penziju.

8.6 Korištenje radnog vremena (iskazano u finansijskim pokazateljima)

U 2022. godini u odnosu na 2021. godinu, bile su veće isplate radnicima po osnovu tzv. „redovnog rada“ za 4%.

„Ostali rad“ u 2022. godini (bolovanja, noćni rad, prekovremeni rad i rad na praznike, kao i stimulacije) povećan je ukupno za 15% u odnosu na 2021. godinu. Na ovo povećanje je najviše uticalo povećanje u kategoriji „noćni rad“ - za 113% u odnosu na 2021. godinu.

Tabela 72. Korištenje radnog vremena (iskazano u finansijskim pokazateljima)

Opis	2018	2019	2020	2021	2022	%
1	2	3	4	5	6	(6-5)/5
Redovan rad	10.109.751	9.767.429	12.199.463	11.557.893	12.015.882	4%
Ostali rad:	1.004.058	893.568	724.416	823.799	949.358	15%
Prekovremeni rad	302.339	153.680	68.455	78.536	62.733	-20%
Bolovanje	406.878	455.758	352.383	345.709	297.155	-14%
Rad na praznik	66.532	59.776	58.002	57.195	60.741	6%
Noćni rad	194.825	183.360	180.298	175.029	372.253	113%
Radni učinak	33.484	40.994	65.280	167.331	156.476	-6%
UKUPNO	11.113.809	10.660.997	12.923.880	12.381.692	12.965.240	5%
						17%

Tabela 73. Efikasnost ljudskog potencijala

	2018. god	2019. god	2020. god	2021. god	2022. god
Prosječan broj radnika	951	932	901	850	874
Poslovni prihod	47.408.629	50.495.959	47.390.708	48.683.533	52.816.608
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	25.512.970	25.224.993	24.279.463	23.399.138	26.401.019
Poslovni prihod po radniku	49.851	54.180	52.598	57.275	60.431
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja po jednom radniku	26.828	27.065	26.947	27.528	30.207
Index efikasnosti radnika	1,86	2,00	1,95	2,08	2,00
Učešće troškova radnika po radniku u poslovnom prihodu po radniku	54%	50%	51%	48%	50%

Okvir 5

Kad se govori o mjerjenju uspješnosti preduzeća, osim na finansijske pokazatelje uspješnosti poslovanja, prvenstveno se misli i na uspješnost ljudskog kapitala koji ujedno predstavlja i najvažniji faktor preduzeća o kojem uveliko ovisi njegov uspjeh.

Priroda preduzeća je orientiranost na održivo i efikasno poslovanje, a kako su zaposlenici ti koji svojim angažmanom i radom doprinose pozitivnom ili negativnom trendu poslovanja preduzeća, fokus upravljačkih struktura usmjeren je upravo na zaposlenike, odnosno, na njihove radne performanse, iskustvo, znanja, vještine i ostalo.

Iz tog razloga je mjerjenje uspješnosti rada zaposlenika veoma važno jer upravljačkim strukturama preduzeća daje informaciju o ljudskim potencijalima kojima raspolaću. Pri tom, mjerjenje uspješnosti mora biti što je moguće objektivnije kako bi se adekvatno moglo nagraditi one zaposlenike koji svojim radom doprinose uspjehu preduzeća, ali i suprotno tome, da se ukaže na potrebne korekcije u radu i poslovanju onih zaposlenika koji svojim radom nisu zadovoljili i nisu dostigli željene rezultate.

Izvor: Prijedlog mjera za poboljšanje uspješnosti rada zaposlenih, str.89; Publikacija objavljena je u okviru Projekta općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) kojeg podržava i finansira Vlada Švicarske, a provodi Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u BiH;

9 ULAGANJA I RAZVOJ SISTEMA

9.1 Subvencije Budžeta Kantona Sarajevo

U Budžetu Kantona Sarajevo - Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture za 2022. godinu su planirana finansijska sredstva na ime subvencija za KJKP "Vodovod i kanalizacija" u iznosu od 1.700.000 KM.

U svrhu realizacije projekta „Subvencioniranje troškova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje“, sklopljen je Sporazum br.92/22 (naš broj) 02.03.2022. između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS i KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo. **Sredstva u iznosu od 1.000.000 KM su predviđena za plaćanje obaveza za subvencioniranje troškova prečistača Butila:** za plaćanje struje, plina, laboratorijske opreme i hemikalija (za PPOV Butila), fizičko - hemijske analize uzoraka otpadne vode, održavanje mjerne opreme Endress Hauser, monitoringa procjednih voda iz privremenih laguna dehidriranog mulja, održavanje frekventnih pretvarača za rad muljnih pumpi, zbrinjavanje mulja, te odvoz otpada iz prečistača Butila. U svrhu obavljanja poslova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje sklopljen je Sporazum br.90/22 (naš broj) 02.03.2022. između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS i KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo na iznos od **700.000 KM**.

Od ukupno planiranih sredstava subvencije u 2022. godini preduzeću je doznačeno ukupno 1.517.050 KM prema pozicijama prikazanim u donjoj tabeli.

Tabela 74. Subvencije javnim preduzećima iz Budžeta Kantona Sarajevo

Ekon. kod	Sub analitika	Fun.	Opis	Budžet KS za 2022 godinu	Doznačeno u KJKP "ViK" do 31.12.2022.
614400	YAO002	056F	Sufinansiranje održavanja prečistača Butila	1.000.000	817.050
			Čišćenje uličnih slivnika, ulaznih građevina i kanala za atmosferske vode	700.000,00	700.000
				Ukupno	1.700.000
					1.517.050

9.2 Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo

U svrhu realizacije projekta „Smanjenje gubitaka na vodovodnoj mreži“ sklopljen je sporazum br.390/22 (naš broj) 08.09.2022. između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS i KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo. **Sredstva u iznosu od 1.300.000 KM** su predviđena za pokrivanje troškova nabavke daktiških fazonskih komadija sa spojnim i zaptivnim materijalom, materijala za priključke i PE cijevi, zatvarača, hidrantskih garnitura, spojnica od nehrđajućeg čelika i dactile flex (multi joint) spojnice za reparaturu cijevi promjera do DN 500, U i E spojnica za nestandardne profile, materijala za montažu vodomjera, čeličnih pocićanih cijevi, vodovodnih armatura za mrežu, vodomjera raznih profila, nabavku manometara, nabavku kvadratnog kutnog i okruglog željeza, rezervnih dijelova za teretna vozila i rovokopače, hidromehaničke opreme za tehnološke objekte vodovodnog sistema, rezervnih dijelova za pumpne aggregate, žica za viklovanje, betona i separacije, dovođenja saobraćajnica u prvobitno stanje po općinama.

U svrhu realizacije projekta projekta „Sanacija vodovodnog sistema putem KJKP „Vodovod i kanalizacija“ – vlastito učešće za kredit EBRD - plaćanje PDV-a, sklopljen je sporazum br.121/22 (naš broj) 17.03.2022. između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS i KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo. **Sredstva u iznosu od 2.000.000 KM** se odnose na finansiranje obaveza u vezi plaćanja PDV-a i ostalih obaveza koje se ne finansiraju iz kreditnih sredstava (drugi porezi, carine i sl.).

U 2022. godini Budžetom Kantona Sarajevo planirana su i doznačena sredstva kapitalnog transfera kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Tabela 75. Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo

Sub analitika	Fun.	Opis	Budžet KS za 2022. godinu	Doznačeno u KJKP "ViK" do 31.12.2022.
YAU030	052F	Projekat sanacije vod.sistema putem ViK-a - vlastito učešće za kredit EBRD-plaćanje PDV-a	2.000.000	106.960
YAU037	052F	Smanjenje gubitka na vodovodnoj mreži	1.300.000	1.300.000
				Ukupno:
				3.300.000
				1.406.960

9.3 Sredstva iz budžeta Općina

Na osnovu ukazane potrebe za boljom i efikasnijom komunikacijom i realizacijom procesa, u KJKP "VIK" formiran je Tim za razvoj i saradnju sa Općinama u Kantonu Sarajevo. Tim čine članovi Uprave preduzeća i rukovodioci Sektora za tehničke poslove i razvoj. Kao rezultat novog pristupa u rješavanju problema potpisani su slijedeći sporazumi za rekonstrukciju vodovodne i kanalizacione mreže:

Tabela 76. Sporazumi sa općinama u 2022.godini

Općina Centar	Općina Novi Grad	Općina Ilidža	Općina Vogošća	Općina Stari grad
<u>Sporazum naš broj</u> 351/22 od 11.08.2022. godine na iznos od 236.347,00 KM (sa PDV) <u>Predmet sporazuma:</u> Izrada pumpne stanice Gornji Kromolj- nabavka i ugradnja hidrofleks postrojenja, telemetrija, mjerač protoka, senzor pritiska, priključak na elektroenergetsku mrežu i atest	<u>Sporazum naš broj</u> 2087 od 07.04.2022. godine na iznos od 218.982,90 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> Rekonstrukcija cjevovoda DN 100 i DN 200 u ulici Numan Paše Čuprilića (od spoja novoizgrađenog cjevovoda do raskrsnice sa ulicom Zaima Imamovića	<u>Sporazum naš broj</u> 212/22 od 17.05.2022. godine na iznos 21.256,58 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> Polaganje PHD cjevovoda DN 50 mm u dužini cca 10m, izrada šahta i ugradnja reducir ventila u ul.Rudnik, prema predmejru i predračunu radova broj 618/21 od 18.10.2021; Zamjena priključnih cijevi sa PEHD cjevima profila DN25 mm u naselju Rakovica u ulicama; Rudnik, Gornja mahala,Zenik, Šamin gaj,Rukodol,Bistrički put, prema predmjeru i predračunu radova broj 641/20 od 04.11.2020 godine	<u>Ugovor naš broj</u> 150/22 od 08.04.2022. godine na iznos 35.716,43 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> Rekonstrukcija kućnih priključaka na vodovodnoj mreži kao i dijela mreže u ulici Braća Planja (od spoja novoizgrađenog cjevovoda do raskrsnice sa ulicom Omladinska, uključujući prelaz preko novoizgrađenog mosta)	<u>Ugovor naš broj</u> 206/22 od 12.05.2022. godine na iznos 25.988,60 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> 'Izgradnja daktil cjevovoda DN 100 u dužini 70 m u ulici Čadordžina
<u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Centar <u>Status:</u> radovi u toku	<u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Novi Grad <u>Status radova:</u> radovi završeni	<u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investotor:</u> Općina Ilidža <u>Status radova:</u> radovi na izgradnji reducir ventila završeni, a rekonstrukcija priključaka dogovorena da se radi prema potrebi po pojavi kvara	<u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investotor:</u> Općina Vogošća <u>Status radova:</u> radovi završeni	<u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investotor:</u> Općina Stari grad <u>Status radova:</u> radovi završeni
Plaćeno: 128.391,81 KM			Plaćeno: 42.697,08 KM	Plaćeno: 15.077,42 KM
<u>Sporazum naš broj</u> 369/22 od 19.08.2022. godine na iznos 911.972,30 KM sa PDV-om (316.972,30 KM Općina Centar + 595.000,00 KM	<u>Sporazum naš broj</u> 157/22 od 13.04.2022. godine na iznos od 71.000 KM (sa PDV)	<u>Sporazum naš broj</u> 230/22 od 25.05.2022. godine na iznos 9.348,67 KM (sa PDV)	<u>Ugovor naš broj</u> 266/22 od 14.06.2022. godine na iznos 25.968,53 KM (sa PDV)	<u>Ugovor naš broj</u> 350/22 od 10.08.2022. godine na iznos 2.858,26 KM (sa PDV)

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Općina Centar	Općina Novi Grad	Općina Ilidža	Općina Vogošća	Općina Stari grad
<p>Budžet KS).</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione mreže u ul. Kranjčevićeva II faza</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Centar <u>Status radova:</u> radovi u toku na potisnom cjevovodu DN 500 mm Plaćeno: 339.030,28 KM</p>	<p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izmještanje vodovodnih instalacija DN 200, DN 100 i DN 80 mm u dijelu ulice Safeta Ahmetspahića (cca 200 m) u mjesnoh zajednici Brijesće</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Novi Grad <u>Status radova:</u> radovi završeni</p> <p>Plaćeno: 52.068,88 KM</p>	<p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova na izgradji kućnih priključaka za 27 objekata na lokalitetu naselja Rakovica</p> <p><u>Izvođač raova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Ilidža <u>Status radova:</u> radovi završeni</p>	<p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izrada separatnih kanalizacionih priključaka - Hotonj IV -Mitra Šućura</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Vogošća <u>Status radova:</u> radovi završeni</p> <p>Plaćeno: 45.462,39 KM</p>	<p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova na izradi priključka DN 25/150 i razdvajanje po etažama za 4 vlasnika u ulici Nalina broj 14</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Stari grad <u>Status radova:</u> radovi završeni</p>
<p>Sporazum naš broj 420/22 od 26.09.2022. godine na iznos 164.824,21 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Ugovora:</u> Izvođenje radova na rekonstrukciji separatne kanalizacione mreže u Iraku ulice Aleksandra Puškina do broja 27 u dužini cca 145m</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Centar <u>Status radova:</u> radovi završeni Plaćeno: 140.078,45 KM</p>	<p>Sporazum naš broj 184/22 od 22.04.2022. godine na iznos od 86.655,68 KM sa PDV-om (30.000,00 KM Općina Novi grad + 56.655,68 KM KJKP ViK).</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izgradnja javne vodovodne mreže profila DN 150 mm u dužini cca 315 m u ulici Harisa Čampare, a prema usvojenoj ponudi 378/21 od 22. 06. 2021. godine a koja je sastavni dio ovog Ugovora</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Novi Grad <u>Status radova:</u> radovi završeni</p>	<p>Sporazum naš broj 241/22 od 13.05.2022. godine na iznos 250.000,00 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova i hitnih intervencija na lokalnoj vodovodnoj i kanalizacionoj mreži na području općine</p> <p><u>Izvođač raova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Ilidža <u>Status radova:</u> u toku</p>	<p>Ugovor naš broj 365/22 od 18.08.2022. godine na iznos 52.000,00 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova hitne intervencije na lokalnoj vodovodnoj i kanalizacionoj mreži na području Općine Vogošća</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Vogošća <u>Status radova:</u> u toku</p>	<p>Ugovor naš broj 544/22 od 02.12.2022. godine na iznos 3.407,70 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova na ugradnji protivpožarnog hidranta DN 80 mm ul.Vratnik Mejdan Vatrogasno društvo Vratnik</p> <p><u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK Investotor: Općina Stari grad <u>Status radova:</u> radovi nisu počeli</p>
<p>Sporazum naš broj 427/22 od 28.09.2022. godine na iznos 239.093,33 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Ugovora:</u> Izvođenje radova na rekonstrukciji separatne kanalizacione mreže i kućnih priključaka u</p>	<p>Sporazum naš broj 413/22 od 16.09.2022. godine na iznos od 50.000 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova - hitne intervencije na lokalnoj vodovodnoj i kanalizacionoj mreži na području Općine</p>	<p>Sporazum naš broj 289/22 od 28.06.2022. godine na iznos 13.074,09KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> pojedinačni ugovor 1/33/22 o izvođenju radova na rekonstrukciji dijela lokalne kanalizacione</p>	<p>Ugovor naš broj 451/22 od 11.10.2022. godine na iznos 15.310,52 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izrada separatnih kanalizacionih priključaka na području Općine Vogošća, ul.Mitra</p>	<p>Ugovor naš broj 555/22 od 07.12.2022. godine na iznos 2.360,15 KM (sa PDV)</p> <p><u>Predmet Sporazuma:</u> Izvođenje radova na sanaciji lokalne kanalizacione mreže u ul.Moščanica do broja 24</p>

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

Općina Centar	Općina Novi Grad	Općina Ilijadža	Općina Vogošća	Općina Stari grad
kraku ulice Borak <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Centar <u>Status radova:</u> radovi u toku	Novi grad <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Novi Grad <u>Status radova:</u> radovi u toku (po utvrđenom dinamičkom planu)	mreže u ulici Dr. Halid bega Hrasnice kod br. 83 <u>Izvođač rava:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Ilijadža <u>Status radova:</u> radovi završeni	Šućura <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Vogošća <u>Status radova:</u> radovi završeni	<u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Stari grad <u>Status radova:</u>
Sporazum naš broj 401/22 od 13.09.2022. godine na iznos 988.587,09 KM (sa PDV) <u>Predmet Ugovora:</u> Rekonstrukcija separatne kanalizacione i vodovodne mreže u ul.Panjina kula od broja 2-111 <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Centar <u>Status radova:</u> radovi nisu počeli	Sporazum naš broj 425/22 od 28.09.2022. godine na iznos od 85.652,41 KM sa PDV-om . <u>Predmet Sporazuma:</u> Rekonstrukcija i izgradnja javne vodovodne mreže u dijelu ulice Ramiza Salčina <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Novi Grad <u>Status radova:</u> radovi u toku	Sporazum naš broj 450/22 od 11.10.2022. godine na iznos 63.759,47 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> pojedinačni Ugovor 2/33/22 o izvođenju radova na rekonstrukciji dijela fekalne kanalizacione mreže u ulici Francuske revolucije <u>Izvođač rava:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Ilijadža <u>Status radova:</u> radovi u toku	Ugovor naš broj 490/22 od 28.10.2022. godine na iznos 10.265,67 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> izvođenje radova na kanalizacionoj mreži, a odnosi se na izradu separatnih kanalizacionih priključaka na području Općine Vogošća, u ulici Mitra Šućura <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Vogošća <u>Status radova:</u> radovi završeni	
		Sporazum naš broj 421/22 od 26.09.2022. godine na iznos 1.411,07 KM (sa PDV) <u>Predmet Sporazuma:</u> Pojedinačni Ugovor br.421/22 Izrada revizionog okna na lokalnoj kanalizacionoj mreži u ul.Dobrinjska do broja 169 <u>Izvođač radova:</u> KJKP ViK <u>Investitor:</u> Općina Ilijadža <u>Status radova:</u> radovi završeni		

9.4 Kapitalna ulaganja i razvoj sistema putem zajmova

9.4.1 Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj (EBRD)

Sa tehničkog aspekta Projekat Sanacija vodovodnog sistema, koji se realizira iz sredstava kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), 2022. godina je bila godina pripreme za početak realizacije Tranše II kredita:

- Pripremljen je iskaz interesa za Nadzor, evaluirane su prispjele ponude, formirana je kratka lista, te konsultantima sa kratke liste dostavljen poziv za dostavu ponuda; dostavljene su tri ponude, nakon produženja roka od 20 dana zbog problema u funkcionisanju elektronskog portala za nabavke banke; izvršena evaluacija ponuda te nakon neuobičajenog insistiranja Banke na korekcijama I ulaženja u najmanje detalje konačno smo dobili poredak tehničke evaluacije; otvorene su finansijske ponude te konačno dobili konsultanta za Nadzor; pripremljen je ugovor, dobivena saglasnost Banke (kao i svi dokumenti prije njega) i ugovor za Nadzor potpisani je 31.01.2023. sa JV Temelsu Ankara I PPG Sarajevo.
- Pripreman je tender za izvođenje radova u vrijednosti 9.8 mil EUR; radi se o 45 lokaliteta – 67 ulica u Općinama Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilička I Vogošća; ovo je bio izazov jer je u pitanju jedan, a ne više ugovora za šta je bilo potrebno korektno definisati uslove, a da se ipak ne eliminiše mogućnost apliciranja domaćih izvođača; nakon završene evaluacije prispjele su dvije ponude, a kao najpovoljnija tehnički prihvatljiva ponuda je bila ponuda JV Mibral d.o.o. Sarajevo i Higra d.o.o. Bijeljina, sa kojima je ugovor potpisana 01.02.2023. godine.
- Radilo se na dostavi potrebnih podataka i davanju komentara na pripremljene materijale za konsultanta KPMG koji je bio zadužen za izradu FOPIP-a; sam FOPIP je završen u 2022. godini i u toku je proces usaglašavanja Ugovora o javnim uslugama sa Vladom Kantona, što je i njihova zadnja aktivnost.
- U 2022. godini je nastavljena aktivnost na pribavljanju odobrenja za građenje za sve planirane lokalitete predviđene za rekonstrukciju; poseban problem je tzv. HUK – Historijski urbani krajolik, u kom su locirane većina ulica u Centru i Starom Gradu, gdje su nam i dvije zone vodosnabdijevanja sa najvećim registrovanim gubicima – Skenderija i Bjelave; za potrebe pribavljanja odobrenja za ove ulice (nadležnost Federalnog ministarstva prostornog uređenja) morala su se ponovo uraditi 22 projekta, uraditi dodatno Planove upravljanja otpadom, te i svu ostalu dokumentaciju pripremiti po njihovim zahtjevima; za sve lokalitete pripremljeni su I predati zahtjevi za odobrenja; dosad je dobijeno tek jedno, a jedno je u postupku izdavanja, svi ostali su predmet stalnog traženja dodatne dokumentacije sa njihove strane, pogotovo po pitanju prava služnosti; ovo nam je umnogome otežalo pripremu daljih dokumenata za gradnju; postupci su u toku i na nadležnim općinama za druge lokalitete.
- U 2022. godini bila je pripremana i dokumentacija za nabavku iz grant sredstava- IPA 2020; trenutno je u završnoj fazi i priprema se za konačan pregled i slanje na saglasnost Banci.

- U 2022. godini pripremala se i "odbrana" vezano za potraživanja od strane Mibrala za ugovore Lot 2 i Area 3 iz Tranše I, što je bilo dodatno veliko opterećenje zbog obimnosti dokumentacije koja se morala obuhvatiti, obraditi i pretočiti u odgovor izvođaču;

10 Opis glavnih rizika u poslovanju preduzeća

U ovoj tački Izvještaja prikazani su najznačajniji rizici:

1. Rizik cijene - klasifikujemo ga kao visokorizičan

S obzirom da su cijene KJKP „Vodovod i kanalizacija“ Sarajevo kontrolisane, a ne ekonomske, cjenovni rizik podrazumijeva neizvjesnost gubitaka koji mogu nastati uslijed neadekvatne politike cijena.

Cijene vode i odvodnje otpadnih voda su praktično regulisane od strane Kantona.

Rizik je da tražena cijena neće biti odobrena, što će uticati na manji prihod od osnovne djelatnosti kao pretežnog izvora finansiranja poslovne djelatnosti.

Preduzeće ne može učiniti mnogo da smanji ovaj rizik, ali ga može ublažiti, predlaganjem određenog nivoa cijena s jedne strane i racionalizacijom troškova, s druge strane, kako bi se smanjio negativan efekat neadekvatne cijene.

2. Rizik likvidnosti

Likvidnost kompanije predstavlja njenu sposobnost da na vrijeme plati svoje obaveze. Likvidnost preduzeća je rezultat odnosa likvidnih sredstava i kratkoročnih obaveza na dan bilansa stanja. Likvidna imovina je obrtna imovina odnosno, obrtna sredstva bez inventara. Likvidnost preduzeća obezbjeđuje se stalnim usklajivanjem novčanih priliva u preduzeću i novčanih odliva po osnovu plaćanja dospjelih obaveza, što je direktno povezano sa cjenovnim rizikom.

Upravljanje rizikom likvidnosti predstavlja značajan dio sigurnog poslovanja Preduzeća i uključuje:

- Održavanje rizika likvidnosti na nivou koji omogućava spremnost da se odgovori na dospjele obaveze
- Održavanje minimalnog nivoa likvidnih sredstava u slučaju nastanka vanrednih okolnosti u poslovanju i na tržištu.
- Uzimajući u obzir odnos dospjelih potraživanja i obaveza i u tom smislu održavanja određenog nivoa sredstava.

Preduzeće je izloženo riziku naplate, odnosno da dođe u poziciju da ne može u potpunosti naplatiti svoja potraživanja. Obaveza Preduzeća je da naplati svoja potraživanja, vodeći računa da ista ne zastare. U tu svrhu Preduzeće primjenjuje sve zakonom dozvoljene mjere (opomene, protokoli, tužbe, isključenja).

3. Rizik novčanog toka

Rizik novčanog toka svrstavamo u kategoriju visokog rizika. Ovaj rizik je direktno povezan sa gore navedenim rizicima i njihov je odraz. Zbog ekonomske krize (inflacija), velika je vjerovatnoća da će uticati na plaćanje budućih i dospjelih obaveza.

Kako bi se eliminisao i spriječio navedeni rizik, potrebno je sve potrebne resurse preusmjeriti na povećanje stope naplate potraživanja.

4. Kreditni rizik

Imajući u vidu kompletну ekonomsku situaciju, kao i povećanje nenaplaćenih potraživanja, koja utiču na visinu finansijske imovine, Preduzeće je izloženo kreditnom riziku. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat kapitala KJKP ViK.

Pored ovih rizika identificirani su i rizici u internom dokumentu „Strategija rizika za 2022. godinu“, a koji mogu imati značajan utjecaj na ostvarivanje ciljeva i rezultata poslovanja preduzeća.

Procjena uticaja rizika na ostvarenje ciljeva preduzeća se ocjenjuje prema značaju uticaja ocjenama od 1-9.

11 MJERE PREDUZETE NA ZAŠTITI OKOLIŠA

U skladu sa član 40. stav 1. Zakona o računovodstvu godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća treba da sadrži i **opis mjera preduzetih na zaštitu okoliša**). Na zaštiti okoliša, prvenstveno zaštiti vodnih resursa, preduzeto je slijedeće:

11.1 Smanjenje tereta zagađenja od urbanih/sanitarnih otpadnih voda

Uređaji za prečišćavanje su vodne građevine s postrojenjima kojima se prečišćavaju otpadne vode iz sistema javne odvodnje prije njihovog ispuštanja u prirodni prijemnik. Iz tog razloga obnova postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Butilima se nametnula kao najveći prioritet u poslijeratnom periodu.

Rekonstrukcijom postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Butilima postignuto je sljedeće:

- Zaštita vodnih resursa kroz smanjenje zagađenja rijeke Miljacke i Bosne;
- Sprječava se ispuštanja hiljada tona krutog komunalnog otpada na godišnjem nivou, odvojenog iz otpadnih voda na mehaničkom dijelu postrojenja za prečišćavanje;
- Sprječava se ispuštanje više desetina hiljada tona organske materije na godišnjem nivou u Rijeku Bosnu;
- Omogućavanje korištenja voda rijeke Bosne svim korisnicima nizvodno za vodosnabdijevanje, navodnjavanje, rekreaciju, ribolov i dr;
- Zaštitom kvaliteta površinskog vodotoka štitimo i kvalitet podzemnih voda u zoni uticaja ovih površinskih vodotoka;
- Ostvarivanje ekonomске koristi kroz poboljšanje životnih i sanitarnih uslova stanovništva;
- Ostvarivanje ekonomске koristi upotrebo mulja i gasa koji nastaju kao nusproizvodi rada postrojenja, a u funkciji produkcije električne energije;
- Stvaranje preduslova da se sistem kanalizacije Sarajeva rekonstruiše i proširi, jer se ukazuje direktna potreba za ulaganje sredstava u razdvajanje kanalizacije, odnosno odvajanje kanala za otpadne vode od oborinskih kanala i zasvedenih potoka, čime bi se znatno smanjilo zagađenje rijeke Miljacke;
- Ispunjavanje obaveza prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu po kojem je utvrđena obaveza svih subjekata, bez obzira da li se radi o stanovništvu, industriji ili zanatstvu, da svoje upotrijebljene vode vrate u prirodne vodotoke, prečišćene od različitih vidova zagađenja.

11.2 Očuvanje vodnih resursa

Projekat „Sanacija vodovodnog sistema“

Posljednja veća ulaganja u sistem su bila neposredno nakon rata, kada se intezivno radilo na obnovi porušenih objekata i vodovodne mreže. Sva kasnija ulaganja bila su prvenstveno orijentisana na izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže i objekata za novoizgrađena naselja, odnosno za nove zone vodosnabdijevanja, dok je obnova postojećeg sistema bila zanemarena. Radovi su finansirani uglavnom iz sredstava Budžeta Kantona i sredstvima Preduzeća u skladu sa mogućnostima. Također rekonstrukcija cjevovoda u posljednjih nekoliko godina radi se jedino uz pomoć sredstava Općina, ali u ulicama za koje Općine iskažu interesovanje, što su često ulice koje nisu prioritetne sa stanovišta veličine gubitaka, ili je rekonstrukcija u nedovoljnem obimu. Kako cijena vode i odvodnje nije sadržavala troškove amortizacije, ali ni dio drugih operativnih troškova, to su mogućnosti Preduzeća da ulaže u obnovu sistema bile više nego ograničene.

Upravo zbog navedenog, odnosno višegodišnjeg problema sa kojim se Preduzeće suočava svakodnevno, izrađen je „Projekat sanacija vodovodnog sistema“ čiji su osnovni ciljevi kontinuirano smanjenje gubitaka na distributivnoj i transportnoj mreži, unapređenje procesa mjerjenja i obezbjedenje pogonske sigurnosti.

Projekat *Sanacija vodovodnog sistema*, se realizira iz sredstava kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD-a). Planirano je da se realizacija kredita odvija u tri tranše, a radi se o ukupnim sredstvima od 25,0 miliona Eura.

Opći cilj projekta je stvaranje mogućnosti za očuvanje vodnih resursa i energije za buduće generacije

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu

11.3 Zaštita izvorišta

Izvorišta uključena u centralni javni sistem vodosnabdijevanja, nemaju usvojenu Odluku o zonama sanitarnе zaštite i zaštitnim mjerama u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja uslova za određivanje zona sanitarnе zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva.

Potrebno je usvojiti Odluke o zaštiti izvorišta za ona izvorišta koja ih nemaju te da se izmijene odluke tamo gdje postoje ali su usvojene po propisima koji više nisu na snazi.

Postoje stare odluke (iz 1987.) načinjene na osnovu Zakona o vodama iz 1975. godine, te za planinska izvorišta vode za piće sarajevskog vodovodnog sistema i dijela otvorenog toka rijeke Mošćanice iz 1997. godine. Preduzeće je u više navrata podnosiло inicijative prema nadležnim institucijama za donošenje odluka za sva izvorišta. Dalje aktivnosti nisu u nadležnosti ViK-a.

U oktobru 2016. god. Skupština KS je donijela Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o vodama KS kojim utvrđuje nadležnost za donošenje Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode od značaja za buduće snabdijevanje vodom za piće za područje KS, do donošenja Odluke o zaštiti izvorišta u skladu sa članom 68. stav 5. Osnovnog zakona. Rok za usvajanje Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode od značaja za snabdjevanjem vodom za piće, korištenje izvora mineralne, termalne, površinske i podzemne vode Sarajevskog polja na području KS od strane Skupštine KS je bio oktobar 2020. godine, ali odluka još uvijek nije donešena.

¹⁵U martu 2022 godine formirana je Komisija za izradu Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće "Sarajevsko polje"

Novoimenovana Komisija, shodno Rješenju, ima obavezu nastaviti niz aktivnosti koje je u prethodnom periodu provodila Komisija formirana rješenjem Vlade Kantona Sarajevo od marta 2017. godine, što između ostalog, podrazumijeva izradu "Nacrta privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“". Komisiju čine predstavnici akademske zajednice iz oblasti struke, te predstavnici državnih institucija i javnih preduzeća.

¹⁵ <https://vlada.ks.gov.ba/> 03 03 2022

KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o.

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Stari Grad, Jaroslava Černjija br.8
Sjedište i adresa pravnog lica**Sakupljanje, procишавање и снабдјевање водом**

Djelatnost

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Naziv banke

1413065320199704

Broj računa

**FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 2**

36.00

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

109

Šifra opštine

28.02.2023**4200151950004**

Identifikacioni broj za direktnе poreze

200151950004

Identifikacioni broj za indirektnе poreze

36.00

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

109

Šifra opštine

Redni broj		Pozicija	Biliščka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine	- u KM -
							6
IMOVINA							
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	759.270.183	781.391.616		
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	758.698.575	781.212.692		
1.1.	Zemljište		003	21.051.088	21.049.675		
1.2.	Gradevinski objekti		004	691.863.014	708.884.046		
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	42.731.434	38.444.193		
1.4.	Transportna sredstva		006	1.658.246	1.664.918		
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	8.372	0		
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	1.386.421	11.169.860		
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	46.899	8.373		
2.1.	Zemljište		010	0	0		
2.2.	Gradevinski objekti		011	46.899	8.373		
2.3.	Postrojenja i oprema		012	0	0		
2.4.	Nematerijalna imovina		013	0	0		
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014	0	0		
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	503.469	137.623		
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016	0	0		
4.2.	Koncesije, patentи, licence i druga prava		017	68.765	131.092		
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	434.704	6.531		
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	0	0		

Kontrolni broj: 1043022054

Redni broj*	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020	0	0
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	0	0
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022	0	0
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023	0	0
9.	Goodwill		024	0	0
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	115	0
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	115	0
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027	0	0
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028	21.125	32.928
11.1.	Depoziti kod banaka		029	0	0
11.2.	Dati krediti		030	0	32.813
11.3.	Obveznice		031	0	0
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032	21.125	115
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033	0	0
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	0	0
B.	Odgodenja porezna imovina		035	0	0
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	18.284.465	16.975.866
1.	Zalihe (038 do 042)		037	3.588.692	3.989.599
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	3.569.485	3.459.931
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039	0	0
1.3.	Gotovi proizvodi		040	0	0
1.4.	Roba		041	0	0
1.5.	Dati avansi		042	19.207	529.668
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043	0	0
3.	Ugovorna imovina		044	0	0
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	7.454.215	5.303.753
4.1.	Kupci - povezane strane		046	0	0
4.2.	Kupci u zemlji		047	7.454.215	5.303.753
4.3.	Kupci u inostranstvu		048	0	0
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	2.324.390	1.903.315
5.1.	Depoziti kod banaka		050	0	1.893.265
5.2.	Dati krediti		051	12.070	0
5.3.	Obveznice		052	0	0
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053	2.312.320	10.050
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054	0	0
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055	0	0

Redni broj.	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivativni finansijski instrumenti				
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)				
10.	Akontacije poreza na dobit	056	0		0
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	057	3.073.103		3.363.064
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)	058	0		0
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	059	1.844.065		2.416.135
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)	060	777.554.648	798.367.482	
		061	140.252.768	140.252.768	
		062	917.807.416	938.620.250	
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital(102-103+104+105+106)	101	10.000	10.000	
1.1.	Dionički kapital	102	0	0	0
1.2.	Otkupljene vlastite dionice	103	0	0	0
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću	104	0	0	0
1.4.	Državni kapital	105	10.000	10.000	
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala	106	0	0	0
2.	Dionička premija	107	0	0	0
3.	Rezerve (109+110)	108	713.762.573	713.762.573	
3.1.	Statutarne rezerve	109	0	713.762.573	
3.2.	Ostale rezerve	110	713.762.573	0	0
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)	111	12.443	0	0
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	112	0	0	0
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	113	0	0	0
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve	114	12.443	0	0
5.	Dobit (116+117)	115	0	0	0
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda	116	0	0	0
5.2.	Dobit tekuteg perioda	117	0	0	0
6.	Gubitak (119+120)	118	74.570.829	58.118.123	
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda	119	58.118.123	44.733.045	
6.2.	Gubitak tekucog perioda	120	16.452.706	13.385.078	
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115+118)	121	639.214.187	655.654.450	
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa	122			
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)	123	639.214.187	655.654.450	
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)	124	117.918.861	128.242.698	
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)	125	15.595.078	17.799.624	
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima	126	15.547.675	17.799.624	

Redni broj.	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine
		3	4	5	6
1	Obaveze po osnovu najmova	2			
1.2.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima				
1.3.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku				
1.4.	Odgoden prihod				
2.	Rezervisanja				
3.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja				
4.	Odgodene porezne obaveze				
C.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)				
D.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)				
1.	Obaveze prema dobavljačima				
1.1.	Ugovorne obaveze				
1.2.	Obaveze po uzetim kreditima				
1.3.	Obaveze po osnovu najmova				
1.4.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima				
1.5.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku				
1.6.	Ostale finansijske obaveze po vrijednosti kroz bilans uspjeha				
2.	Derivativni finansijski instrumenti				
3.	Odgoden prihod				
4.	Rezervisanja				
5.	Obaveze za porez na dobit				
6.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja				
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)				
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)				
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA				
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)				
		151	917.807.416	938.620.250	

Sarajevo-Stari Grad, 26.02.2023.
Mjesto i datum

Ma Rusmir Salić
Direktor

BRAJIĆ (IBRAHIM) EDIM
Certificirani računovoda
CR-5672/5
Broj licence

Edim Brajić
Licenciran 01.01.2023.

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Naziv banke

1413065320199704

Broj računa

**FINANSIJSKO FINANSIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 2**

28.02.2023

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

(BILANS USPJEHA)

za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	- u KM -	
				Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
BILANS USPJEHA					
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	46.088.369	43.065.845
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202	0	0
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203	0	0
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204	0	0
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205	0	0
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	46.088.369	43.065.845
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	41.525.248	39.329.711
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208	0	0
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	4.563.121	3.736.134
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	0	0
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211	0	0
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212	0	0
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	0	0
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	12.208.624	10.484.522
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	11.200	0
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretina, postrojenja i opreme		216	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2.			6	6
1.2.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	2	3	4	5
1.3.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koju nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		217	11.200	
1.4.	Neto dobici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine	218	0	0	0
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti	219	0	0	0
1.6.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina	220	0	0	0
1.7.	Neto dobici od otuđenja nematerijalne imovine	221	0	0	0
1.8.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine	222	0	0	0
1.9.	Neto dobici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja	223	0	0	0
1.10.	Neto dobici od otuđenja biološke imovine	224	0	0	0
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti	225	0	0	0
1.12.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine	226	0	0	0
1.13.	Neto dobici od dugoročne imovine namijenjene prodaji	227	0	0	0
1.14.	Ostali neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine	228	0	0	0
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)	229	0	0	0
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku	230	0	0	0
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	231	0	0	0
2.3.	Neto dobici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku	232	0	0	0
2.4.	Neto dobici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	233	0	0	0
2.5.	Neto dobici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku	234	0	0	0
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	235	0	0	0
2.7.	Neto dobici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	236	0	0	0
2.8.	Neto dobici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	237	0	0	0
2.9.	Neto dobici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela	238	0	0	0
2.10.	Ostali neto dobici od finansijske imovine	239	0	0	0
3.	Neto otpuštanja rezervisanja	240	0	0	0
4.	Neto dobici od trgovanja derivatima	241	0	0	0
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto	242	0	0	0
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha	243	37.239	90.391	24.161
7.	Prihodi od dividendi	244	0	0	0
		245	0	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
		3	4	5	6
1.	8. Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	2	246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	469.406	788.192
9.1.	Prihodi od kamata		248	265.826	627.113
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249	0	0
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250	203.580	161.079
10.	Ostali prihodi i dobici		251	11.690.779	9.581.778
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	58.296.993	53.550.367
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	70.176.731	58.392.569
1.	Nabavna vrijednost prodate robe		254	0	0
2.	Promjene u zalihamama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255	0	0
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	2.346.733	2.306.184
4.	Troškovi energije i goriva		257	9.884.361	8.321.810
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	26.401.019	23.399.137
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	22.924.185	20.022.478
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	3.377.540	2.975.689
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	99.294	400.970
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	24.479.140	18.535.798
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	24.289.013	18.535.798
6.2.	Investicijske nekretnine		264	0	0
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	11.724	0
6.4.	Nematerijalna imovina		266	178.403	0
6.5.	Biološka imovina		267	0	0
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268	0	0
7.	Troškovi primljenih usluga		269	2.939.016	2.609.867
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	4.126.462	3.219.773
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	4.572.968	8.542.876
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272	49.537	1.738
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273	49.537	0
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274	0	0
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275	0	0
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276	0	0
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277	0	0
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278	0	0
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279	0	1.738
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1		3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja	281		0	0
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine	282		0	0
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti	283		0	0
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine	284		0	0
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji	285		0	0
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine	286		0	0
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)	287	4.060.565	7.194.274	7.194.274
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku	288	4.060.565	7.194.274	7.194.274
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	289	0	0	0
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku	290	0	0	0
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	291	0	0	0
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku	292	0	0	0
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	293	0	0	0
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	294	0	0	0
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	295	0	0	0
2.9.	Neto gubici od reklassifikacija finansijske imovine između poslovnih modela	296	0	0	0
2.10.	Ostali neto gubici od finansijske imovine	297	0	0	0
3.	Troškovi rezervisanja, neto	298	141.037	92.695	
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima	299	0	0	0
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto	300	0	0	0
6.	Manjikovi i ostala negativna uskladjenja zalih	301	0	632.528	
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	302			
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	303	0	0	0
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)	304	2.343	423.145	
9.1.	Rashodi od kamata	305	2.343	421.813	
9.2.	Neto negativne kursne razlike	306	0	0	0
9.3.	Ostali finansijski rashodi	307	0	1.332	
10.	Ostali rashodi i gubici	308	319.486	198.496	
F.	Ukupno rashodi (253+271)	309	74.749.699	66.935.445	
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)	310	0	0	
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)	311	16.452.706	13.385.078	
I.	Porez na dobit (313+314)	312	0	0	
1.	Tekući porez na dobit	313		0	
2.	Odgodeni porez na dobit (315-316+317-318)	314		0	
2.1.	Efekat smanjenja odgodene porezne imovine	315		0	

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Naziv banke

1413065320199704

Broj računa

28. 02. 2023

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 2

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
(IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)
 (Indirektna metoda)
 za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Redni broj	Pozicija	- u KM -				
		Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	
1	2	3	4	5	6	7
1.1.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja					
1.2.	Usklađenja:					
1.2.1.	Amortizacija	(+)	502	24.479.140	18.535.798	
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	(+)(-)	503	49.537	0	
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto	(+)(-)	504	0	0	
1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto	(+)(-)	505	0	0	
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namijenjene prodaji, neto	(+)(-)	506	0	0	
1.2.6.	Umanjanje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	507	0	0	
1.2.7.	Umanjanje vrijednosti investicijskih nekretnina	(+)	508	0	0	
1.2.8.	Umanjanje vrijednosti nematerijalne imovine	(+)	509	0	0	
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto	(+)(-)	510	0	0	
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz bilans uspijeha	(+)(-)	511	0	0	
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali	(+)(-)	512	0	0	
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ukupni rezultat, neto	(+)(-)	513	0	0	

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto	(+)(-)	514		0	0
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	(+)(-)	515		0	0
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto	(+)(-)	516		0	0
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto	(+)(-)	517		0	0
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	(+)(-)	518		0	0
1.2.18.	Otpisane obaveze	(-)	519		0	0
1.2.19.	(Otpuštanje)/dodatao priznata rezervisanja, neto	(+)(-)	520		0	0
1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata	(+)(-)	521		0	0
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	(+)	522		0	0
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u bilansu uspjeha	(-)	523		0	0
1.2.23.	Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha	(-)	524	-265.826	0	0
1.2.24.	Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	(+)	525	2.343	0	0
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu					
1.3.1.	Smanjenje/(povećanje) zaliha	(+)(-)	526	400.907	-287.741	
1.3.2.	Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca	(+)(-)	527	-2.150.462	2.020.996	
1.3.3.	Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja	(+)(-)	528	572.070	97.049	
1.3.4.	Smanjenje/(povećanje) ugovorne imovine	(+)(-)	529	0	363.168	
1.3.5.	Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	(+)(-)	530	237.204	-1.509.862	
1.3.6.	Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	(+)(-)	531	-7.162.168	-5.741.633	
1.3.7.	Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza	(+)(-)	532	0	1.411.460	
1.4.	Plaćeni porez na dobit	(-)	533	0	0	0
A. 533)	Neto gotovinski tok koji je generisan/(Korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 501)	(+)(-)	534	-289.961	1.504.157	
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI					
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(-)	535	0	0	
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	536	0	0	
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina	(-)	537	0	0	
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina	(+)	538	0	0	
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine	(-)	539	0	0	
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine	(+)	540	0	0	
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine	(-)	541	0	0	
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine	(+)	542	0	0	
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji	(+)	543	0	0	

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	544	0	0
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	545	0	0
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	546	0	0
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	547	0	0
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	548	0	0
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	549	0	0
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	550	0	0
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	551	0	0
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	552	0	0
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	553	0	0
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	554	0	0
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	555	0	0
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	556	0	0
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	557	0	0
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	558	0	0
2.25.	Primljene dividende		(+)	559	0	0
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivativnim finansijskim instrumentima		(+)	560	0	0
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivativnim finansijskim instrumentima		(-)	561	0	0
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	562	0	0
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	563	0	0
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(koristen) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)		(+)(-)	564	0	0
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Prilivi od emisije dionica/uplaćeni vlasnički kapital		(+)	565	0	0
3.2.	Sticanje vlastitih dionica		(-)	566	0	0
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	567	0	0
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	568	0	0
3.5.	Prilivi od uzetih kredita		(+)	569	0	0
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	570	0	-1.500.000
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	571	0	0
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	572	0	0
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	573	0	0
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata		(+)	574	0	0
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata		(-)	575	0	0
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		(+)	576	0	0
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(-)	577	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)	(+)(-)	578	0	7
4.	NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)	(+)(-)	579	-289.961	4.157
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA	(+)(-)	580	3.363.064	3.358.907
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	(+)(-)	581	0	0
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)	(+)(-)	582	3.073.103	3.363.064

Sarajevo-Stari Grad, 26.02.2023.
Mjesto i datum

BRAJIĆ (IBRAHIM) EDIM
Certificirani računovoda
CR-5672/5
Broj licence

CERTIFIRANI RAČUNOVODA
Edim Brajić
licenca br.: CR-5672/5

Ma Rusmir Salic
Direktor

MAMMA MIA! Kataliza U.O.O.

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Stari Grad, Jaroslava Černija br.8
Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

Bosna Bank International d.d. Sarajevo

Nazly Darie

1413065320

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVА CENTAR 2

ZAKUPIJAHUJE, PROČITAVANJE I SHABDIJEVANJE VODOM

Šifra djetalnosti po KDBIH 2010
109
Šifra omštine

IZVJEŠTAJ O PROMIENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Sarajevo-Stari Grad
Mjesto

Sarajevo-Stari Grad
Mjesto

Sarajevo-Stari Grad
Mjesto

26.02.2023.
Datum

BRAJÍĆ (IBRAHIM) EDIM
Certificirani računovodja

~~CR-5672/5~~ : CR-5672/5

061/630-992
Kontakt

Mađarski Salić
Direktor

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2022. godine

KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA									
Dionički kapital	Dionički udjeli	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fiksnoj vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Akumulirana netrasportedena dobit/ (nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATEJUĆIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)	
Oznaka za AOP	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Stanje na dan 31.12.2020. godine								12
2.	Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	901	10.000	0	713.762.573	0	0	-44.733.045	669.039.528
3.	Efekti retroaktivnog prepravljanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	902	0	0	0	0	0	0	0
4.	Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2020., odnosno 01.01.2021. (901+902+903)	903	0	0	0	0	0	0	0
5.	Dobit/ (gubitak) za period	904	10.000	0	713.762.573	0	0	-44.733.045	669.039.528
6.	Ostali ukupni rezultati za period	905	0	0	0	0	0	-13.385.078	-13.385.078
7.	Ukupni rezultat (905+906)	906	0	0	0	0	0	0	0
8.	Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	907	0	0	0	0	0	-13.385.078	-13.385.078
9.	Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	908	0	0	0	0	0	0	0
10.	Obavljene dividende	909	0	0	0	0	0	0	0
11.	Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitaka	910	0	0	0	0	0	0	0
12.	Ostale promjene	911	0	0	0	0	0	0	0
13.	Stanje na dan 31.12.2021. godine (904+907+908+909+910+911+912)	912	10.000	0	713.762.573	0	0	-58.118.123	655.654.450
14.	Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	913	0	0	0	0	0	0	0
15.	Efekti retroaktivnog prepravljanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	914	0	0	0	0	0	0	0
16.	Ponovo iskazano stanje na početku perioda 01.01.2021. godine (913+914+915)	915	10.000	0	713.762.573	0	0	-58.118.123	655.654.450
17.	Dobit/ (gubitak) za godinu	916	0	0	0	0	0	-16.452.706	-16.452.706
18.	Ostali ukupni rezultati za godinu	917	0	0	0	0	0	0	0
19.	Ukupni rezultat (917+918)	918	0	0	0	0	0	-16.452.706	-16.452.706
20.	Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	919	0	0	0	0	0	0	0
21.	Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0
22.	Obavljene dividende	921	0	0	0	0	0	0	0
23.	Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitaka	922	0	0	0	0	0	0	0
24.	Ostale promjene	923	0	0	0	0	0	0	0
25.	Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2022. godine (916+919+920-921-922+923+924)	924	0	0	0	0	12.443	0	12.443

Kontrolni broj: 18731053565024763

KJKP „Vodovod i Kanalizacija“ d.o.o.

28. 02. 2023

Naziv pravnog lica

Jaroslava Černija broj 8, Sarajevo

Sjedište i adresa

4200151950004

Jedinstveni identifikacioni broj (JIB)

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 2

Broj protokola

Finansijsko-informatička agencija

Ložionička 3, 71000 Sarajevo

BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za period od 01.01.2022. do 31.12.2022.

Edim Brajić

Certificirani računovoda

CR-5672/5

Broj dozvole

Edim Brajić
CERTIFICIRANI RAČUNOVODA
licenca br.: CR-5672/5

edim.brajic@gmail.com

Kontakt

R / *D*

MA RUSMIR SALIĆ

Odgovorno lice

OBJAVLJIVANJE

OPĆI PODACI

Historija i značajne informacije o poslovanju

Prvi vodovod u Sarajevu sagradio je Isa-beg Ishaković, davne 1461. godine. Brojne bogate Sarajlije, dobrovori, gradili su vodovode, te je Sarajevo bilo poznato kao grad česama, hamama, sebilja i šadrvana. Ti vodovodi su bili gravitacioni, građeni od glinenih i drvenih cijevi. Posljednjih godina Turske vladavine, u Sarajevu je bilo 156 javnih česama i 68 raznih vodovoda, dužine 55 kilometara. Brojne česme, građene po mahalama, džamijskim haremima, kućne po avlijama, pred čijom ljepotom čovjek ostaje zadivljen, davale su gradu poseban čar. Najstarija i najpoznatija česma u gradu, nalazi se u zidu dvorišta Begove džamije, čiji je prvobitni naziv bio Gornje česme, starijim Sarajlijama poznat kao Čifte česme.

Bistrička česma bila je jedno vrijeme najveća u Sarajevu. Izgradnjom vodovoda Moščanica, počinje masovno uvođenje vode u kuće, čime javne česme gube svoju funkciju. Austrougarske vlasti su po dolasku u Bosnu i Hercegovinu 1889. godine izgradile vodovod "Moščanica", pa možemo reći, da je tada i udaren temelj modernom vodovodu u Sarajevu. U ovom periodu je dovedena voda i sa Vrela Prače i Bistrice, 30-tak kilometara udaljenih od grada. Na kraju Austro-Ugarske vladavine, vodovodna mreža grada je iznosila oko 97 km. Prva gradnja vodovoda u austro-ugarskom periodu je počela sredinom marta 1890. godine polaganjem cijevi od fabrike duhana prema gradu. Cijevi su postavljane po glavnim gradskim ulicama i to velikom brzinom, tako da je već u oktobru 1890. godine bio gotov glavni sarajevski vodovod koji je bio dovoljan za snabdijevanje većeg dijela grada. Voda je bila uzeta s izvora potoka Moščanice koji je od grada udaljen oko 7 km i mogla se zbog visoke nadmorske visine prirodnom gravitacijom dovesti u grad.

Sagrađen je i jedan rezervoar visoke zone sa 400 m³ zapremine i jedan rezervoar niske zone sa 1100 m³ zapremine. Količina vode na izvoru je bila 53,7 litara u sekundi, dok je od izvora položena mreža cijevi u dužini od 44.914 metara. Ovaj vodovod je bio namjenjen razne ustanove i javne česme i hidrante. Uvođenjem vodovoda gradsko poglavarstvo je pozvalo sve kućevlasnike da podnesu prijave ukoliko žele da u kuću uvedu vodu iz javnog vodovoda. Ukoliko su za to postojale tehničke mogućnosti uprava vodovoda je o trošku kućevlasnika uvodila vodu s

gradske vodovodne mreže. Voda se plaćala prema propisanoj skali ili paušalno godišnje. Međutim uskoro se pokazalo da moščanički vodovod ne zadovoljava potrebe grada u vodi. Bilo je stoga nužno da se kapacitet izgrađenog vodovoda pojača na taj način što će se pronaći nove količine izvorske vode.

Već od 1894. godine gradska opština je pristupila radovima na pojačanju vodovodnog kapaciteta. Otada je u postojeću vodovodnu mrežu uvedeno nekoliko izvora: 1895 godine izvor Crnil sa količinom vode od 10 litara u sekundi koji je zajedno s Mošćanicom snabdjevalo najveći dio grada, zatim iste godine izvor Begovac s 3 litre vode u sekundi koji je opsluživao mahale s lijeve strane Miljacke. Od 1894 do 1903 godine uveden je izvor Kovačići sa 30 litara vode u sekundi koji je opsluživao klaonicu, vojni logor, željezničku stanicu, željezničke radionice i gradske Pofaliće, te izvor Berkusa koji je snabdjevalo gornji kraj Bistrika i bistročku stanicu. Zatim su u vodovod uključeni i brojni manji izvori kao što su Javornik, Dobra Voda, Ferzibegovac, Hidajetovac, Sedrenik, Studenac, Soukbunar i Žergići koji su snabdjevali gornje periferne djelove grada. Postojalo je još i oko 1000 bunara u gradu iz kojih se upotrebljavala voda za piće samo na onim mjestima gdje nije bilo vodovoda. Ali i poslije gradnje svih ovih vodovoda sve jače se osjećala oskudica vode. To je podstaklo opštinsko zastupstvo da održi jednu vanrednu sjednicu na kojoj bi se jedino raspravljalo o tome kako da se grad opskrbi potrebnim količinama vode. Sjednica je donijela odluku o pojačanju vodovoda s izvora Kovačići na 40 litara vode u sekundi, ali je prihvaćena i ideja o izgradnji novog vodovoda s izvora rijeke Prače. Također je predložena mogućnost da se grad snabdijeva vodom sa Vrela Bosne izbacivanjem vode električnim pogonom na vrh Igmana odakle bi se cijevima sprovela do Sarajeva, ali je ta varijanta otpala.

Gradnja vodovoda Sarajevo-Prača je počela kasno zbog nedostatka finansijskih sredstava i tek je na sjednici od 10.01.1912. godine saopšteno da je ministarstvo finansija dalo opštini koncesiju za građenje ovog vodovoda. Pračanski vodovod je građen u dvije etape, najprije u 1912/13 godini od Sarajeva do izvora Bistrice, a zatim u toku rata od Bistrice do izvora rijeke Prače. Ovaj vodovod je ukupno davao i preko 200 litara vode u sekundi. Kako su građani sve više uvodili priključke na gradsku vodovodnu mrežu, ukupna dužina te mreže na kraju austro-ugarskog perioda iznosila je 97.387 metara, dok se broj ugrađenih hidranata popeo na 245. Voda iz gradskog vodovoda bila je uglavnom zadovoljavajuća. Za suhog vremena ona je bila dobra za piće, hladna i potpuno bistra, ali za vrijeme velikih kiša ona se često mutila i bila je neukusna za piće i ružnog izgleda, jedino se kovačički izvor nije nikad mutio zbog čega se s pravom smatrao kao najzdraviji u Sarajevu.

Skoro potpuno devastirano u ratu, u poslijeratnim godinama, od 1996. godine, Kantonalno javno komunalno preduzeće "Vodovod i kanalizacija" Sarajevo, je uz pomoć stranih donatora, Vlade

Kantona Sarajevo i mnogobrojnih domaćih institucija, doživjelo potpunu preobrazbu u obnovi i razvoju cjelokupnog sistema. Normalizacija u pogledu snabdijevanja grada vodom u postratnom periodu, bio je osnovni zadatak i cilj preduzeća, ali i drugih relevantnih subjekata u Kantonu Sarajevo.

Od 1996. do 1998.godine uslijedio je period obnove sistema, a od 1998 do danas, period progresivnog razvoja. Sačinjen je prijedlog Programa urgentnih radova za 1996.godinu, sa listom prioriteta sanacije. U 1998.godini, Vlada Kantona Sarajevo uložila je velika finansijska sredstva, čiji je veći dio usmjeren za opravku kvarova i rekonstrukciju vodovodne mreže. I kanalizacioni sistem pretrpio je velika oštećenja u ratnom periodu. Nabavkom sredstava i opreme za rad kreditnim putem, raznim donacijama, te vlastitim radom i finansiranjem, rad na planskom održavanju i rekonstrukciji kanalizacione mreže bio je omogućen. Izvršeno je čišćenje važnijih kanalizacionih vodova, rekonstrukcije i opravke kanalizacije na više lokaliteta. Donacijom Japanske vlade i Japanskog stručnog tima, tokom 1999.godine, izrađena je Studija za revitalizaciju Uređaja za prečišćavanje otpadnih voda na Butilama. Projekt za izgradnju integralnog informacionog sistema, koji obuhvata aktivnosti iz svih vitalnih segmenta preduzeća , stavljen je u funkciju 1999.godine. Finansiran je iz sredstava donacije Finske vlade, a dijelom vlastitim ulaganjima. Izvršena je nabavka i instaliranje HW opreme, komunikacione opreme, izrada aplikativnog softvera.

U novije vrijeme, u preduzeću je prihvaćeno izvještavanje o gubicima vode u obliku, koji preporučuje međunarodna asocijacija za vodu – IWA, koja je razvila standarni oblik za izračunavanje bilansa vode, koji se može primijeniti za različite tipove vodovodnih sistema, vlastitih podistema i ograničenih područja mjerena.

Danas vodovodni sistem opskrbuje oko 400.000 stanovnika Sarajeva. Glavni resursi su podzemne akumulacije na lokalitetu Sarajevsko polje - Baćevo, Sokolovići, Stup, sa kojih se obezbjeđuje 90% ukupnih količina vode, te 10 vrela i 3 filterska postrojenja. Dužina primarne i sekundarne vodovodne mreže iznosi oko 1.064 km, te oko 475 km priključne mreže. U okviru vodovodnog sistema postoji 47 zona snabdijevanja, 36 bunara, 55 rezervoara, 24 pumpne stanice, sa 70 pumpnih agregata, 11 hidrofleks postrojenja. Preduzeće raspolaže vlastitom radio-mrežom, a u funkciji je telemetrijski sistem, koji omogućava daljinski nadzor i upravljanje skoro svih izvorišta i pumpnih stanica.

Kanalizacioni sistem grada je gravitacioni i čini ga više od 954 kilometara uličnih kanala profila od 200 do 2.000 mmž različitih namjena, od čega je 473 km fekalnog kanala, 335 kišnog i 146 km mješovitog, a ukupna dužina kanalizacione mreže sa kućnim priključcima iznosi oko 1013 kilometara. Otpadne vode odvode se prema uređaju za prečišćavanje, a kišne u vodotoke.

Postrojenje za prečiščavanje otpadnih voda je locirano kod ušća rijeke Miljacke u rijeku Bosnu, a od 1992.godine je izvan funkcije.

Organizacija Preduzeća

U dole navedenom pregledu prestavljen je način organizovanja preduzeća:

- Direktor i prateći odjeli
- Pogon "Vodovod"
- Pogon "Kanalizacija"
- Sektor za tehničke poslove i razvoj
- Sektor za ekonomski i pravne poslove

Članovi Uprave

- Direktor preduzeća - MA Rusmir Salić
- Izvršni direktor za vodovodni sistem - Amela Kadić, dipl.ing.gradj.
- Izvršni direktor za kanalizacioni sistem - Adnan Šerak, dipl.ing.sabracija i komunikacija
- Izvršni direktor za investicije i razvoj - Nermin Kapidžija, MA Poslovne ekonomije
- Izvršni direktor za ekonomski i pravne poslove - Amar Nović, dipl.pravnik

Članovi Skupštine

U ime Osnivača prava i obaveze vrši Skupština preduzeća koja se sastoji od predsjednika i 2 (dva) člana. Imenovanje i razrješenje predsjednika i članova Skupštine preduzeća vrši se na način da iste na prijedlog Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo uz saglasnost Vlade Kantona Sarajevo, potvrđuje Skupština Kantona Sarajevo.

Skupština preduzeća je nadležna da: donosi statut, izmjene i dopune statuta; donosi etički kodeks Preduzeća ; odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala; usvaja godišnji izvještaj Preduzeća, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju; odlučuje o rasporedu dobiti; odlučuje o načinu pokrića gubitaka; odlučuje o spajanju s drugim društvima i pripajanju drugih društava Preduzeću; odlučuje o promjeni oblika i podjeli Preduzeća; odlučuje o prestanku Preduzeća sa provođenjem likvidacije i o odobravanju početnog likvidacionog bilansa i završnog računa po okončanju postupka likvidacije; odlučuje o kupovini, prodaji, razmjeni, uzimanju ili davanju u lizing, uzimanju ili davanju kredita i drugim transakcijama, direktno ili posredstvom povezanih društava, u toku poslovne godine u obimu većem od trećine knjigovodstvene vrijednosti imovine Preduzeća po bilansu stanja na kraju prethodne godine, kao i o takvoj transakciji u manjem obimu za čije odobrenje je ovlašten

nadzorni odbor, ako on takvu predloženu transakciju nije odobrio jednoglasnom odlukom; odlučuje o izboru i razrješenju članova Nadzornog odbora pojedinačno; donosi odluku o izboru i imenuje članove Odbora za reviziju, na prijedlog Nadzornog odbora; odlučuje o osnivanju, reorganizaciji i likvidaciji povezanih društava i odobravanju njihovih statuta; odlučuje o naknadama članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju; donosi poslovnik o radu skupštine, donosi odluku o trogodišnjem, godišnjem i revidiranom planu poslovanja; odlučuje o ostvarivanju zahtjeva Preduzeća prema članovima Uprave i Nadzornog odbora u vezi sa naknadom štete nastale pri osnivanju, kupovini ili vođenju poslovanja Preduzeća; odlučuje o izuzimanju stalnih sredstava; podnosi izvještaj o radu i poslovanju preduzeća Skupštini Kantona Sarajevo najmanje jednom godišnje; odlučuje o zastupanju Preduzeća u sudskim postupcima koji se vode protiv članova Uprave društva ili eventualnim postupcima protiv članova drugih organa Preduzeća; odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim zakonom i Statutom.

Predstavnik Skupštine preduzeća je:

- Bajrić Elmir

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor Preduzeća sastoji se od predsjednika i 2 (dva) člana. Nadzorni odbor imenuje Skupština preduzeća na osnovu javnog konkursa. Nadzorni odbor, u cilju izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti donosi Poslovnik o radu Nadzornog odbora temeljem kojeg donosi odluke i zaključke, daje upustva, preporuke, mišljenja i zauzima stavove. Nadzorni odbor nadležan je da: nadzire poslovanje Preduzeća; predlaže Skupštini donošenje, izmjene i dopune Statuta i Etičkog kodeksa; donosi Poslovnik o radu Nadzornog odbora; donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji preduzeća i Pravilnik o računovodstvu i računovodstvanim politikama; utvrđuje prijedlog trogodišnjeg, godišnjeg i revidiranog plana poslovanja; usvaja izvještaj Uprave po polugodišnjem i godišnjem obračunu sa bilansom stanja i bilansom uspjeha na osnovu prethodno datog mišljenja Odbora za reviziju; podnosi Skupštini godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća koji obavezno uključuje: izvještaj vanjskog revizora, preporuku Odbora za reviziju, Izvještaj o radu Nadzornog odbora i Odbora za reviziju; daje Skupštini prijedlog o rasporedu dobiti; daje Skupštini prijedlog o načinu pokrića gubitaka; utvrđuje prijedlog odluke o izboru kandidata Odbora za reviziju i podnosi ga Skupštini; prati provođenje postupka javnih nabavki, u skladu s važećim propisima; imenuje i razrješava članove Uprave u skladu sa odredbama Statuta; daje ovlaštenja za aktivnosti koje su ograničene propisima Zakona o javnim preduzećima; daje upute direktoru za provođenje uviđaja u vezi sa uočenim nepravilnostima;

podnosi zahtjev za sazivanje Skupštine Preduzeća; prati provođenje preporuka datih Upravi od strane Odbora za reviziju te vanjskog revizora sa specificiranim rokovima; prati poslovanje i zakonitost poslovanja Preduzeća; daje upute organima Preduzeća radi otklanjanja nepravilnosti u radu; prisustvuje sjednicama Skupštine Preduzeća i učestvuje u raspravi bez prava glasa; vrši uvid u poslovne knjige i dokumentaciju Preduzeća; donosi cjenovnik usluga osim za vodu i odvođenje otpadnih voda; utvrđuje prijedlog cijena vode i odvođenja otpadnih voda; razmatra mjesecne izvještaje o radu Odbora za reviziju; donosi odluku o kreditnom zaduženju u obimu do trećine knjigovodstvene vrijednosti imovine preduzeća po bilansu stanja na kraju prethodne godine; vrši druge poslove predviđene zakonom.

Nadzorni odbor čine sljedeći članovi:

- Mijatović Zlatko
- Mulaibrahimović Ahmed
- Pervan Nedim

Odbor za reviziju društva čine sljedeći članovi:

- Ramović Ismet
- Zahiragić Jusuf
- Buljušmić Senija

Podaci o zaposlenim radnicima

Na dan 31.12. 2022. godine preduzeće je imalo 874 radnika.

Na osnovu prikazanih podataka u sljedećoj tabeli, evidentan je pad broja radnika u poslednje tri godine.

Tabela 1. Prosječan broj radnika prema stanju na kraju mjeseca

	Prosječan broj uposlenika na bazu stanja krajem mjeseca					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KJKP "ViK"	885	949	916	893	843	874
Trend kretanja broja radnika	1%	7%	-3%	-3%	-6%	4%

USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH MRS/MSFI

Na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja za period 01.01 - 31.12.2022.godine, KJKP "Vodovo i Kanalizacija" d.o.o. Sarajevo je prema kriterijima razvrstavanja iz člana 4. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 83/09) iskazalo sljedeće vrijednosti

• ukupan prihod za 2022. godinu	58.296.993
• prosječna vrijednost poslovne imovine (aktive)	1.176.738.389
• prosječan broj zaposlenih	874

Na bazi navedenog, ovo pravno lice se svrstava u grupu Veliko

Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a bit će u primjeni u narednom periodu

Na osnovu člana 33. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH („Sl. novine FBiH“, br.83/09) i odredbi Statuta KJKP "Vodovo i Kanalizacija" d.o.o. Sarajevo primjenjuje kompletne MRS i MSFI - Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Prilikom sačinjavanja novih finansijskih izvještaja za 2022. godinu društvo nije moglo primjeniti MSFI - 9 Financijski instrumenti zbog ograničenosti ERP knjigovodstvenog programa.

OSNOVA PREZENTACIJE I SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI"), objavljenim od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde, prevedenim i objavljenim u FBIH. Postoje ograničenja.

Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja što podrazumijeva da će Preduzeće biti sposobno realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost BiH uvedena je obaveza i regulisan sistem pladanja poreza na dodatu vrijednost počevši od 1. januara 2006. godine.

Preduzeće redovno izmiruje obaveze po osnovu poreza na dodanu vrijednost.

Porez na dobit

Preduzeće ne ostvaruje dug niz godina dobit, te ima imala iskazane porezne gubitke u poreznom bilansu.

Odluke koje je Uprava Preduzeća donijela u februaru 2023. godine, a kojom se usklađuju FI (finansijski izvještaji) za 2021. godinu sa MRS i MSFI će dovesti do smanjenja poreznih gubitaka u poreznom bilansu, te neće imati uticaja na gotovinski tok preuzeća u 2023. godini.

Troškovi penzionih naknada

Preduzeće nema druge penzije aranžmane osim onih u okviru državnog penzionog sistema Federacije Bosne i Hercegovine. Preduzeće je kao poslodavac dužno obračunavati i uplaćivati postotak iz tekuće bruto plaće zaposlenih u penzionalno osiguranje, a navedeni troškovi terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem zaposleni ostvare naknadu za rad. Preduzeće nema obaveza isplate penzije zaposlenima u budućnosti.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Preduzeće trenutno ima pravnu ili izvedenu obavezu kao posljedicu događaja iz prošlog razdoblja i ako postoji vjerovatnoda da će Preduzeće morati podmiriti navedenu obavezu. Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena iznosa potrebnog za podmirenje postojede obaveze na dan bilansa stanja, uvezši u obzir rizike i nesigurnosti vezane za obavezu.

Preduzeće primjenjuje i vrši izračun rezervacija po MRS 19 – primanja zaposlenih. Rezervisanje je izvršeno na osnovu Obračuna rezervacija za otpremnine Ovlaštenog aktuara dr. sci Nedim Gavranovića od 12.01.2023. godine. Isti je izvršio obračun u skladu sa važećom metodologijom za obračun rezervacija a u skladu sa MRS 19. Ista se knjiže na kontu 4040-Rezervisanje za naknade i beneficije zaposlenika, te u toku 2022. godine je izvršena isplata po tom osnovu u iznosu od 122.057KM.

Preduzeće vrši redovno rezervisanja po započetim sudskim sporovima i iste knjiži na kontima 4050. Na dan 31.12.2022. ima iskazane obaveze u iznosu od 7.023.772KM.

Rezervisanje je vršeno za: sudske sporove po osnovu razlika neisplaćenih plaća po kolektivnom Ugovoru zajedno sa pripadajućim obavezama po osnovu poreza, doprimosa i ostalim naknadama sudski sporovi koji se vode po osnovu šteta izazvanim radnjama prema trećim licima, sudski sporovi po osnovu imovinsko-pravnih odnosa a tiču se otkupa zemljišta na području vodozaštitne zone Bačevac- Iliča. Rezervisanje nije izvršeno za zatezne kamate na gore iskazane obaveze, a koje u kod sudskih sporova iz radnih odnosa dosežu vrijednost obaveze iz spora.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za iznos amortizacije i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove izravno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali.

Troškovi značajnih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju.

Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme iskazuju se u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali.

Amortizacija se obračunava tako da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta te građevina i opreme u pripremi, otpisuje tokom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom linearne metode po sljededim stopama.

U toku 2022. godine je izvršeno aktiviranje dijela investicije "Projekat vodovod Sarajevo" iz I tranše EBRD kredita. Iznos aktivirane investicije je 11.012.239KM a odnosi se na rekonstrukcije pumpnih stanica i šahtova . Izvršene i ostale nabavke osnovnih sredstava materjalne i nematerjalne imovine u iznosu od 1.271.765KM.

Preduzeće na investicijama u toku ima iskazane sljedeće investicije:

- *objekat Pofalići u iznosu od 620.000KM,*
- *LOT 3- Nabavka I ugradnja mjerne opreme na objektima – DMA zone 251.844KM*
- *Izrada pumpne stanice Gornji Kromolj- iznos investicije je 57.402KM*
- *Rekonstrukcija vodovodne i kanalizacione mreže u ulici Krančevićeva iznos investicije 289.770KM*
- *Investicija II tranša EBRD u iznosu od 167.406KM.*

Nematerijalna imovina

Zasebno stečena nematerijalna imovina evidentirana je po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Amortizacija nematerijalne imovine je obračunata po linearnoj metodi tokom njegovog procijenjenog vijeka trajanja.

Procijenjeni korisni vijek trajanja i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, sa uključenom promjenom očekivanog okvira trošenja ekonomskih koristi.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznati predmet nematerijalne imovine, kapitalizira se samo u slučaju kada dolazi do povećanja budućih ekonomskih koristi koje će dotjecati u Preduzeće. Svaki drugi naknadni izdatak priznaje se kao rashod u razdoblju u kojem nastaje. Trošak redovnog održavanja izravno tereti dobit iz poslovanja. U iznimnim slučajevima, trošak održavanja se kapitalizira, ako održavanje rezultira povećanjem kapaciteta ili značajnim poboljšanjem određene imovine.

Umanjenja

Na svaki datum bilansa Preduzeće preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine.

Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Preduzeće procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome kojaje viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni bududi novčani tokovidiskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana porevaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosatoga sredstva, pri čemu veda knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povedanje uslijed revalorizacije.

Ulaganja u nekretnine

Ulaganje u nekretnine je nekretnina (zemljište ili zgrada, ili dio zgrade, ili oboje) koje se drži u svrhu zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje. Ulaganje u nekretnine početno se mjeri po trošku. Ulaganja u nekretnine naknadno se mjere po metodu troška.

Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno o tome što je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne i indirektne troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak zaliha se utvrđuje primjenom fifo metode koji

se za potrebe izrade poreskog bilansa na datum bilansiranja preračunava metodom prosječnog ponderisanog troška.

Na osnovu usvojenih računovodstvenih politikama Preduzeća a u skladu sa MRS 2 – zalihe izvršeno je umanjivanje vrijednosti zaliha za vrijednost zaliha koji nisu imale izlaza tokom vremenskog perioda u iznosu od 60.436KM.

Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja koja se realizuju u roku 12 mjeseci i to:

Potraživanja od prodaje odnosno potraživanja od kupaca (pravnih i fizičkih lica),

Druga potraživanja: potraživanja od države (PDV),

potraživanja za date avanse,

potraživanja od osiguravajućih kuća,

potraživanja od zaposlenih,

potraživanja za refundacije.

kratkoročni finansijski plasmani.

Sva potraživanja se iskazuju po nominalnoj vrijednosti na osnovu ispostavljene dokumentacije koja prati nastanak poslovnog događaja, umanjenom za odgovarajući iznos ispravke vrijednosti za procijenjene nenađoknadive iznose, ako postoje.

Umanjenja potraživanja od kupaca

Očekivani gubici za potraživanja od kupaca, koji nemaju značajnu finansijsku komponentu, procjenjuju se koristedi matricu umanjenja na osnovu historijskih podataka o gubicima Preduzeća, prilagođenog faktorima koji su specifični za dužnike, općim ekonomskim uslovima i sl.

Za pojedinačna potraživanja od kupaca gdje postoji objektivan dokaz o nemogućnosti naplate istih, ili su ista starija od godinu dana, ispravka vrijednosti (umanjenje) se vrši 100 %. Ispravka vrijednosti evidentira se na teret rashoda perioda.

Nakon proteka od godinu dana sva potraživanja se utužuje i kao takva se otpisuju u 100% iznosu.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti podrazumijevaju žiro i tekući račun, novac u blagajni, devizni žiro račun, devizna blagajna te ostalu gotovinu (primljene hartije od vrijednosti, depoziti, itd.). Novac na računima koji se vode u konvertibilnim markama (BAM) kod ovlaštenih organizacija (banaka) vodi se u nominalnim svotama prema izvodu o stanju i prometu tih računa.

Novac u blagajni u konvertibilnim markama (BAM) iskazuje se u nominalnoj vrijednosti. Novac i novčani ekvivalenti za potrebe novčanog toka uključuju tekuće račune i depozitne račune sa originalnim dospijećem do 3 mjeseca ili manje.

Finansijske obaveze

Dugoročne obaveze čine one obaveze čiji je obligacioni rok izmirenja duži od 1 godine (12 mjeseci), a one mogu biti:

obaveze prema povezanim pravnim licima i članovima predzeća;

obaveze prema kreditima, te finansijskim i robnim zajmovima;

obaveze po osnovu finansijskih najmova;

ostale dugoročne finansijske obaveze.

Na kontu 4140- preduzeće ima dugoročan finansijski kredit kod EBRD banke u iznosu od 13.043.938,68KM. U toku 2022. godine preduzeće zbog problema sa likvidnošću nije bilo u mogućnosti isti da vraća, pa je tu obavezu preuzeo Kanton Sarajevo i po tom osnovu Preduzeće ima iskazanu obavezu na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 2.503.737KM i dospjele obaveze po osnovu kamata na kontu 4602 u iznosu od 380.065KM.

Kratkoročni dio dugoročnog EBRD kredita iznosi 2.503.737KM.

Kratkoročne obaveze su one obaveze čiji je obligacioni rok izmirenja maksimalno 1 godina (12 mjeseci) odnosno sve one obaveze koje dospijevaju u obračunskom periodu jedne kalandarske godine i one čine:

Kratkoročne finansijske obaveze (obaveze po osnovu zajmova i kredita, obaveze za primljene avanse),

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze (obaveze prema zaposlenima, obaveze zaporeze i doprinose i druge takse),

kratkoročne obaveze klasificirane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili otuđenje.

Najmovi

Najmovi se svrstavaju u finansijske najmove kad god se gotovo svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na zajmoprimeca tokom trajanja najma. Svi druginajmovi svrstani su u poslovne najmove.

Preduzeće kao korisnik najma

Imovina koja je predmetom finansijskog najma priznaje se kao imovina Preduzeća po fer vrijednosti na datum stjecanja ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma ako je niža.

Odgovarajuća obaveza prema najmodavcu iskazuje se u bilansu stanja kao obaveza zafinansijski najam.

Preduzeće ima četri zakupa poslovnog prostora za koje je izvršeno početno priznavanje u 2022. godini i ista su evidentirana na kontu 02101 –poslovni objekti zakup 76.097,52KM

Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između finansijskih troškova i umanjenja obaveze zanjam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveze.

Finansijski troškovi izravno terete račun dobiti i gubitka, osim onih koji se izravno mogu pripisati kvalificiranom sredstvu, u kojem sl učaju se kapitaliziraju u skladu s općom politikom Preduzeća vezano za troškove pozajmljivanja. Potencijalne najamnine teretit će troškove u razdobljima kada su nastale.

Naknade koje se plaćaju u okviru poslovnih najmova terete trošak najma na temelju linearne metode, osim ako ne postoji druga sistemska osnova koja bolje predstavlja vremenski okvir u kojem se smanjuju koristi od upotrebe iznajmljene imovine.

U slučaju da su primljeni poticaji za poslovne najmove, takvi poticaji priznaju se kao obaveza. Ukupna korist od tih poticaja priznaje se kao smanjenje troškova najma na temelju linearne metode, osim ako ne postoji druga sistemska osnova koja bolje predstavlja vremenski okvir u kojem se smanjuju koristi od upotrebe iznajmljene imovine.

Preduzeće kao davatelj najma

Naknade koje se naplaćuju od najmoprimeca u okviru finansijskih najmova priznate su kao potraživanja u iznosima koji su jednaki kao neto ulaganja u najmove.

Priznavanje finansijskog prihoda temelji se na osnovici koja odražava konstantnu periodičnostopu povrata na neto ulaganje najmodavca koje se odnosi na finansijski najam. Prihod od najma iz poslovnih najmova priznaje se ravnomjerno u prihod na temelju linearne metode tokom razdoblja najma.

Prihodi budućih perioda – odgođeni prihodi

Za iskazivanje prihoda od donacija povezanih sa imovinom, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 20 „Računovodstvo za državne potpore objavljivanje državnepomodi“, Preduzeće primljene potpore evidentira kao odgođeni prihod koji koristi za sučeljavanje sa troškovima amortizacije materijalne imovine finansirane tim sredstvima.

KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo
-Uprava Preduzeća-
Broj:18-03/23
Sarajevo, 14.04.2023. godine

Na osnovu člana 43. Statuta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo, broj 2317/22 od 18.04.2022. godine i člana 14. Poslovnika o radu Uprave preduzeća, broj 01-01/19 od 27.06.2019. godine, Uprava Preduzeća je na **18. sjednici** održanoj dana **14.04.2023.** godine, donijela:

Z A K L J U Č A K

- 1.** Uprava utvrđuje Prijedlog Izvještaja o poslovanju Preduzeća za period 01.01. - 31.12.2022. godine.
- 2.** Izvještaj Uprave o poslovanju KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo za period 01.1. - 31.12.2022. godine sa bilansom stanja i bilansom uspjeha, dostaviti Nadzornom odboru na razmatranje.
- 3.** Sastavni dio ovog Zaključka je Prijedlog Izvještaja o poslovanju Preduzeća za period 01.01. - 31.12.2022. godine.

Dostavljen:

- 1.Nadzornom odboru,
- 2.Izvršnom direktoru za ekonomске i pravne poslove,
- 3.a/a,

Nenadović
Direktor
MA Rusmir Salić